CARTEA DE ***VACANTĂ***
toma biolan
TEST
DE FIDELITATE
*^DE™**
VACANTA
toma biolan
TEST DE FIDELITAT
Eț
1

I
Ilustrațiile : JANOS BENCSI
Ktoma bjolgn
TEST DE FIDELITAT
E

Orice asemănare cu persoane sau cazuri reale este cu siguranță accidentală. "Vina o poartă viața, care — se știe — a deprins obiceiul supărător de a imita literatura, Cind n-o depășește în fantezie... In felul acesta, autorul nu mai este silit să dea explicații (scapă de represalii...), iar producțiile lui pot fi considerare literare.

Cu acest avertisment, credem că am atins mult rîvnitul țel de a doborî doi iepuri dintr-o lovitură.

Autorul

P.S. *Posibilă replică (pentru uzul cusurgiilor, spre a le servi la nevoie): „Bine, bine, dar ce facem cu ei ?"* (cu iepurii, adică ! n.n.).

Posibil răspuns: „Iepurii se vopsesc pentru a fi folosiți la confecționarea hainelor de damă din vulpi argintii. Nzi se vede ?...“

A
.I
. PASIUNI
> DOMESTICITE

Nu vă căsătoriți din interes 1 S-ar putea să fie reciproo.

După atîția ani de căsnicie, în loc de frumos ne ținem de urît urtul altuia.

— Draga mea, fiindcă știu că vrei să devii Miss Univers, de ziua ta ți-am cumpărat un juriu inter-’ național.

ÎMPRUMUT PE TERMEN LUNG

Evelina-Filomela abia se instalase într-un cuibușor nou-nouț, zugrăvit în culori primăvăratice, dotat cu mobilă de lux, cu bibliotecă-bar și televizor în culori. Mă rog, cele cuvenite unor pretenții modeste. Era cadoul oferit de părinți, după ce fata absolvise onorabil Academia de Științe Economice și obținuse repartizarea în orașul natal. După calculele părinților, cuibușorul trebuia să slujească și unui scop nobil : de a-1 determina pe tînărul și talentatul solist Relu B. să facă pasul hotărîtor. Relațiile lui sentimentale cu Evelina durau cam de mult — încă de pe vremea cînd fata era studentă — stabiliseră părinții grijulii, la sugestia opiniei publice apropiate (există și o opinie publică distantă, ușor de identificat după atîtea descrieri : este acea parte a populației care se ferește ca de foc cînd trebuie să veștejească abaterile de la morală săvîr- șite pe stradă, în autobuze și tramvaie). Așa că ori se căsătoreau, ori individul dispărea din viața Evelinei.

Faptul, odată adus la cunoștința îndrăgostiților, n-a avut darul să rezolve rapid situația, cum spera doamna mamă. Mai curînd a creat o oarecare tensiune în familie, exprimată succint și expresiv de viitoarea mireasă :

— Mai lăsați-mă-n pace, că m-ați înnebunit! Nu rămîn eu fată bătrînă, de asta să fiți siguri ! Am destule partide...

Totuși, mai mult așa, ca să vadă în ce ape se scaldă posesorul vocii de tenor (fetele îndrăgostite sînt, vai!, adesea, atît de bănuitoare și vor nenumărate dovezi de afecțiune...), i-a explicat despre ce e vorba. Posibilul ginere a avut un moment de ezitare.

— Măi, știi... cum să-ți spun... asta e o treabă la care trebuie să reflectăm serios !

O spunea cu aerul că ideea matrimoniului fusese adoptată nu numai în grabă, dar și GU O regretabilă neseriozitate. Oricum, i-a fixat Evelinei o în- tîlnire pe a doua zi, întrucît în acel moment era foarte presat de timp, trebuind să plece în deplasare cu formația „Galateea". De aici a început seria neagră.

Mirele n-a venit la întîlnire și, în general, nu s-a mai arătat deloc. Prietene binevoitoare i-au adus Evelinei la cunoștință zvonul că logodnicul ci ar fi plecat într-un lung turneu, de cel puțin un an, prin țările francofone. Altă persoană, pretinzînd că deține știri foarte precise despre solistul dispărut, declarase că insul cînta vara, într-un restaurant de pe litoral, iar în extrasezon, la locanta „Dîmbovița dulce" din București.

Lumea e mare și e atît de ușor să-ți pierzi urmele în mulțime, ca peștele în ocean.

Evelina-Filomela și-a păstrat calmul, a frecventat în continuare salonul de coafură și manichiură,
ca și expozițiile de artă plastică și filatelice locale. Presupunînd că avea vreo durere ascunsă, aceasta nu se vădise în nici un fel. Doar dacă am interpreta ca semnificativă plăcerea de a plînge cu lacrimi fierbinți la melodrame muzicale. Dar ar fi o exagerare. Or, noi ne ferim de orice exagerări în relatarea noastră. Cert este că uneori singurătatea pe care și-o impusese o împingea spre telefon. Ridica receptorul, forma numărul cîntărețului de muzică disco și asculta pierdută cum sună depărtat, ca și cînd între ei s-ar fi aflat Oceanul Arctic și nu doar un cvartal de blocuri-tip. Era clar că telefonul își luase cîmpii, pusese coada pe spinare, oprindu-se la mama naibii, în Texas ori în Singapore. Cel puțin așa gîndea Evelina-Filomela, văzînd cum trece timpul, iar ea avea să împlinească în curînd veno» rabila vîrstă de 26 de ani.

Să-i dea dreptate maică-si, după ce scăpase vorbele acelea necugetate ? Halal fiică ! Decît să-și recunoască greșeala, mai bine să sufere mîndră și independentă 1 Deci nici un cuvînt despre Relu, ca și cum n-ar fi existat niciodată.

în ziua cînd și-a aniversat cele douăzeci și șase de primăveri, Evelina a abdicat de la regimul monahal, organizînd la ea acasă o mică agapă cu colegii de serviciu. Mai bine n-o făcea ! Exact în clipa cînd toți începuseră să se simtă mai destinși, mai degajați și mai în formă (vodca dezlegase limbile, magnetofonul ofta cu vocea lui Mortimer Shuman, iar gazda înflorise ca o zambilă (după părerea majorității masculine prezente), s-a găsit Vivi, proiectanta, să calce-n strîchini :

— Dacă te-ar vedea acum cîntăciosul tău, dragă !... Nu te-nroși, Eve ! (pronunța ,,liv“). Ce prostie, credeam că te-ai vindecat !

S-a strîmbat disprețuitoare și a adăugat, pentru urechile feminine aflate pe recepție :

— Apropo, știți pe cine am zărit azi prin centru ?... Pe Relu B. ! Arăta cam obosit, cam nu știu cum. Parcă avea ceva pe conștiință.

Evelina și-a luat o înfățișare impenetrabilă, a pus muzica mai tare și a adus de la bucătărie încă o tavă cu prăjiturele de casă.

A doua zi, după-amiază, cînd dorm artiștii somnul cel mai dulce în vederea spectacolului de seara, Relu B. a fost trezit brutal de sonerie. Furios, doar cu pijamaua pe el, s-a deplasat cam îm- pleticindu-se pînă la ușă și a deschis-o. Persoana care-1 deranjase semăna teribil cu Evelina-Filomela, ba ar fi putut băga mîna-n foc că e chiar ea, dacă... Ceea ce vedea l-a trezit uimitor de repede. Nu, nu se poate I E un coșmar 1

Relu s-a frecat la ochi, s-a ciupit de braț, dar imaginea de coșmar nu catadicsea să dispară. Evelina-Filomela sau, în fine, aceea care-i semăna ca o soră geamănă, purta în brațe un copilaș de vreo șase luni, altminteri foarte simpatic, dacă s-ar fi putut face abstracție de împrejurările de față. Dar nu se putea nicicum !

Tînăra mamă intră lejeră, ca la ea acasă, dîndu-1 la o parte pe Relu, rămas complet aiurit. Așează copilul pe canapea și spuse pe un ton glacial:

— Ți-ai adus aminte că ești tată ? Altminteri nu te-ntorceai, nu ? Poftim, ia-ți în primire copilul ! Sper că-1 recunoști ! Are semnul ăla pe bărbie, ca
și tine... Să fim clari! Eu plec mîine la perfecționare, pentru o lună, la Oradea... Pa, puiule !

Asta i-o spusese odraslei, care-și sugea îneîntată degetul mare de la un picioruș roz evadat din scutece. După care se răsuci scurt pe călcîie, trecu indiferentă pe lîngă statuia care fusese, cu o clipă mai înainte, Relu B, și ieși pe ușă.

— îl cheamă Dedițel! Ți-am lăsat și ceva schimburi. Și nu uita să-i dai biberonul cu lapte cald — treizeci și șapte de grade, nu mai mult ! — cînd plînge... mai auzi

proaspătul tată.

După merituoase încercări de a-și recăpăta darul vorbirii, statuia lui Relu nu reuși să scoată decît cîteva sunete ce păreau să aparțină limbii aztece : „bl... cl... tlx...“. Izbuti să iasă apoi din încremenire și, cu o viteză care ar fi umilit pe mulți sprinteri celebri, alergă pe scări după mama ce-și părăsise cu atîta cruzime și condamnabilă ușurință pruncul în fașă. O strigă cu voce îngrijorător de răgușită și de firavă pentru un solist care ar fi trebuit să cînte în aceeași seară pe scena locală. Dar nici urmă de Evelina !

Relu B. fu silit să constate cu uimire că se afla într-o poziție cu totul dezavantajoasă. în primul rînd, era cel puțin neobișnuit ca o vedetă a Teatrului Muzical din localitate să apară-n pijama, ziua-n amiaza mare, tocmai cînd elevele de la Liceul Pedagogic mergeau la film în grup. Asta să zicem că se putea repara printr-o retragere tactică și discretă. Ceea ce solistul și făcu.

în al doilea rînd — și asta era greu de reparat — avea pe cap un sugar, care, după cum indicau anumite zgomote, se îneca urlînd ; își udase scutecele

.**Faptul, scoseșe pe la uși toată suflarea femeiască din bloc, mistuită de curiozitate. .Lui Relu i-a fost sortit să descopere în acea zi că, dacă desfășatul**

sugarului e o operațiune relativ ușoară, înfășatul solicită din partea dădacăi o iscusință genială (el, personal, din păcate, n-o avea), o răbdare proverbială, altoite pe dragoste maternă acaparatoare. Acest sentiment, cinstit vorbind, la el nu exista nici în stare embrionară măcar.

înfășîndu-1, mai corect spus înfășurîndu-1 pe micul Dedițel, care dădea vesel din picioruțe și mînuțe și rîdea cu gingii roze, Relu a obținut, după vreo oră, un pachet jalnic, pentru care orice ucenic de la secția ambalaje ar fi rîs de el. în timpul acestor eforturi sisifice, a avut prilejul să studieze bebelușul. Era al lui, fără doar și poate. Pata cea mică de pe bărbie... mda... exact ca la el. Asta era situația și lațul se strîngea. Paternitatea nu poate fi pusă la îndoială. Dacă n-ar fi avut semne particulare, s-ar mai fi putut discuta...

In acel moment de restriște, plodul începu să dea iarăși semne de neliniște. Relu încercă să-i cînte un cîntec de leagăn, dar progenitura se vede că nu agrea genul acesta de muzică. De atîta plîns începuse să capete o suspectă culoare violetă. Abia atunci tatălui improvizat îi trecu prin minte că poate o fi nevoie de biberon. Da, dar de unde lapte ? La el în cămară se găsea, ce-i drept, un clondir cu „White Horse“, dar respectivul lichid de proveniență scoțiană nu putea trece, nici măcar în ochii unui nou-născut, drept lapte. Atunci încotro ? O secundă, Relu B. a cochetat cu ideea lașă de a se refugia, ca muncitor necalificat, pe șantie-

rul de la Țuguiatu, în creierii munților, departe de sugarul dezlănțuit. Spre cinstea lui, se cuvine să spunem că a alungat la timp această soluție rușinoasă. Apoi, sub imperiul unei inspirații subite, alergă din ușă-n ușă pe la vecini pînă găsi ceea ce căuta. O tînără mamă îi împrumută un biberon, cu laptele încălzit exact cît trebuia.

Dcdițel hăpăi laptele ca un hămesit, apoi adormi împăcat. în asemenea situații-limită, nu ai de ales. A fost și concluzia lui Relu B., după o matură chibzuință. Se decisese, în timp ce îndeplinea obligațiile paterne descrise mai sus. Rugînd-o pe vecina de palier cea mai sobră — mamă a șase copii — să aibă grijă de pruncul adormit, numai pentru o jumătate de oră, s-a dus întins la Evelina-Filomela.

Nu se știe cum a convins-o, cert este că s-au întors împreună, ca doi îndrăgostiți care abia s-au regăsit. S-a produs atunci încă o întîmplare neplăcută. Dînd cu ochii de pruncul adormit, Evelina a fost pe cale să facă o criză.

— Ce e cu copilul aici ?

— Asta-i bună ! Nu mi l-ai adus tu ? a ripostat cu justificată indignare și uimire proaspătul părinte.

— L-am adus... Și ce dacă l-am adus ? Nu trebuia să rămînă aici ! N-a venit să-1 ia maică-sa ? Doar așa stabilisem !...

Cuprins de cele mai funeste presimțiri, Relu a pălit.

— Stai, stai așa !... Cum vine asta ? Simt că înnebunesc !...

Evelina i-a explicat, cu oarecare nervozitate, că a cunoscut în acea dimineață o tînără ce-și plimba

Copilul în cărucior. Pe Dedițel adică. Remarcînd pata de pe bărbie, a fost cuprinsă de bănuieli îngrozitoare și s-a hotărît să cerceteze pe loc cum stau lucrurile. Mama

copilului îl cunoștea bine pe tenor, fuseseră colegi de clasă, spunea ea, așa că, din vorbă-n vorbă, i s-a destăinuit. Tînăra i-a sugerat ideea unei mici farse pe care au pus-o la cale în amănunt. Au stabilit să se întîlnească și să-i împrumute copilul pentru o jumătate de oră. Urma ca după plecarea intempestivă a Evelinei, tînăra să vină pentru a-și recupera fiul. Uite că nu venise ! Farsa era un plan diabolic. Relu B. era doborît.

— Cel puțin știi cum o cheamă ?

— Mimi ! Pe numele mic. Zicea că e tehnician dentar... O blondă platinată, cunoști genul...

Relu se repezi la telefon ca un naufragiat spre colacul de salvare.

— Alo ?... Centrul stomatologic ?... Iertați-mă pentru deranj, sînt Relu B. ... Daaa ?... Sigur, cu plăcere 1... Vă procur o invitație la... Dar v-aș ruga să mă ajutați cu o informație. Aveți acolo, la dv., o tehniciană... Mimi. Blondă... nu, nu naturală 1 Platinată!... Nu ? Sînteți sigură ?... Un moment, vă rog 1...

Astupă receptorul cu palma și o întrebă crunt pe Evelina.

— Ești sigură că era blondă ?

— Nu chiar... ! șovăi Evelina. Mai degrabă roșcovană ! Și avea o mulțime de inele pe degete.

Relu îi spuse vocii de la telefon toate amănuntele. După care mulțumi și închise. Arăta ca unul căruia i-ar fi făcut bine un pahar zdravăn cu ceva tare. Ceea ce și întreprinse imediat. După ce gol
iun pahar cu palincă, îi reveniră culorile în obraji. Vocea însă trăda o marc sfîrșeală.

— Ți-a dat un nume la întîmplare și o adresă falsă... O mamă denaturată ! Ce să zic, ui avut o idee genială !...

— Dar tu cum explici asemănarea copilului cu tine ?

Relu a simțit că iar îi dispare vocea.

— Și acum ce facem cu el ? s-a înduioșat Eve- lina-Filomela.

— Îl ducem la Casa Copilului. Să rezolve autoritățile problema.

Solistul se hotărîsc să fie dur și neclintit ca o stîncă. A doua zi, însă, o scrisoare i-a tăiat elanul. Cu atît mai mult cu cît misiva intens parfumată cu „Chat noir“ a căzut în mîinile Evelinei. A insistat să i-o citească ea însăși, pe un ton sarcastic, ce-ar fi făcut să plîngă o bandă întreagă de tați nccducabili. Scrisoarea era un fel de rămas-bun :

„Dragă Relule,

îți mai aduci aminte de petrecerea aia nebună de la Mamaia, de anul trecut ? N-am dansat decît o vară și uite ce-a ieșit ! Dar ai noroc. Nu-ți cer să te însori cu mine sau să-mi plătești pensie alimentară. Tu ești aproape un monstru sacru — asta e părerea mea de-a pururi.

Tocmai am cunoscut un neamț refegist, cîrnățar de meserie, dar băiat bun. Mă iubește total. De fapt, l-am cunoscut tot la Mamaia și atunci a făcut pasiunea pentru mine. Vrea să facă mariaj cu mine. Formalitățile sînt aproape gata. Peste o lună plec la Stuttgart. îți dai seama că nu pot să apar acolo cu un copil nejustificabil. El mă știe de solo.

Așa că păstrează-1 și iubește-1. E al tău, cum niă vezi și cum te văd, fiindcă ți l-ai dorit. Știi tu cum cîntai „Clipe dulci de nebunie[11] ? Vezi că astea se plătesc scump. S-a nimerit bine că domnișoara ta care te-a așteptat ca o sfîntă (am și eu informațiile mele) să aibă nevoie de un bebeluș ca argument forte. Altfel, ți-1 aduceam eu personal. Dar mi s-a părut mai interesant așa. E mai bine cum a ieșit, nu ? Cred că tu nici nu-ți mai aduci aminte de mine, fiindcă erai cam trăscănit atunci. Oricum, ai fost un dulce!... Fiindcă n-o să ne mai vedem, îți doresc fericire. Adică vă doresc fericire *la toți trei.* Adio !

Mimi“

Culmea era că Relu nu-și amintea, să-1 pici cu ceară, de vreo Mimi, în existența lui aventuroasă. De Mamaia, însă... Acolo fusese... Mda !... Iar copilul e o realitate. Și încă ce realitate !

Evelina a tăiat nodul gordian, înainte ca Relu să facă vreun gest nechibzuit.

— Lasă, dragă, nu te mai zbuciuma atît ! După ce ne căsătorim, îl înfiem și gata ! Copilul trebuie să aibă o familie ! Ce vină are el, dacă taică-su n-a avut pic de minte ? !...

La o asemenea săgeată otrăvită, Relu n-a făcut decît să icnească de obidă.

— îți garantez că al tău o să se simtă minunat între ai noștri ! a mai adăugat Evelina

un strop de acid în dulcea cupă a revederii.

Așa a devenit Relu B. om de casă. Actualmente funcționează ca responsabil la un magazin alimentar și nu mai cîntă decît la petreceri.

Are patru copii, ©el mai mate poseda un semn drăguț pe bărbie, un fel de zbenghi, ca și taică-su. de altfel.

Uneori, vara, la mare, cînd toată lumea gustă pînă la fund deliciile oferite de O.N.T., numai Relu B. se trezește muncit de mari îndoieli :

,,O fi al meu sau n-o fi ?“

Din această dilemă nu poate ieși.

CUPLAJUL

Pe spatele fotografiei scria : „O rază de vis peste anii ce trec. Sofica D.“ Tînăra blondă privea cu un surâs visător spre anii respectivi.

Dacă n-a fost iubire la prima vedere, înseamnă că n-a fost nimic. La prima vedere în ceea ce mă privește, dat fiind că persoana ce mă pusese pe jar nici nu se afla de față ; era prietena unei colege care ne invitase la „ceai“ pe toți studenții din grupă. Mă nimerisem și eu, nu se știe cum, căci de dansat ca lumea nici vorbă, iar cu alcoolurile nu eram familiarizat. Ca să am o preocupare, răsfoiam albumul în care, cum ziceam...

— Lasă-le dracului de poze, treci și dansează, Trompetă !

Posesorul poreclei eram, bineînțeles, tot eu, datorită vocii mele cu timbru straniu, de goarnă su- nînd alarma, pe care o blestemam în felurite chipuri.

Cu un cap mai înaltă, handbalista grupei și gazda chefului mă înhață de-o aripă și mă proiectă în mijlocul vînzolelii, fără să-mi dea drumul. Avea forță, nu glumă. Cred că se folosea de brațul cu

l-ăre trăgea niște „13001136“ magnifice la poarta adversă. Făcînd abstracție de boarea discretă de „Wyborowa“, caro venea dinspre ea cînd rîdea cu gura pînă la urechi (și avea urechile destul de depărtate), ca și de faptul că mă călca pe picioare sau invers, nu știu cine a început ostilitățile, era cit se poate de bună camaradă. Presupun că sportul produce genul ăsta de fată căreia poți să-i mărturisești iot felul’de lucruri rușinoase — începînd cu lipsa de rezistență la petreceri nocturne și slîrșind cu timiditatea bolnăvicioasă de care suferi în fața sexului frumos. Ea rîde, te plesnește amical pe spate, tu suporți bărbătește. Te vor obloji prietenii la cămin, întrebîndu-te mirați unde naiba a dat mașina peste tine, „că doar ai fost cu noi, nu ?"... Iar tu o să le replici spiritual că erau turmentați și că i-ai adus acasă salvîndu-le viața de sub roțile autobuzului, cu prețul acestei lovituri de care tot ei sînt vinovați.

— Mă, tu ești îndrăgostit, găgăuță ! mă alintă polisportiva, dar de data asta eschivez la timp „mîngîierea“. Fata asta zău că nu-și cunoaște posibilitățile pugilistice.

— Cine e Sofica D. ? intru curajos în fondul problemei, roșind corespunzător, pînă la rădăcina părului, ca un bărbat în devenire.

Partenera mea renunță pentru o clipă să mai conducă dansul — ehehei, era un tango ! (la așa ceva mă mai pricepeam și eu, cred că mă descurcam binișor) — și-o văd că-și mijește ochii, bănuitoare.

— Era printre pozele acelea... și mi s-a părut așa..., explic imediat

— A, Sofica ? O fostă colegă a mea de liceu. Acum e asistentă sanitară. Ne vedem din cînd în cînd. Vrei să ți-o prezint ?

Lovitura mă nimerește în plin. Mă clatin, dar sper că bălăbăneala va fi pusă pe seama dansului.

— Știi, n-aș vrea să încurc planurile altora, dau înapoi cu modestie.

Sînt cam neajutorat. De-asta reușesc întotdeauna să-mi încurc singur socotelile. în privința asta sînt neîntrecut.

Colega mea, mînă forte, mă privește cu îngăduință.

— Hai, mă, nu fi fraier ! Fata e liberă. A fost măritată doar cîteva luni și i-a murit bărbatul... Un accident tîmpit!...

— L-a prins soacră-sa în cămară, la borcanul cu dulceață ? plasez și eu un spirit pe care-1 consider reușit.

— Nu, zice handbalista foarte serioasă, în timp ce eu încurc iarăși pasul. A băut din greșeală „Ergotoxin" sau așa ceva. Pe întuneric o fi crezut că e vin... Era într-o sticlă lîngă băuturile celelalte. A luat o dușcă, amețit de somn... Și pînă să vină „Salvarea[11]...

Sînt impresionat. Dansul se termină în favoarea sportivei. Mă retrag lîngă prietenii mei, care-și savurează ,,ceaiul“. Mă sfătuiesc ironici să iau o piatră-n gură, ca să nu mă deochi. Asta e o aluzie la debutul meu coregrafic.

Toată noaptea mă zvîrcolesc bîntuit de un scurt, dar repetat coșmar. Visez că Sofica D., blonda fotogenică, mă invită la un dans modern de care nici n-am auzit. Spre dimineață mă decid să renunț la
somn și să cuget. După un timp, ajung la concluzia că soluția cea mai sănătoasă ar fi să te căsătorești cu fata de care te-ai îndrăgostit. E o noutate absolută în materie, ce să zic ! Dar dacă ea nu știe nimic de planurile tale ? Adică nici nu te-a văzut la față, darmite să mai și...

Castelul de nisip se prăbușește pe loc, scufun- dîndu-mă și pe mine într-un somn reparator cu care prilej — se putea altfel ? — ajung cu întîr- ziere la curs.

în pauză, șansa îmi surîde larg în persoana hand- balistei, care mă sărută părintește pe obraz și mă ia deoparte să-mi spună „o chestie absolut grozavă *.

— Biță (asta e prescurtarea de la cealaltă poreclă a mea — Trîmbiță), scumpule, trebuie să faci cinste !... Vii cu mine după cursuri, o luăm pe Sofica de la spital...

— Dacă e bolnavă, eu nu..., încerc să bravez.

— Du-te-ncolo ! Ți-am spus că e asistentă medicală ! îți fac cunoștință cu ea, mergem la o cafea și pe urmă vă las singuri.

— Nu se poate să mai luăm pe cineva ? lansez cu timiditate o propunere destul de rezonabilă din punctul meu de vedere.

— Fii bărbat, dragă, ce naiba ! Lasă dracului timiditatea, c-altfcl rămîi fată bătrînâ ! S-a aranjat, da ?

Și mă lasă să mă dezmeticesc, dacă mai c posibil așa ceva. Mai întîi, nu sînt de acord cu expresia ,,fată bătrînă“. Deși exprimă și uncie temeri ale mele. Pe urmă, de unde iau bani ? Trebuie să împrumut de la Sandu, că el e ardelean econom, nu
ca noi, regățenii, mînă-spartă. Am nevoie și de o cravată trăsnet, nu ? Ia să vedem, de la cine iau...

...Gata, fraților, a noastră e izbînda ! Episodul cu cafeaua, de care mă speriasem atît, s-a consumat fără gafe din partea mea. Iar în clipa asta — eu, neajutoratul și timidul fără leac, merg de mînă prin parc cu o frumusețe de fată. Șatenă cu ochii verzi ! (Nu e blondă ! Frați bărbați, fiți cu ochii-n patru ! [1]Fotografiile sînt atît de înșelătoare !...) Alte detalii nu mai dau.

Ne tutuim. Adevărul este că Sofica mă tutuiește cu dezinvoltură — pare să aibă un antrenament asiduu în direcția asta — în timp ce eu tot mai oscilez între „d-ta“ și ,,dv.“. îmi fac socoteala că, după cc-o conduc pînă acasă, voi aborda și dificila persoană a doua singular, atît de dragă îndrăgosti- ților. Dacă reușesc și asta, înseamnă că am făcut pași uriași într-un timp extrem de scurt.

Ascult transportat o tristă poveste de dragoste, care i-a rănit inima Soficăi. Nu se întrevăd — zice ca — speranțe de cicatrizare. Acum c momentul !... îi spun, roșind, că poate să conteze pe mine. Și miracolul se produce. Sub un tei desfrunzit, se ridică pe vîrful picioarelor, închide ochii și, probabil ca să nu cadă (altă explicație, mai logică, nu-mi vine-n minte), mă înlănțuie cu brațele pe după gît. Văzînd că eu stau țeapăn și nu îndrăznesc să iau inițiativa, mă sărută prelung, ca-n filme, îneît mă lasă năuc.

— Haidem repede, c-a început ploaia ! îmi spune la ureche, înfiorîndu-mă cu respirația, mă ia de mînă și fugim spre tramvai. Eu nu mai am nevoie de aripi. Plutesc

și așa.

Aproape două luni dc zile umblu pierdut, după fiecare întîlnire, spre hazul nebun al băieților, care fac bancuri pe scama mea.

— Cit de departe credeți c-a ajuns cu Dulcineea lui ? aruncă unul o întrebare nevinovată.

— Ehei 1 Cred c-a trecut de Bănoasa !...

Și rid ca proștii, de se prăpădesc. Nu le acord nici un zîmbet. Dacă ar ști ci că azi m-am decis 1... Peste o jumătate dc an voi fi profesor. Atunci îi spun Soficăi să se mărite cu mine. în intervalul acesta dorm fericit, visînd majestuoaso marșuri nupțiale.

...Ziua marelui eveniment coincide pentru mine cu ultima zi de cursuri. începe sesiunea dc examene.

Fatalitatea îmbracă uneori înfățișările cele mai neașteptate. Acum, de pildă, are chipul lui Țîru. Băiat bun, cam mototol, clar bucureștean.

— Bătrîne, zice, nu vrei să-nvățăm amîndoi la Latină ? Că tu nu ai probleme...

Habar n-are ce probleme am eu !

— Am putea începe chiar dc azi ! insistă el și face aluzie la niște prăjituri irezistibile, cu cremă, pregătite de maică-sa. E un argument în fața căruia nu merită să reziști.

— Bine, de acord 1 Dar la șase eu trebuie să fiu pe aicea de la Mitropolie. Am o întîlnire importantă, înțelegi ?

— Perfect ! se bucură Țîru. Pe-acolo stau și cu. La doi pași.

Știrea mă bucură, pentru că persoana scumpă inimii mele locuiește chiar în zona aceea. Astă- scară trebuie să-i spun totul. Am aranjat s-o aștept
pe alee. De-acolo, de sus, mă uit spre fereastra ei, de obicei numărînd minutele, pînă se scurge sfertul academic. Așa voi face și astăzi...

Arma virumque cano... scandăm împreună, iar Țiru transpiră din greu. El zice că a făcut progrese și n-am de gînd să-1 contrazic. De cé să-i tai avîn- tul tocmai azi ?

Mereu mă uit la ceas. Mai am o jumătate de oră. Țiru se duce să dea un telefon. Revine furios.

"— Iar vorbește pupăza aia ! bombăne el.

— Care pupăză ?

— Cuplajul, bătrîne. Cînd vrei să dai un telefon, mai ales dacă e urgent, atunci o apucă limbărița!... Vino s-auzi și tu ce lucruri importante are ea de comunicat!... mă trage după el și-mi pune recep- torul în mînă.

Sînt gata să-i spun că nu e frumos ce facem, dar îmi piere glasul. Timpul se oprește dintr-o dată, apoi începe să gonească, dar fără mine. Vocea asta n-o cunosc, dar cealaltă, cu inflexiuni lenește e a El! Doamne, ce spune, ce spune acolo ?

— ...Nu știu, zău, tanti Vica, ce să fac! Ziceți și dumneavoastră ! (la te uită! Știe și pluralul politeții!). Nu zic că n-ar fi bun ! Dar e găgăuță! Nu găsești așa ceva în tot Bucureștiul!...

„Cuplajul", voce hîrșîită, argăsită de tabac și certuri familiale, pune punctul pe i :

— Joacă-ți cartea, fáto ! Nu fi proastă, tu ! Păi un profesor cu diplomă nu mai pupi în vecii vecilor... Și ce, parcă ălălalt era mai breaz ? Era mai mototol, nu mai vorbi tu ! Și avea și păcatul că era zugrav, nu intelectual. Chiar dacă era frumos ! Eu atîta-ți zic ! Joacă-ți cartea 1

— De, tanti, știu și cu ? oscilează EA. Dac-ai ști ce e în sufletul meu !... Gicu tocmai și-a luat motocicletă și mi-a făcut niște apropouri... Da' ia te uită, tanti, cum o smotocește p-aia ! Și ce costum are gagica !...

Urmează un comentariu colorat la filmul ce se transmite la televizor. Aflu cu acest prilej o sumedenie de expresii, care nu pot fi lăsate la înde- mîna copiilor, nici măcar în dicționarele de specialitate. Nu știam că posedă atîtea cunoștințe în ramură !...

— Lasă-i, dragă, p-ăia ! Tu vezi de ce ți-am spus, că e soarta ta și destinul tău ! o sfătuiește filozo- ficește oracolul hîrșîit pe Sofica D. Sofica scoate o exclamație de dezgust. Eu trîntesc receptorul, speriindu-1 pe Țîru.

— Nu așa tare, bătrîne, vrei să-și dea seama că am ascultat ?

— O s-o suporte și p-asta, cum văd că rezistă la argou ! mă răcoresc eu.

— Ei, ce zici ? Te-ai convins ce-nseamnă cuplajul cu o persoană d-asta ?

— Ai noroc că nu ești cuplat cu cealaltă! i-o retez cu năduf. Dar cine e individa ? Nu colega ta de telefon, cealaltă !...

— A, „prietena" ? Din cîte-am mai auzit și eu, știi... cred că e o poamă bună, spune Țîru cu nevinovăție (se vede c-a mai tras el cu urechea, spre a-și îmbogăți vocabularul). Știi, vorbește lumea că după ce și-a făcut de cap, a pus mîna pe-un băiat naiv, care și-a dat seama tîrziu (săracul de mine !) cu cine are de-a face. Și de rușine a băut otravă !
zice el cu voce lugubră. Da, măi, și cînd te uiți la ea, zici că-i Fecioara din Orleans.

Aici chiar că a nimerit-o. Are un umor spontan.

— Nu m-aș mira să mai prindă-n laț vreun fleț, tot așa cu caș la gură! prezice Țîru, făcîndu-mă să tresar.

O fi știind ceva ?... Mi-ai luat tu ceața de pe ochi, dar mi-ai luat totul, Țîrule, mi-ai înecat toate corăbiile. Mergem să scandăm : *Apparent rari nantes .in gurgite vasto...* Chiar că se potrivește.

— Nu te mai duci la întîlnire ? mă iscodește seu? fundătorul flotei mele, văzînd că nu mai dau semne de plecare.

— Am renunțat la cuplaj 1 fac eu un calambur căznit, dar Țîru îl apreciază. El se mulțumește cu puțin.

Singura mea plăcere e să mă gîndesc la mutra Soficăi, „raza de vis“, cînd o vedea că nu mai apar nici după sfertul academic. Deși e o plăcere cu gust sălciu. Consolarea rămîne totuși consolare. Plus ideea că trebuie să-i fiu adînc recunoscător „Sfîn- tului Telefon". Ce mă făceam dacă aș fi trăit în epoca semnalizărilor cu focuri sau cu aripile morilor de vînt ? Ori ajungeam un Don Quijote, ori,, în cel mai rău caz, rămîneam fată bătrînă.

ECLOZIUNEA ~ .

M-am simțit realmente frustrat — acesta-i cu- vîntul l — că sîmbătă după-amiază n-a mai sunat, cum făcea în fiecarea zi, logene Tîlvan zis Păpălău. De profesie pensionar și fără copii, își făcuse o sfîntă
datorie din a reclama părinților toate isprăvile criminale săvîrșitc de odraslele noastre atît dintr-o pornire perversă, cit și dintr-o proastă educație. Că asta era ferma convingere a dumnealui se înțelegea foarte clar din repetatele-i anunțuri : „Vedeți, dom’le, că copilul dumitale iar s-a jucat sub geamul meu cu prăpăditu’ ăla al lui croitoru și mi-a schilodit pisica nevesti-mi !“

Necazul său cel mai mare era că nu putea dormi și ziua din cauza progeniturilor noastre, care ar fi trebuit, după părerea lui autorizată, să aibă mîinile legate, un plasture zdravăn pe gură și picioarele împiedicate, precum caii. Era singura cale rațională de a păstra liniștea blocului nostru, zice-se.

Acum se-nțelege de ce m-am considerat atins în amorul propriu. Adică de ce să nu fiu deranjat ca de obicei, tocmai cînd îmi formasem un reflex condiționat : cum suna Păpălău și-și bodogănea monologul acru și arțăgos, îmi redobîndeam încrederea (pierdută) în viitorul fiului meu. Eram sigur atunci că va ieși din el, pînă la urmă, un bărbat adevărat.

Nici nevastă-mea nu era acasă, așa că nu aveam nici o posibilitate să mă informez asupra cauzelor acestei derogări de la programul zilnic al lui lo- gene Tîlvan. Domnea o liniște absolut nesănătoasă pentru omul modern. Cînd se-ntîmplă să nu cunosc pricina unui lucru care mă intrigă, mă perpelesc ca pe jeratic. Am încercat să urmăresc o emisiune la radio, dar nu m-am putut aduna deloc. Mintea-mi umbla razna, ca o pasăre care nu știe unde să se așeze în pădurea de antene TV. Simțeam că mai e puțin și voi comite un gest necugetat : de pildă,
să-ncep să frec parchetul sau să varuiesc în bucătărie. Precis aveam nervii zdruncinați.

Din fericire, a apărut nevastă-mea la timp. Tot atunci s-a auzit de jos (noi stăm la etajul al treilea), din spatele blocului, „Hora miresii", Aș fi putut jura că este exact momentul cînd se joacă bradul la nuntă.

— Ce naiba mai e și asta ? își mărită cineva fata ?

— A, așa e, eă tu nu știi ! face nevastă-mea. N-ai observat nimic deosebit zilele astea ?

— Ce să observ ? Ce, eu stau la pîndă ?... E drept, am văzut oarecare agitație, acolo, dar credeam că face careva un coteț pentru iepuri de casă, în cadrul acțiunii „Bunul gospodar își face vara sanie“...

— Ce iepuri ?... Pregăteau „cortul" pentru punerea meselor, mă informează nevastă-mea.

— Deci tot nuntă !... Cine e tînăra pereche?

— Se mărită madam Ghcrhina cu Păpăiău..., îmi spune nevastă-mea cu un aer foarte natural.

Numai că madam Gherghina e una și aceeași persoană cu soața bună a lui Tîlvan. Amîndoi și-au sărbătorit recent cele șaptezeci de fragede primăveri. Să-mi fie cu iertare, dar mie, ca unui ateu convins, nu-mi vine să-mi cred urechilor.

— Bine, dar... de cînd îi știu, tot împreună stau. Nu erau căsătoriți oficial ?

— Și ce dacă stau ? Cîți nu fac asta !

Am surprins o nuanță admirativă în tonul cu care a spus-o. Chipurile, eu unul n-aș fi avut curajul să încerc o asemenea aventură. Din păcate are perfectă dreptate, dai' nu

trebuie s-o și afle.

— ...S-au luat ei de mult, dar abia acum s-au căsătorit. Iar madam Gherghina a ținut morțiș (sic 1) să se cunune religios și mai ales să se îmbrace mireasă.

M-am dus repede în balcon să arunc o privire. Madam Gherghina, o zdrahoancă cu fălci pătrate și
cu nasul în vînt, umbla cu pași de jandarm printre nuntași, în rochie lungă și albă de mireasă, cu cu- nuniță pe creștet, cinstind lumea dintr-o ploscă pîn- tecoasă. Am încercat să-mi imaginez cum o fi fost la secvența „Isaiia dănțuiește“, dar strădania depășea posibilitățile imaginației mele.

Domnul Păpălău, mirele, așa cum se și cuvine, e pe jumătate cît consoarta lui recent oficializată, dar, spre meritul lui, se străduiește să suplinească centimetrii ce-i lipsesc în înălțime afișînd o burtă săltăreață. E un pîntec cu multă personalitate. Altfel nu se explică de ce refuză cu încăpățînare nasturii de la vestă, scăpînd mereu din strînsoare și revărsîndu-se victorios peste cureaua pantalonilor.

— Și el ce-a zis, cînd a văzut-o în imaculatul veșmînt de fecioară ?

— Ce să zică ! „Parc-ai fi o stafie !...“ Asta a găsit de spus.

— Presupun că în situația lui a fost o încercare lăudabilă de a lua lucrurile mai ușor. Își dădea seama cît de disperat era cazul lui. Efortul de a găsi un cuvînt de alint trebuie apreciat la adevărata lui valoare. Este eroism curat ! .apreciez eu nepărtinitor.

Nevastă-mea nu aderă la această părere.

— Ce alint? Asta nu știe decît să toarne-n el băutură pînă-nțepenește și să mănînce cît ’șapte, îl doare-n cot pe el de restul lumii. Nu l-am văzutgrăbindu-se decît o dată. Uitase, zicea el, să-ncuie dulapul în care-și ținea cîrnații de casă... și slănina !

— Dar gingașa mireasă ?

— A, ca nu e deloc așa !

După lipsa de entuziasm cu care-o spune, pricep că madam Tîlvan trage la măsea mai vîrtos decît el, dar fiind foarte pudică (ah, eternul feminin !) bea pe ascuns. Cădem de acord că spectacolul lumii, de la Shakespeare încoace, c tot mai colorat. Precis vom mai auzi de fericiții însurăței, care-și afirmă cu vigoare dreptul la plăcerile familiale cu certificat legal.

Realitatea n-a stat mult pe gînduri pentru a confirma presupunerile noastre optimiste. Ba aș zice chiar că le-a depășit cu mult.

Pînă spre sfîrșitul toamnei, logene Tilvan-Păpălău a fost dat afară din apartamentul personal de nenumărate ori, cu tămbălău, de către năbădăioasa lui jumătate oficială. Ce metamorfoză suferise blajina femeie de cînd își legalizase situația !...

îl găseam stînd turcește pe hol, îmbrăcat destul de sumar, cerînd dreptate unui juriu absent. în lipsa acestuia, se adresa locatarilor care se întorceau de la serviciu, cxpunînd cu o logică de fier argumentele apărării :

— Și ce dacă beau!... Ce, ea nu bea?... Numai eu știu ce femeie rea e asta !... Am dreptul la jumate din apartamentul meu ? Am ! Că soții împarte totul între ei, după lege !... Atunci de ce să mă dea pe mine afară ? Adică de ce să n-o dau eu pe ea ? !...

Ajuns aici cu argumentația, exilatul se ridica spri- jinindu-se de perete și se ducea să bubuie-n ușa conjugală, folosindu-și în acest scop justițiar pumnii
și picioarele, Iară pic de menajamente. Ușa se deschidea pe neașteptate, o mină zdravănă îl înhăța, trăgîndu-1 înăuntru, în ciuda opoziției lui înverșunate. Din cuibușorul de nebunii se auzeau apoi zgomote înfundați' și icnete, ele parcă un gospodar harnic se apucase grabnic să spargă buturugi pentru iarnă. Cînd zgomotele încetau, vecinii își reluau ocupațiile, iar cîte unul remarca ușurat : ,,Gata ! L-a adormit 1“ Iar a doua zi, Păpălău apărea relativ treaz, plin de vînătăi și se plîngoa c-a fost brutalizat.

Era de așteptat ca repetatele ieșiri pe hol și desele contacte cu pardoseala rece, pe timp mai lung, să-i șubrezească sănătatea bravului luptător pentru emanciparea bărbaților de sub tutela consoartelor. Prin noiembrie s-a auzit că e internat în spital. „Dublă pneumonie^ — afirma pensionarul de vizavi. „Are trei coaste rupte“ — șușoteau gospodinele trupeșe de la etajul întîi. „A căzut pe scări" — fusese declarația oficială a doamnei Gherghina Tîlvan. „Ce scări, care scări ? Asta n-a urcat nici o treaptă în viața lui !“ — comentaseră unele cunoștințe mai apropiate ale suferindului, prieteni de pahar (în general vorbind). „A fost bun în grad !“ — am adăugat și cu, ca să fiu în rîndul lumii.

înaintea sărbătorilor de iarnă, combatantul Păpălău logene a depus armele pentru

totdeauna. Madam Gherghina, femeie bravă, l-a dus urgent la capelă, ocupîndu-se cu emoționantă ardoare de îndeplinirea datinilor cuvenite la trecerea celui drag în cele veșnice.
Dacă ne-am bucura măcar de un sfert din considerația și respectul acordat răposaților !... îndrăz
-nesc să propun o ipoteză : asta nu ni se întîmplă, fiindcă există îndeobște părerea că persoana vie și cunoscută pînă la plictis nu mai este capabilă să ofere nici o surpriză. Pe cînd decedatul, ehei !, ce posibilități nelimitate are el, cunoscînd ceea ce noi nu cunoaștem încă ! Dumnealui e cineva ! Așa că trebuie să umbli cu atenție pe lîngă el.

„Cît de aspru am judecat-o pe femeia asta !“ mi-am zis eu, cuprins de remușcări. Sincer să fiu, remușcările rămîn partea mea tare. „Că își bătea joc de bărbat-su, chiai' dacă el nu era un virtuos... Cu atît mai mult cu cît nici ea nu era ușă de biserică !... Dar să recunoaștem cinstit că sentimentul a învins micile neînțelegeri de odinioară ! Iată cît de mult îl regretă '•* cugetam eu în seara de Ajun, cînd mi-am amintit că puțin mai devreme o în- tîlnisem pe madam Tîlvan îndureratâ și cernită, cum îi stă bine unei văduve cu pensie de urmaș. Frîntă de povara pierderii suferite, se sprijinea în- crezătoare de brațul puternic al unui cetățean cam de talia ei, purtător al unei bărbi roșcovane atinsă întrucîtva de căruntețe. Părea un lipovean din cei pe care-i angajează EGCL-ul să dezgroape conducte de apă sparte și să le înhumeze după o sumară cîr- pire. Robustul mînuitor de tîrnăcop mergea mîn- dru, ca unul pe deplin conștient de importanța misiunii sale de toiag, al bătrîneților doamnei Păpălău. I-am împărtășit neveste-mi gîndurile mele, zu- grăvindu-i tabloul înduioșător al reculegerii înțelepte în fața marelui mister al extincției.

— Astei s-o crezi tu ! mi-a trîntit-o ea. Madam Ciocîltea, vecina noastră, știe precis că „lipoveanul“ e, de mulți ani, iubitul coanei Gherghina. Nici nu
l-a îngropat bine pe Păpălău, că roșcovanul și-a și adus bagajul personal Ia noul domiciliu. Aici e sigur mîna ei; ea l-a pus în mișcare. Zice că-i e urît să rămînă singură-n casă, fie și o noapte. Lipoveanul e mai tînăr ca ea cu vreo opt ani...

— Asta nu e o dovadă ! Doi bătrîni, care se sprijină reciproc... hm.

începusem să mă înfierbînt, susținînd nobilii cauză a Gherghinei Tîlvan, cînd de jos s-a auzit un zgomot sinistru în noapte : bubuit, zdrăngănit, geamuri sparte, urlete.

— Cutremur ! a strigat nevastă-mea. Repede, ia copilul și să fugim jos !
Și-a alergat afară, coborînd treptele ca vîntul, lăsîndu-mă pe mine să-mi pun în funcție instinctul de conservare, care demarează greu. Mi-am dat seama însă că nu era vorbii de un cataclism. De la parter se auzeau voci agitate. Am ieșit în balcon să arunc o privire, dar nu se zărea decît un morman întunecat, acolo, jos. Putea fi orice : o grămadă de moloz, seînduri, nisip — resturi de la ultima reparație a blocului nostru. Deși, cea mai plauzibilă explicație care mi-a venit atunci în minte și pe care zadarnic încercam s-o înlătur era următoarea : în timpul războiului, o bombă neexplodată se afundase mult în solul moale unde mai tîrziu a fost construit blocul nostru. Sub fundație, destinul a așteptat, cu perfidie, sărbătorile de iarnă, ca să-și facă mendrele. Bomba a explodat, parterul e ferfeniță, blocul se va prăbuși în următoarele minute. Autoritățile ne vor evacua imediat. Mă și vedeam dormind de Anul Nou în localul Școlii generale nr. 13

.Nu știu unde aș fi ajuns cu sumbrele supoziții, dacă nu se întorcea nevastă-mea, foarte liniștită, ba chiar ușor amuzată.

— Ei, ce crezi să s-a petrecut ?

— Nimica toată ! A deraiat trenul, iar coșul locomotivei a zburat pîn-aici, bravez eu nonșalant, ști- indu-se bine că nu mai circulă de multă vreme în zona noastră locomotive cu abur.

— Nici vorbă !

— Atunci... a explodat soba cu gaze la alde Pantazică !

— Nu mai încerca degeaba, că n-o nimerești!... Explicația e mai simplă : madam Păpălău s-a așezat la chef cu lipoveanul ei și, ca să uite trecutul cel neplăcut, a aruncat pe fereastră masa, scaunele și patul lui logene Tîlvan, cu așternut cu tot. Direct prin geam !

— Foarte normal ! apreciez eu obiectiv. Pasiunea îndelung refulată a răbufnit ca aburul, aruncînd cît colo capacul care-o înăbușea. Observi că gestul e simbolic ?

Nevastă-mea neagă. Eu afirm :

— Și-a aruncat trecutul pe fereastră, așa cum alții procedează cu viitorul. Și se cred mult mai cîștigați trăind doar în prezent. Eu învățasem că omul — abordez un ton didactic — ca ființă conștientă, nu poate trăi fără celelalte două dimensiuni ale timpului. Sîntem ființe tridimensionale, dacă mi se permite această afirmație...

Nevastă-mea mi-a permis și asta, ca să avem liniște în familie.

— Ei, bine, am continuat eu, madam Gherghina ex-Păpălău nu-și face probleme din asta, ignorînd cu desăvîrșire teoria respectivă.

— Și care ar fi morala ? vrea să afle nevastă-mea.

—• O să ne vină pe tavă. Ne-o aduce Anul Nou, ai răbdare ! i-am prorocit eu.

întrucît se anunța un an promițător, l-am serbat repede și ne-am pus pe așteptat.

Deunăzi, l-am văzut pe lipovean foarte aferat, meșterind ceva în spatele blocului. Ianuarie își pierduse complet bunul simț meteorologic, iar termometrul urca pînă la 18 grade ziua. Roșcovanul trebăluia numai în cămașă, fluierînd fals și părînd extrem de îneîntat de ceea ce făcea. Era, așa cum am prevestit eu, un simptom clar.

Se vorbește insistent printre gospodine că vom avea iarăși o nuntă în cadru restrîns. Ca să nu intre în gura lumii, madam Gherghina ar fi dat de înțeles că dorește să-și legalizeze numaidecît situația matrimonială. în definitiv, e dreptul ei, nu ?

EDISON N-A AVUT URMAȘI

Aristică Breazu fusese un copil cam ciudat. Cel puțin asta era părerea tatălui său, Iftode. Descoperise că băiatul lui, încă de la vîrsta grădiniței, era atras de mașinăriile complicate. Asta n-ar fi fost cine știe ce. Mulți copii încep cu mașinăriile și, la majorat, se cuminților, îmbrățișînd meserii serioase ; devin buni pompieri, contabili sau marinari pe traulere.

Mai rău a fost că, prin clasa a Vil-a, Aristică a început să născocească tot felul de chestii aiurite : pendula bătrînească modificată de el nu mai bătea orele solemn, ci mugea ca un viței flămînd; aragazul se aprindea numai dacă pocneai din degete (maică-sa era să facă preinfarct, cînd a pățit asta prima dată) ; becul de 60 de lumini părea de 100, dar contorul arăta un consum mai mic ca de obicei ; televizorul, căruia-i schimbase nu se știe ce, funcționa pe șase canale ; soneria intra în funcțiune cînd îți ștergeai pantofii pe preșul de la intrare. Și alte asemenea năzbîtii.

Nu era a bună cu Aristică.

în schimb, profesorul de Fizică se arăta incintat. Alt nebun și ăla.

— Băiatul acesta o să ajungă un al doilea Edison 1 i-a comunicat el lui Iftode la o ședință cu părinții. Trebuie să-1 dați să învețe mai departe. Neapărat, dar neapărat!

— N-ajunge el chiar așa, că d-aia arc părinți ! Sînt cu ochii pe el ! Se dă el pe brazdă și-o să învețe o meserie serioasă, nu să se țină de bazaconii 1

Iftode era ferm convins că Edison fusese scăpat din mînă de taică-su și, lăsat de capul lui, ajunsese rău. Profesorul s-a străduit să-1 lămurească, i-a zugrăvit rolul decisiv al invenției în evoluția omenirii, că progresul, cum bine se știe, depinde de...

N-a avut cu cine se înțelege. Iftode, tîmplar din tată-n fiu, nu s-a lăsat convins. Argumentele alunecau pe lîngă el ca stîlpii de telegraf pe lîngă trenurile electrice în plină viteză.

— N-o fi el mai deștept ca mine, că d-aia sînt tac-so ! a mormăit el. Eu l-am făcut, cu trebuie să mă-ngrijesc de viitorul lui !

— Bine, dar Aristică al dumneavoastră are niște idei de-a dreptul geniale. Și soluții, nu numai idei 1 Zău că e păcat ! A născocit o locomotivă care funcționează cu cenușă ! Da, da, cu cenușă !... A făcut macheta unui avion construit în întregime din papură și clei din reziduuri, experimcntîndu-1 în...

Iftode l-a întrerupt sîcîit.

— O fi, dom' profesor. Las' că-i arăt eu lui ! Papura și cenușa cui l-a făcut!...

Uitase că ol îl făcuse, după cum afirmase în cursul controversei. A doua zi l-a retras de la școală și l-a dat ucenic la nași-său, renumit croitor pensionat. S-a bucurat și madam Breazu că băiatul va avea pîinea asigurată și va termina cu umblatul după potcoave de cai morți. Ptiu !

într-adevăr, astăzi, maestrul Aristică Breazu e cel mai vestit croitor din județ. Moda feminină nu mai are secrete pentru el. Toată energia lui de inventator în devenire a investit-o, ca un copil cuminte și ascultător, în arta modei. Taică-su nu mai poate de mîndrie că a știut să pună piciorul în prag la timp și să-1 facă om.

Modele de rochii cum n-au văzut. Londra și Parisul au ridicat unitatea lui la rangul

suprem : casă de mode fruntașă pe ramură. De prisos să mai amintim că toate clientele îl adoră.
O singură dată s-a petrecut un fenomen absolut inexplicabil. Era într-o sîmbătă.. So.ția lui, cică
-
litoare și acră, tocmai îmbrăcase o minunată rochie mov cu volănașe la umeri, ca niște aripioare. Se ducea a doua zi la o sindrofie și nu suporta să fie alta mai bine îmbrăcată decît ea.

— N-ai pic de gust! cotcodăci doamna Breazu. Nu vezi că nu cade bine ? Nici să iei o măsură nu te pricepi ! Halal croitor de lux !

în paranteză fie spus, pe doamna Breazu nu cădea bine nici o rochie. Dar asta c viața ! Făcută din reproșuri...

Obișnuit cu desele izbucniri de nemulțumire ale soației, Aristică avu un zîmbet straniu.

— Da, dragă, așa e cum zici tu 1 Nu mă pricep, n-am talent să croiesc nici un șorț de bucătărie. Dar să știi că modelul ăsta e atît de reușit, înеît ai putea lua parte chiar la carnavalul din Rio. Toate femeile s-ar îmbolnăvi de invidie. E o rochie de regină a carnavalului, pentru cine știe s-o aprecieze.

— Prostii în capul tău ! se oțărî și mai abitir cocoana, aranjîndu-și rochia peste pieptul plat, cu claviculele ieșite în afară. Unde nu m-aș vedea eu la Rio ăla acuma, să nu te mai văd, că mi-ai amă- rit zilele ! Dacă nu eram eu, te mîncau rațe...

Aristică nu mai află niciodată de ce l-ar fi mîn- cat rațele. Fără veste, aripioarele de dantelă prinseră să zbîrnîie ca motoarele unui turboreactor la decolare și în aceeași clipă consoarta dispăru ca o frunză uscată surprinsă de un vîrtej.

Aristică surise blajin, chipul i se lumină, își luă cartea de pe noptieră și reciti cu voluptate „Roaba sau marile invenții". Croitor, croitor, dai' îi plăcea Prevert.

Vecinele lui, două domnișoare bătrînc și cochete, observaseră vîrtejul ce se îndrepta cu o viteză nemaipomenită spre sud, cam pe direcția în care se crede că s-ar afla orașul Giurgiu, unde nu fuseseră niciodată.

— Aha ! Ți-am spus eu că se schimbă vremea ? exclamă triumfătoare cea mai matură.

— Parcă eu ce-am zis ? sări cealaltă. Asta c semn de iarnă timpurie.

Și se apucară să tricoteze mănuși de melană cu găurele, dezvoltînd unele considerații asupra necesității stringente de a pregăti conservele mai devreme.

Orașul n-a remarcat că Aristică Breazu a întinerit ca prin minune. Foarfecă lui parcă zbura, femeile își așteptau rîndul îmbujorate de emoție în fața casei de mode „a lui Aristică", admirînd la nesfîrșit ultimele modele. ,,Un vis !“ era părerea unanimă. Se apropia balul recoltei inclus în festivalul local „Toamna gutuilor". în acest vălmășag de evenimente festive, dispariția doamnei Breazu a trecut aproape neobservată. Pe cine nu interesezi nu se interesează de tine. Doar bătrîna mamă a lui Aristică a găsit de cuviință să întrebe de ea, odată, așa, în trecere.

— Ei, parcă n-o știi 1 i-a răspuns nepăsător băiatul. Era bolnavă de piept. Ce, îmi spunea mie tot ce face ?... Ultima dată mi-a telefonat de la Mo- roieni. Zicea că tratamentul s-ar putea să dureze mult...

Altminteri, de la madam Breazu n-a sosit nici o veste pînă în momentul de față. Și nici nu sînt semne .să mai apară.

FORMULA OPTIMISMULUI

— Vă previn! Tratamentul e îndelungat și — vă convine sau nu — trebuie să vă tundeți numărul zero. Urgent !

Medicul era foarte categoric.

— Chilug, dom' doctor ? La vîrsta mea ? m-am speriat de-a binelea.

Oricum, se părea că n-am do ales. în caz că nu urinam prescripțiile medicului, mă aștepta chelia prematură.

— Ce mare scofală ? La treizeci și trei de ani ai dumitale... mă rog, treizeci și opt, cîți zici că ai, merge ! Unii, mai în vîrstă ca dumneata, se rad în cap. Telly Savalas, actorul... Kojak !

Era un argument artistic la care nu ai ce să mai zici. Numai că cu nu sînt actor. Sînt funcționar. Nu-mi cade bine să fac pe detectivul ,,bilă“.

— Știți, am unele îndoieli cînd mă gîndesc cum va fi privită noua mea înfățișare...

Doctorul mă asigură că, în zilele noastre agitate, lumea e sătulă de ciudățenii; după cel mult cinci minute, voi prezenta tot atîta interes cît un afiș de tombolă de-acum zece ani.

— Binc-ar fi ! îmi exprim nădejdea ; și mă-ndrept spre frizerie.

Aștept aproximativ trei sferturi de ceas pînă se eliberează unul dintre frizeri. Cînd îi comunic figa- roului dorința mea, mai .întîi nu înțelege. E unul dintre indivizii aceia care poartă pe umeri un fel de pepene lustruit, pe care-1 acoperă, dintr-o pudoar eexagerata, cu unica șuvița de păr integră, aducînd-o de pe tîmpla stingă pînă pe tîmpla dreaptă.

— De tot, ați zis ? întreabă cl cu neîncredere.

— Da, dom'le ! Zero am zis. Așa vrea doctorul, așa lac.

Frizerul dă semne că ar pricepe ce vreau. Face o mutră acră. Un asemenea tuns costă prea ieftin și nu prezintă pentru el nici un avantaj. Nici pentru client, pare să gîndească, dar își înghite vorbele. Pune mîna pe mașina de tuns și, cu o agresivitate vizibilă, procedează ca îngrijitorul parcului cînd tunde peluza fără să fi primit leafa. Învelișul sensibil al minții mele ia contact brusc cu răceala neînduplecată a metalului. Nu îndrăznesc să privesc în față trista imagine a realității. Stau cu ochii închiși pînă se termină masacrul. Abia atunci mă uit în oglindă și încerc un zîmbet încurajator. Seamănă mai mult a rînjet sceptic.

Urechile-mi par detașate de craniu, afișînd o independență de care nu le bănuisem pînă acum. Fruntea se arată în toată goliciunea ei, văduvită de cîrlionții poetici, rușinos de teșită, arătînd fără putință de îndoială legăturile mele de rudenie cu omul de Cromagnon. Occipitalul, mult prea pronunțat pentru gustul meu, îmi face o ceafă uimitor de asemănătoare cu frămîntatele zone vulcanice ale scoarței terestre. Ce-mi mai lipsește ? în vîrful craniului posed nu un vîrtej, ca tot omul, ci două, cu adînciturile respective orientate diferit, precum misterioasele spirale din spațiul cosmic.

La întoarcerea acasă, nevastă-mea mi-a atras atenția să nu mă arăt în fața copilului, pînă nu-;

face ea pregătirea psihologică, absolut necesară, după părerea ei. Tînărul meu urmaș, în vîrstă de trei ani, a luat însă lucrurile cit se poate de ușor :

r- Mă lași să plimb mașinuțele ?

întrebarea, în aparență nevinovată, era de o mare perfidie. Moștenită de la maică-sa, desigur. M-am convins de asta abia după ce am făcut imprudența să mă declar de acord, adică atunci cînd era deja prea tîrziu — din considerente pedagogice — să mai dau înapoi. Ca urmare, am fost obligat să stau nemișcat pe covor, iar fii-miu dădea drumul automobilelor lui — vreo șapte la număr — de pe toboganul pe care-1 reprezenta scăfîrlia mea, abia masată cu loțiuni' revigorante. Mi-am exprimat sfios speranța că raliul înversunat îmi va asigura măcar intensificarea circulației în zona craniană. Mă refer la idei, desigur. Nevastă-mea și-a Ridicat ochii la cer, crezînd că eu n-o observ. Dar acum nu-mi mai cade părul peste ochi 1 Văd tot, ca un radar.

După o jumătate de oră de automobilism îndrăcit, fii-miu a început să dea semne de plictiseală. Normal, a tras pe dreapta. Presupun că un rol însemnat în hotărîrea de a abandona cursa l-au jucat accidentele de teren, cărora nu le-au putut face față mașinile de formula unu. Mai notez, pentru a sugera ambianța familială, că nevastă-mea, ori de cîte ori dădea ochii cu mine, tresărea. Cu vremea, speram să se obișnuiască. A trecut ea prin încercări și mai grele. ' ‘ '

A doua zi, la serviciu, portarul nu m-a recunoscut. Deși m-am legitimat, mi-a făcut dificultăți, pretin- zînd că nu sînt „aceeași persoană cu a din poză care mă dau...“ Dacă nu intervenea oportun șeful servi-

ciului personal, dator să știe cum arată salariații în orice împrejurare, nu știu ce s-ar mai fi întîmplat.

Dînd cu ochii de mine, colega mea de birou a rîs cu lacrimi, întinzîndu-și rimelul pe obraji, apoi m-a compătimit :

— Mamă dragă, dar cine tc-a adus în halul ăsta ?

Fără să se uite cum arăta ea, bineînțeles. A trebuit să dau explicații. Ţîțîituri de mirare, cum se întîmplă în cazurile neobișnuite. S-au întrerupt doar fiindcă am fost chemat la director. După cite se vede, toată lumea era cu ochii pe mine. Secretara nu izbutea să-și reprime un chicotit nervos. După părerea mea, un gest necolegial. I-am și spus-o, de altfel, apoi am intrat demn în cabinetul directorial.

Cînd șeful și-a ridicat capul din hîrtii, întîi și-a luat brusc ochelarii de pe nas, i-a șters îndelung, pradă unui zbucium interior, i-a așezat iarăși în șa, m-a privit lung, în fine și-a acoperit fața cu mîna.

— Ziceam să te trimitem la Tîrgul de mostre de la Blagoevgrad, să prezinți exponatele noastre. Ne-a invitat întreprinderea înfrățită cu noi. Dar nu mai e cazul !...

Și mi-a făcut semn să plec. Fără să-și ia mîna de la ochi. Asta m-a deprimat în oarecare măsură. Ce m-a indignat, însă, (a fost lipsa de decență a merceologului de la al doilea nivel, care-a trîmbițat pe hol, tocmai cînd ne îndreptam cu toții spre cantină :

— L-ați văzut pe celebrul evadat ? Dați fuga, fraților !

Și s-a hlizit prostește. Ce-avcam eu de-a face cu criminalul de la Sing-Sing ?

— Prindeți, urmăriți, arestați ! l-a acompaniat alt firoscos

.Spiritualii ăștia ! ... Bancurile lor ele un gust îndoielnic îmi trezesc mila. Asta nu i-a împiedicat s-o țină așa toată ziua, în loc să comenteze cuviincioși evenimentele sportive ori să-și bea liniștiți cafeaua. Sau mai bine să-și aducă la zi lucrările pe care le tot mută din birou în fișet, să nu se depună pralm pe ele, .pînă la sfirșitul lunii, cînd îi apucă graba. Atunci să-i vezi cum vin să se căciulească la mine, ca să-i ajut. Dar nu mai fac eu fapte bune. Am devenit un dur. Basta !

La sfîrșitul programului, o tînără contabilă, de fapt cea mai drăguță fată de la noi, care nici nu se uitase pînă atunci la mine, mi-a arătat o suspectă bunăvoință :

— N-aș vrea să mă înțelegeți greșit... V-ur deranja dacă vă rog să mă însoțiți o bucată de drum ?

Bineînțeles că nu mă deranjează. Abia așteptam să fiu solicitat. E vocația mea. încep să-ini recapăt încrederea în mine.

Aflu că fata sc teme de niște derbedei care, se zice, ar bîntui seara prin locurile mai puțin frecventate. Și cum ea locuiește într-un cartier nou, iar blocul abia a fost dat în folosință, locatarii incăț nu se cunosc între ci. Nu știi la cine să faci apel în caz de forță majoră. Circulă pe-acolo tot felul de indivizi dubioși. Șantierul e atît de aproape...

lau act cu oarecare mîhnire de faptul că nu farmecul meu irezistibil a determinat-o să recurgă la serviciile mele. Asta nu înseamnă că nu voi juca pînă la capăt rolul de cavaler al cauzelor drepte.

Ajungem la capătul liniei de autobuz și o pornim pe jos, printre blocuri. In sezonul ăsta se înserează devreme. Pe stînga e o văgăună unde se va • face,
nu peste mult timp, un parc cu lac. Deocamdată acolo se aruncă cimentul degradat, geamurile sparte, sîrma și, în general, cam tot ce se distruge și se risipește la construcția locuințelor, că doar se face pe cheltuiala locatarilor, nu a meșterilor.

Dinspre viitorul parc, apar doi indivizi, care se îndreaptă spre noi.

— La revedere ! zice unul. De aici o conducem noi pe domnișoara !

Contabila se stringe lîngă mine, tremurînd.

îmi scot bascul de pe cap, mi-1 pun în buzunar și mă proțăpesc sfidător în fața tinerilor.

— Vedeți-vă, măi, de treabă ! mă răstesc eu cu vocea îngroșată de o emoție cumplită.

Cei doi se privesc cu gura căscată. Eu apăs și mai mult pedala.

— Uitați-vă bine la mine ! Și nu mă supărați ! Faceți loc, hai... le ordon și culmea e că cei doi viteji se retrag bombănind.

Ca să vezi 1 Chiar oi fi avînd eu mutră de evadat ? Mi s-au muiat genunchii de atîta curaj. Cere efort, nu glumă !

O conduc pe tînăra mea colegă pînă la șcara blocului unde locuiește și mă invită la o cafea. Eu însă am nevoie de aer rece, să-mi revin după fapta de vitejie comisă vrînd-nevrînd. N-aș refuza, însă, dar cînd aflu că locuiește cu maică-sa, care e cardiacă, prefer s-o scutesc de emoții puternice. Pe huligani am dreptul să-i bag în sperieți, nu și pe doamnele în vîrstă.

Acasă mă bucur de o primire glacială. Întîrzierea mea nu e primită cîtuși de puțin cu înțelegere.

— Credeam că ți-au încredințat rolul principal în filmul cu delincventul acela... care trebuie reeducat! mă ironizează soția mea. Tocmai caută un interpret; n-ai citit în ziar interviul cu regizorul Nu-știu-cum- îl-cheamă ?...

Mormăi ceva din care s-ar putea deduce că n-am avut timp să citesc presa, în timp ce mă servesc singur cu mîncarea gata sleită. încercarea de a-mi justifica întoarcerea la o oră ceva mai tîrzie decît de obicei nu stârnește nici un entuziasm în casa mea. Am observat de altfel că așa se întîmplă în toate romanele : cauzele nobile nu cîștigă aderenți chiar atît de ușor cum s-ar crede.

Noaptea, subconștientul, care nu doarme, îmi ofei'ă un ajutor binevenit, sub forma

unui vis ușor de tălmăcit.

... Pe o scenă, ca la ,parada modei, defilează cetățeni onorabili cu zîmbete stas și frizuri elegante. Spectatorii, persoane respectabile, cu chelii lustruite bine, aplaudă frenetic la fiecare apariție. în final, o domnișoară fermecătoare — leit contabila cea tînără — instalează pe scenă un calapod, pe care așazâ demonstrativ o perucă de culoare castanie, pocnește din deget și să vezi drăcie ! . ,,Mi-am pierdut de tot capul!“ suspină peruca și mă privește implorator. Am reținut sugestia și mă trezesc iluminat ca Brah- maputra.

Astăzi merg la peruchier. Colegul meu, Zuluf, cu care m-am consultat, mi-a spus că știe el unul de milioane. Perucherie nu mai are taine pentru el. Pur și simplu te face ca nou... A salvat multe reputații. De pildă, solistul cutare... Ceea ce aud e de-a dreptul senzațional. N-aș fi bănuit niciodată. Dacă stau să mă gîndesc, cred că sînt destui pe care i-aș sus

-pecta de perucă. S-aude că pînă și Napoleon !... „Te face ca pe Simon Templar, dacă vrei !“, mă asigui’ă Zuluf. Ideea cu Simon Templar nu prea îmi surîde. Mai bine să mă ajute să arăt ca mine însumi. „Atunci adu și tu o fotografic de cînd aveai păr pe cap, ca oamenii !“, mi-a spus Zuluf și m-am conformat. Am în buzunar o fotografie de cînd eram chipeș și fără probleme.

Ne învoim amîndoi pentru două ore și ieșim în oraș — direcției peruchier. în drum, Zuluf propune să ne abatem numai pentru două minute pe la berărie. „Luăm una mică, la botu’ calului, că avem treabă !... Ne mai încălzim nițel... Și, la urma urmei, nu-și face omu’ în fiecare zi perucă !“

Tonsura mea atrage privirile ca un magnet. M-am convins de asta la ieșire, cînd un tovarăș în civil m-a rugat să mă legitimez, apoi m-a invitat pentru verificări, la secție. Au mai fost culeși cîțiva, așa îneît am o companie plăcută în ARO-ul albastru care ne transportă.

— Cînd ai ieșit, șefule ? îmi suflă un dampf de rom vecinul din stînga, unul negricios bine.

îmi iau o mutră fioroasă și fac semn cu degetul în dreptul gurii.

— închide gura ! Vorbim pe urmă... nu aici !

Clipește din ochi cu înțeles și se conformează. Dac-o mai țin mult așa, intru în lumea interlopă fără probleme. Probabil că așa începe decăderea. Brrr 1

Pe coridorul secției, ne ciocnim de o cucoană vîrstnică, scundă, tunsă tinerește și etalînd o mustăcioară în. furculiță. Cum dă cu ochii de mine, țipă ca din gură de șarpe :

: — Tovarășe locotenent! Asta e criminalul! ^

Și-mi trage una în cap, prin surprindere, cu ditamai geanta, mare cît un sac de voiaj. Norocul meu că intervine un plutonier masiv, iăr lovitura îl nimerește pe nevinovatul negi'icios. Plutonierul o trage pe nebună deoparte, muierea vociferează, probabil nemulțumită că nu i-a reușit cnocautul, și amenință că va .reclama mai sus. ■

. ; :u- i<

După ce mi se verifică actele cu atenție,-iar ver- siunea mea. este confirmată prin telefon de- șeful serviciului personal (mă prevenise el. că voi avea încurcături...), locotenentul îmi spune : * .

—■ Sînteți în regulă;.. Dar mai avem de ! lămurit ceva! ■ ■• -u- ■• ■' .1. . ■ .scV-- - « ^ •• ^

Și scoate din sertar o coală scrisă cu litere lăbărțate și nervoase. . .- ; i . ir- •> - J'ivăivf .-...>1/? 0

— Cetățeanca de care v-ați ciocnit pe hol a depus o reclamație. . . : • -rj . Un individ dubios, susținea dînsa; probabil eliberat în urma recentei amnistii, i-a terorizat copilul, provocîndu-i o serioasă depresiune nervoasă. Spune că v-a recunoscut după descrierea făcută de fiul ei. • la te uită ce repede merg lucrurile ! Deși situația mea e destul de încurcată, nu mă pot abține să nu rîd. încep să-mi dau seama despre ce e vorba în realitate. - t^c’

— „Copilul" — zice dumneaei ? E jun haidamac! Pun pariu că trăiește din pensia maică-si și că nici nu-și închipuie cucoana cu ce se ocupă pruncul -și cu cine umblă... Cînd spune că s-a petrecut actul „terorist"? ... V

— Ieri spre seară,- în cartierul cel nou, de lîngă șantierul... >

Sînt edificat. îi povestesc pe scurt pățania.

— Mda !... Va trebui să dați o declarație completă și dv., și tovarășa contabilă... între noi fie vorba, noi îi cam știm pe cei doi tineri. Erau în atenția noastră, dar n-aveam nimic concret împotriva lor. Acum însă...

N-am mai ajuns la peruchier. Peste trei zile am fost doborît de o criză de rinichi, care

m-a ținut în spital timp de cîteva săptămîni. Apoi am plecat la ape minerale, să-mi văd de sănătate. Cînd am revenit la domiciliu, nevastă-mca m-a privit cu alți ochi :

— Ei, da ! Arăți acceptabil acum ! Ca un sportiv ! îmi crescuse părul cu cîțiva centimetri.

Obligat astfel să corespund noii impresii pe care o produc, dar și pentru întreținerea sănătății, am adoptat obiceiuri noi. Cel pe carc-1 vedeți echipat cu un trening, alergînd prin parc zilnic, indiferent de starea vremii, petrecut cu priviri lungi de oamenii așezați, sînt eu.

Mă întreb ce voi face peste ani, fiindcă chelia oricum avansează mai iute decît vă închipuiți, fără să întîlnească vreo rezistență. Presimt că voi avea înfățișarea unui înțelept. Cum o să corespund ?

Problema e de fapt mult mai complexă. în spital am văzut un medic cu înfățișare tipică de măcelar. Dar era cel mai bun chirurg de acolo. Asta mi-a amintit și de prima mea dragoste, din studenție. Era o fetișcană cu ochi nevinovați și cu gurița bosumflată de copilă neprihănită. Luni în șir, cît am fost prieteni, n-am îndrăznit s-o sărut decît pe obraz, ca să nu-i întinez aura angelică. Prietenii dezinteresați m-au oprit la timp. Aveam intenții serioase. Dar am fost informat, într-o clipă de luciditate, c ăminunata făptură era de mult timp metresa unui domn bine situat, social, aflat la vîrsta senectuții. Adică putea să-i fie și tată, dar nu cred că postura i-ar fi convenit. lob . • hn

Așa am descoperit eu -formula optimismului ■: „Ce e scris pe față se citește pe dos“ (nu se iau în considerație excepțiile). Cedez dreptul de. folosință, dar e bine să nu se abuzeze de ea. ■ , ./- *

TRATAMENT LA DOMICILIU t: v

Pe lîngă atîtea vicii pe care le aveam, aflu acum că mai posed unul, pe care-1 ignorasem cu o condamnabilă nepăsare : abuzul de medicamente. Cum mi-am dat seama ? • Pur și simplu citind un articol dintr-o publicație de specialitate. Acolo, un medic, reputat înfiera în cuvinte bine simțite pe cei care evită să fie consultați de către doctori, preferind automedicația cu toate nefastele ei consecințe. ’ n

M-am simțit imediat vizat, ca un vechi .și înrăit reumatic ce sînt. Trebuie să spun în apărarea- mea că durerile articulare mă bîntuie aproape tot timpul. Fie vară, fie iarnă, că e sezon uscat sau umed, ele’ își fac datoria cu vîrf și îndesat Respectivele junghiuri au un caracter cît se poate de imparțial din punct de vedere al atitudinii față de importantele schimbări de climat din secolul nostru. E meritul lor, recunosc, dar asta nu mă scutește de chinuri. Lucru curios, băile la diverse stațiuni, care de care- mai vestite prin apele lor termale, nu m-au încălzit deloc. Dimpotrivă, mî-au răscolit parcă și mai avan durerile, încît am luat decizia, să renunț la ele. La băi, nu la reumatisme. Acestea..nu. renunță..ele la.

mine, dovedind un atașament de-a dreptul tiranic față de modesta mea persoană. într-o asemenea situație, am început să mă tratez la domiciliu, folosind o terapie cit mai simplă : clasica aspirină și romanticul (scuzați termenul 1) „Revulsin“, cel cu un miros de 65 HP, în stare să rivalizeze doar cu ,,Petrosinul“. Desigur că a fost un abuz din partea mea să fac acest lucru fără avizul medicului. Ca să vedeți ce proces de conștiință poate declanșa un articol despre automedicație și riscurile ei pe termen lung.

Pentru a repara cit de cît lucrurile și ca să încep, eventual, o viață nouă, m-am înființat imediat la dispensarul medical. Să avem încredere în doctori, tovarăși de suferință, că doar nu mai sîntem în comuna primitivă ! Așa cugetam în timpul celor două ore de așteptare. Cam atît a durat, pînă ce mi-a venit rîndul, căci afluența bolnavilor te-ar fi putut face să crezi că jumătate din populație și-a ratat certificatul de sănătate. Noroc că era o simplă impresie 1

N-am făcut schimb de opinii cu ceilalți pe tema automedicației, dar am remarcat în treacăt că majoritatea pacienților ieșiți de la consult cu cîte-o rețetă scrisă pe ambele fețe aveau un aer cumva triumfător. îi vedeam grăbindu-se către farmacii, mai ales la știrea că s-a primit marfă proaspătă. Am început să ard de nerăbdare să-mi primesc și eu rețeta. Am fost penultimul. Doctorița, o persoană între două vîrste și extrem de blazată, a conversat mai întîi la telefon cu un coleg de breaslă, cerîndu-i nu știu ce serviciu în contul altui serviciu de care-i reamintea insistent. După vreun sfert de oră, cînd

tratativele s-au încheiat cu succes, s-a ocupat și de mine. Aflînd ce mă supără, s-a interesat de vîrsta mea și de bolile din copilărie. Scarlatina, de care uitasem de mult, a afectat-o destul de tare. Cu toată indiferența mea, s-a arătat în continuare nemul-

țumită.

— Mda... La vîrsta dumitale, *noi* considerăm normale asemenea maladii, a conchis dînsa fără drept de apel. (Care „noi“ ? mă întrebam).

— Bine, dar eu... știți... nici n-am împlinit patruzeci... — am îngăimat, uimit de argument.

— Ești un om norocos dumneata ! Alții... — și m-a privit cu subînțeles funebru, peste ochelari, punînd mîna cu nădejde pe pix și rețetar.

A scris vreo treisprezece nume de medicamente greu de reținut, avînd terminații de felul : ,,psin“, „ozim“, „acin“, „par“, „ital“, „turic”.

— Le iei dumneata pe astea, vezi cum te simți după trei săptămîni, dacă nu... (dacă nu mă simt ? ? !), ai aici o trimitere la policlinică, la specialist... Mai e cineva ? Vezi dumneata, te rog ! — și mi-a făcut semn că audiența luase sfîrșit.

Fuga la farmacie ! Lumea se îmbulzea mai rău ca la portocale. După o luptă crîncenă, m-am văzut încărcat cu tot felul de cutiuțe, flacoane, prafuri și tablete.

Nu știu cui datorez faptul că nu mi-am ruinat definitiv sănătatea, în acele săptămîni memorabile. Probabil hazardului, care mi-a oferit o șansă. Vreau să spun doar că în tot acest timp am umblat pe jumătate adormit, traversam pe roșu, șoferii mă înjurau ca birjarii, la serviciu mi s-a sugerat că
ar fi bine să-mi iau un concediu de refacere a sănătății, eventual să încerc și o cură de dezalcooli- zare. Prietenii clătinau compătimitor din cap, cînd îi întîlneam și nu reușeam să-i recunosc, din cauza fenomenului de „vedere dublă“ cu care mă pricopsisem. Niște efecte secundare, acolo ! Exact cum scria pe prospect. M-am consolat cu gîndul că efectele trec, iar cauzele rămîn.

După ce-am încetat tratamentul, am reve-nit la viață. Și junghiurile la fel. M-am sculat cu noap- tea-n cap, ca să prind un bon la reumatolog. A trebuit să aștept însă o după-amiază cînd se disputa un important meci de fotbal internațional, iar partea bărbătească muncită de artroze preferase să rămînă imobilizată în fața televizorului. E o ocazie rară, de care am și profitat imediat.

Mă uitam la sectoarele medicale pentru sexul slab, luate cu asalt de paciente. Uși blocate de grupuri tăcute, persoane rezemate de pereți, deși băncile nu lipseau ; cerberi veghind la respectarea rîndului des încălcat. îți pierea definitiv cheful de a te mai îmbolnăvi vreodată.

Reumatologul s-a dovedit cît se poate de reconfortant.

— Așa ceva are toată lumea. La dumneata e și slaba moștenire ereditară... De-asta se manifestă așa de rebel.

M-a întrebat dacă vreau să fac electroterapie.

— Nuu, vă mulțumesc. Nu-mi face bine curentul... Dar cu medicamentele astea ce fac ? Eu m-am tratat cu ele conform prescripțiilor...

Și i-am arătat rețeta.

— Aruncă-le la budă ! mi-a recomandat el plictisit. Dacă ții neapărat, poți lua aspirine și să faci frcții cu un unguent...

— „Revulsin”. Știu !

— Sînt altele mai noi. Dar dacă-1 preferi...

I-am spus că nu e vorba de nici o preferință. Chiar așa lipsit de gust mă considera ?

Cu un sentiment de eliberare am aruncat medicamentele rămase și m-am întors la bătrîna, credincioasa și greu încercata aspirină. Mi se părea, în- tr-un fel, că mă învîrtisem în jurul cozii.

Ieri dimineață însă, cînd s-a declarat sezonul hibernal, mi-a înțepenit brusc mijlocul. Era gata să chem „Salvarea”. Dar a intervenit drastic nevastă-mea.

— Lasă, dragă — zice — că te repar eu cu mijloace mai simple. Apelăm la medicina populară,

In secolul nostru — medicină populară ? Mijloace băbești ? Astea-s concepții retrograde. Așa o fi, dar, neținînd cont de scrupulele melc, a încins fierul do călcat și mi l-a plimbat pe șale pînă m-a readus la stadiul de ființă bipedă, rcdîndu-mă aproape in- tegral societății.

De-aceea mă tem să mai citesc pagina medicală. Dacă vreunul, cu argumente solide, științifice, demonstrează pe hîrtie ce periculos e abuzul de aparate electrocasnice în terapia la domiciliu ? Ar fi în stare să recomande ca absolut necesară consultarea unui specialist de la cooperativa „Prestarea”. Mulțumesc frumos, să încerce cu alții 1 Cînd e

cazul, mă restaurez prin metoda descrisă mai înainte. M-am convins că altfel arată omul bine călcat

.II

SI TEATRUL E 6 LUME (SAU

L.,. VICEVERSA)...

Ciți actori, pe scena vieții, care nu joacă nici un rol!... însă ies primii la aplauze.
■ Istoria nu se repetă decît cu scopul-precis de a se da in spectacol.
Prostului ■ nu-i lipsește mintea, ci , instrucțiunile de folosire...

SCHERZANDO

Regizorul Eudoxiu Pupea s-a însurat. Evenimentul n-ar fi deranjat pe nimeni, fiind cunoscut că se-ntîmplă nenorociri și mai mari. Toată lumea și-ar fi văzut în continuare de treabă, dacă talentatul profesionist al scenei n-ar fi pus o condiție. Cui ? Conducerii teatrului, firește !... A cerut ca soața dumnealui să fie adusă din îndepărtata urbe unde activa (e un fel de a spune), aici, lîngă el. în caz contrar, ar fi plecat dînsul. Considerînd că nu-și poate permite o asemenea pierdere, ce să facă și conducerea ? I s-a forțat mîna și a rămas cu ea așa.

Prin transfer, a sosit în teatru înzestrata actriță Vrăbiela Maismer-Ciurea. își păstrase numele de domnișoară, ca nu cumva să se creeze confuzii. Timp de cîteva luni, a interpretat într-o totală clandestinitate roluri „fără vorbe". Cei nedelicați numesc asta „a face figurație". Delicata doamnă folosea expresia „două vorbe și-un brînci", pentru a sugera disprețul său față de cei ce se fereau să-i pună în valoare talentul. Asta n-a împiedicat-o să declare, printre cunoștințele ocazionale, că a venit în provincie (dumneaei locuia în Chitila, avînd calitatea de navetistă) ca să ridice nivelul artistic al acestui teatru.

Cîteva actrițe cu merite deosebite și cu pretenții modeste ar fi ricanat :

— Gloaba aia vorbește de artă teatrală ? Mai bine s-ar uita în oglindă și și-ar da palme !... Cu figura ei cabalină alungă spectatorii... Mult s-a mai străduit Eudoxiu pînă s-o găsească... Pe scenă se mișcă de parcă-ar fi înghițit o mătură și are o dicție de sifon răsuflat...

Nici nu trebuia să asculți mai mult, pentru că urma o descriere detaliată a calităților respectivei, care-ar fi făcut-o pe Muma Pădurii să moară de invidie. Iar realitatea, martor incoruptibil, nu făcea decît să confirme totul.

Dar dragostea nu vede și n-aude. Soțul o ducea cu sine pretutindeni, ca pe o podoabă rară, desfă- tîndu-se îndelung cînd dulcineea monopoliza conversația. Adică foarte des. Asistența, inclusiv gazdele (dacă se aflau în vreo vizită), schimbau priviri asasine, se călcau semnificativ pe pantofi ori căscau demonstrativ, dar degeaba. Experta teoretiza fără șir, expunîndu-și în fraze plate, dar categorice, opiniile despre teatrul european, așa cum îi rămăseseră din perioada cînd urma Institutul la fără frecvență. Cînd a ieșit, într-o seară, pentru cîteva minute, din „living“, un prieten al regizorului, dînd dovadă de curaj bărbătesc ori mai degrabă de temeritate, l-a întrebat :

— Cum dracu’ o suporți pe pisăloaga asta, băi Pupea ? 1 Te știam că ești artist !... Scuză-mă, dar ceva mai nesărat și mai plat nu găseai în lumea largă !..

.

— Ce să-i fac ! Dacă e frumoasă și inteligentă !... a oftat justificîndu-se regizorul îndrăgostit lulea, după o chibzuință matură ca și consoarta.

A urmat o tăcere jenantă. Noroc cu serialul de la televizor, că a început la țanc !

...Dar mai sînt două luni și se încheie stagiunea. Vine scadența. Asta e tragedia, nu faptul că „Afro- ditei" i s-a dus buhul. Dacă se încheie stagiunea, expiră și contractul acestei Sarah Bernhardt. Soții sînt în alarmă. Cum să prevină dezastrul ? Tot pe căi artistice, desigur. Talentatul Eudoxiu, deținător al „Diplomei de onoare" la Festivalul „Strugurelui" din 197... (Fîrțănești-Ghidigeni — „Colocviul soli- locviilor“), a procurat o piesă sclipitoare. Numai titlul și face toți banii !... „Broadway, inima mea !“ Plină dc vervă, situații comice originale și extrem de economicii în ce privește montarea. în rolul principal — tînăra și îneîntătoarea Gladys — Vrăbiela Maismer-Ciurea, supranumită și „Sperietoarea". Astfel se rezolvă și dificila problemă a actorilor care nu și-au făcut normele.

Cînd Eudoxiu anunță distribuția, directorului îi cad ochelarii și se fac cioburi. Omul

pare zdrobit sufletește, dar nu zice nimic, ca să nu întrerupă procesul de creație în care a intrat deja regizorul Pupea. De fapt, nu apar obiecții la opțiunea regizorului. Președintele C.O.M. e întrebat ulterior de director :

— Bine, dragă Tigveni, să nu zici măcar tu un cuvînt ?... Chiar ești de acord cu distribuirea ne- vesti-si în rolul-cheie ? !...

— Sînt 1 răspunde acela foarte calm. Poate așa o să vadă în sfîrșit și tovarășul Pupea cit de... — n-am cuvinte ! — ... cum e nevastă-sa de talentată și de frumoasă și cît de inspirată a fost opțiunea lui ! Să se lămurească odată !

— Merită să-1 sacrificăm așa pe autor ? Pe celebrul Ioneli Drick, care ține afișul ani în șir pe Sapi- enței, cu bijuteria asta de piesă ?

— !!!...

— Bun ! Ești foarte clar !... Ah, să fi dat rolul unei actrițe tinere și frumoase !... se zbuciumă directorul. Crezi că n-aveam cui ?

— N-am zis nimic ! Sînt de acord !...

— Ce succes ar fi fost!... Dar madam asta, după ce că e ... (tăiat de autor n.n), mai e și... (alt cu- vînt tăiat de autor, n.n.).

Dar incidentul s-a consumat, planul de premiere trebuie realizat. Deci piesa se repetă în formațiunea aleasă de regizor. Totuși, timpul trece fără efecte vizibile privind evoluția montării.

„Tehnicul", un tip deșirat, cu mustață și bărbuță, palid și nervos ca un Don Quijote, răbufnește într-o zi, cînd i se solicită opinia asupra motivelor care împiedică scoaterea la timp a premierei.

— ...Cum să meargă, dom’le ! Doamna Vrăbiela Maismer dă lecții de teoria teatrului celor prezenți la repetiții. Cu asta ne ocupăm de la o vreme. A încercat o dată Mirmidon Stroescu să-i taie macaroana, dar a intervenit foarte ferm regizorul. „Se poate ? — zice. Acum o ascultăm pe Vrăbiela Măis- mer-Ciurea ! S-o lăsăm să-și spună părerea !... Continuă, dragă !“... Parcă pînă atunci mai apucase cineva să scoată vreo vorbă în afară de ea ?... Cînd nu dă lecții, parlamentează la nesfîrșit cu bărbat-su pentru toate fleacurile. „Doxi — face ea botic — dar nu e logic să mă duc încolo și pe urmă să mă pu
isâ mâ întorc cu fața !“... Aici avea mare dreptate, e și părerea mea. Ori cu fața, ori cu spatele, e la fel de expresivă ca un butuc. Iar maestrul regizor îi dă dreptate. Cînd începe să se gingășească, mă apucă astenia, deși am văzut destule la viața mea. Azi, ce să mai zic, a atins apogeul. Zice : „Doxi, nu crezi că în scena asta ar trebui să mă urîțesc puțin ?“... „Nu, nu, e bine așa !“ o asigură el. Am rîs ca prostul în batistă, pretextînd o tuse. Și uite-așa o s-o țină pînă trece perioada periculoasă. Nu poți să nu prelungești contractul unei actrițe care joacă rolul principal într-o piesă de succes montată de maestrul Pupea, nu ?...“

„Tehnicul[14] a intuit perfect situația. Cine ar îndrăzni să scoată dintr-un trio pe nevasta dirijorului, care e vioara întîi ? Chiar dacă dumneaei e calificată pentru contrabas. Iese, oricum, ceva foarte original și modern. Un fel de „Scherzo pentru două suflete chinuite și un suflător în ciorbă".

ARTA NAVIGAȚIEI 1

Ședința Consiliului artistic din teatru se ținea în cabinetul directorului. Discuția era aprinsă, ca și țigările.

— Piesa e sub orice critică ! N-are conflict, n-are personaje, n-are situații relevante, n-are... ce să mai vorbim ! își încheie rechizitoriul tînărul regizor Cărpuc. Eu nu pun în scenă orice... Actorii nici nu vor s-audă de așa ceva. Și au dreptate, tovarășe director ! Auzi colo ! „Navigatorii'[1] !... Nu vine nici un cîine la un spectacol cu o piesă ca asta.

— Eu aș vrea să aud și părerea referentului literar... rosti pe un ton alb directorul.

Referentul literar se încruntă și rosti dintr-o suflare.

— într-adevăr, textul e destul de slab.

— Vedeți, tovarășu’ director ? sări Cărpuc. A citit-o, de altfel, și tovarășu’ Domițîan. Vă rog să confirmați!...

— Mda, trebuie să recunosc că da..., nu ne face servicii textul, zise Cu voce mică Domițian, decanul de vîrstă al actorilor."

— Tovarăși dragi, pierdem timpul de pomană! se plînse directorul.' Vă implor, să judecați la rece. Piesa a fost introdusă în repertoriu la sugestia lui S., vechiul nostru colaborator. Păi se poate să mai vorbim? Hai să fim lucizi, zău așa ! Putem să spunem

nu? Atunci și dumnealui poate să ne refuze cînd cerem cîte ceva... Și avem destule de cerut, știți bine ! Adică, nici nu le știți dv. pe toate!... ' / :

— Iar să facem un compromis ? Al cîtelea ? insinua cu voce alunecoasă, sticlindu-și ochelarii, Elef- terie. . .

— Bine. Nu facem nici un compromis. Veniți cu alte propuneri, acceptă directorul. Ai altceva în vedere, tovarășe Cărpuc ?

— Ar fi „Argonauții*'..;, o piesă de același autor, dar ceva mai dinamică..., mai economicoasă..., mai... Am textul acasă. Aș putea scoate ceva din ea.

— De acord. Aduci textul mîine, îl citim și-1 multiplicăm repede. Săptămîna viitoare trebuie neapărat, înțelegi, neapărat zic, să începi repetițiile. Iar sîntem în urmă cu premierele...

— Tovarășe director, eu cunosc textul acesta, a mai fost pe la noi și nu mi se pare prea departe de celălalt. Dar dacă regizorul crede că poate suplini... — interveni referentul literar.

— Eu nu vorbesc pe deasupra ! se consideră jignit Cărpuc. Am spus că voi scoate ceva din acest text și voi scoate.

în trei zile, textul era multiplicat. Aproximativ zece kilograme de liîrtie xeroxată, pe care le lua în primire regizorul tehnic. Și repetițiile începură în devans față de grafic.

Peste trei săptămîni, lectura la masă se împotmolise definitiv. Cărpuc avea mereu cîte ceva de revendicat, actorii vociferau pe holuri și la club.

Exact după o lună de la prima lectură, o delegație formată din trei actori și două actrițe din distribuția piesei „Argonauții” îl invită pe director la o nouă dezbatere, în foaierul unde repetau. Concluzia era clară. Toată distribuția (17 persoane) era nemulțumită de piesă în cel mai înalt grad.

— O mizerie !

— Cum e posibil să scrie așa ceva ?

— Asta e literatură dramatică ?

— Ascultați aici replică 1... „...în luminișul rătăcirilor tale se află coliba fericirii mele !...“ Cred că c destul, nu ?

Regizorul Cărpuc păstra o tăcere diplomatică.

— Stimați colegi ! Vă respect, vă înțeleg, dar în- țelegeți-mă și. voi pe mine ! Am înlocuit-o pe prima cu de la mine putere... Cît o mai lungim așa ? Gîn- diți-vă ! E tovarășul S. în joc. Nu o putem da la o parte cum avem noi chef 1...

•— Să vină autorul să joace atunci ! .

•— Să și-o monteze singur, cil familia I ■

— Ce sîntem noi aici ? Artiști sau... ?

Hotărît lucru, curentul de opinie era spontan, dar foarte puternic. Cărpuc păstra în continuare neutralitatea.

— Tovarășu’ director, poate nu știți că autorul a fost coleg cu tov. S. ... Așa a apărut acest surogat la noi..., dădu el explicații, în momentul cînd tăcerea devenise prea apăsătoare. Cărpuc dădea lămuriri competente, fiindcă tocmai venise din capitală și studiase terenul

.— Măi tovarăși! Poate nu vă dați seama !... S-o luăm altfel atunci! De ce v-a trebuit atîta timp pînă să vă lămuriți ? Ce, era scrisă în sanscrită ? A doua problemă s presupunînd prin absurd că renunțăm fa ea, cu ce-o înlocuim ?

Directorul îi privi cu asprime pe fiecare;

— A trebuit să vedem cum sună la lectură...

— Am încercat s-o punem pe picioare și asta a cerut timp !..., . . . - r. ii / •■

Actorii aveau justificări care de care mal temeinice. Cărpuc ceru liniște. “ ~

— Eu zic așa: de ce să ne impună alții texte slabe și să nu le alegem noi ? Dacă tot trebuie să punem o piesă pentru tineret— și repede — atunci avem la îndemînă un text realmente valoros și foarte ușor de pus în scenă. In douăzeci de repetiții eu dau gata spectacolul. io?

Directorul îl măsură cu ochi de sfinx. T.

— Eu i-am sugerat tovarășului Cărpuc ! vorbi alene Elefterie, scăpărînd din ochelari. Dramatizez

acum „Toate pînzele sus". Am dat gata trei sferturi din carte...

— Destul ! Treaba voastră ! Eu nu vreau să mai știu nimic. Peste o lună, să iasă spectacolul pentru tineret ! Altminteri, vă ard la norme de nu vă vedeți 1 Răspunderea o porți d-ta, tovarășe Cărpuc.

Cu acest avertisment, directorul se retrase, lă- sînd în urmă o undă de răceală. A doua zi se internă în spital din cauza epuizării nervoase.

Pînă la sfîrșitul stagiunii, echipa de actori de sub conducerea expertă a lui Cărpuc

repetă cu ușile închise. Cînd și cînd, se zvonea pe la club că repetă în draci „Olandezul zburător". Ba nu, că pe-asta au abandonat-o ! Se știa din sui'să sigură că au pus mîna pe „Al 9-lea val". Alții, mult mai bine informați, își dădeau cuvîntul de onoare că e vorba despre „Corabia nebunilor". în fine, pînă și portarul auzise de la pompierul de serviciu la scenă că se montează, nici mai mult nici mai puțin, „Submarinul galben".

în oraș, curiozitatea era aținată la maximum. Publicul, care între timp umplea sala cînd se juca „O scrisoare pierdută" sau „Azilul de noapte", întreba plin de nerăbdare cînd va ieși spectacolul acela eveniment — „20 000 de leghe sub mări". Cărpuc și echipa lui tăceau mîlc, zîmbind enigmatic.

A venit stagiunea estivală. Regizorul Cărpuc și interpreții săi au plecat la mare, cu un alt spectacol, urmînd să continue acolo repetițiile la misterioasa piesă. Cărpuc lăsase o notă explicativă la secretariat. După cum reieșea din document, titlul spectacolului proiectat era „Marea cu sarea"

.TEST DE FIDELITATE

— Să nu mai vii în audiență iar, că dau dispoziție să nu te mai lase să intri ! Dar ce-ți închipui, to'ar'șu, că n-am alte treburi mai importante ? Să te-nveți minte, altă dată să nu mai fii impertinent cu un cadru de conducere !...

Directorul Lacherdopol era cam peltic și vorbea cu gura strîmbată într-o parte, a scîrbă permanentă.

— Bine, domnule ! Da'să știi că director ești aici, nu și pe stradă. Și s-ar putea să ne mai întîlnim..., îl avertiză artistul plastic Butură, care fusese concediat în urmă cu o săptămînă din cauza unei în- tîrzieri. Programul de lucru în teatru era foarte strict. Ora începerii era sfîntă.

— Mă amenințI ? Pe mine ? 1 se făcu vînăt de mînie directorul. Tovarășa Marilcna, 'mncata ești martoră... ca să n-avem vorbe ! Eu îl dau, pe mîna miliției... Poarta ! Poarta !... strigă el.

Butură ieși trîntind ușa cu toată puterea. O bucată de tencuială căzu, cu oarecare întîrzicre, pe chelia lui Lacherdopol.

— Unde umblă portarul ăla ? zbieră el.

Portarul sosi gîfîind.

— Să trăit* !... Am fost după apă minerală, cum ați dat dispoziție.

— Te dau afară 1 Să fii aici cînd te chem cu !... răcni Lacherdopol. Vă faceți de cap. Da' unde vă treziți ? !

Neștiind despre ce ora vorba, dar cunoscînd toanele directorului căruia-i cășuna din senin pe te miri cine, majoritatea celor aflați în zona furtunii

se făcură nevăzuți. Alții, surprinși în secretariat, se crispară sau luară o mutră cuvios indignată de impertinența individului care-1 enervase pe director.

— Nu vă supărați, tovarășii' director, că-1 aranjăm noi ! Un terchea-berchea ! luă imediat atitudine contabilul-șef cu derogare.

Șefa serviciului personal se consideră datoare să participe și ea la indignarea sacră.

— Sî poati așa șeva ? Da și obraznic îi dumnealui !... NișI cașul di la gurî nu i-o căzut și discuți di la egal la egal cu...

Regizorul Epuran clătina mustrător din cap. Mai mult nu se simțea în stare să facă.

— TovarășI, v-o spun deschis că nu mai tolerez !... Cine l-a angajat pe ăsta ? Tovarășa Fultuc — se răsuci el brusc înspre șefa serviciului personal — cine ni l-a băgat pe gît ?

— Vai di mini, tovarășu' director, ați uitat ? Chiar dumneavoastrî, aț zîs cî trebui să-1 primim..., zise cu voce sfioasă tovarășa Fultuc, zdrahon de femeie cu început de mustață și glas de bariton.

— Dar voi de ce nu mi-ați atras atenția ?... Doar sînteți intelectuali, nu ? pufni sastisit Lacherdopol și intră măreț în cabinetul său.

Peste treizeci de secunde, tocmai cînd cei bruftu- luiți respirau ușurați, zbîrnîi soneria strivită cu brutalitate.

Secretara sări de la mașina de scris și întredeschise ușa cabinetului.

— Ați sunat ?

— Apă minerală ! se auzi dinăuntru o voce foarte nervoasă. Și convoacă-mi-i pe toți din C.O.M

.pentru mîine la ora șapte treizeci... Ai zis ceva ?... Să se scoale mai de dimineață și

dumnealor !

O plasatoare tînără și cam fîșneață sosi cu paharul cu apă minerală pe tavă, pășind de parcă ducea agheasmă. Cînd ieși din cabinet, avea un obraz mai îmbujorat decît celălalt, iar halatul crem ușor șifonat.

Directorul nu prea avea somn. Umbla ca liliecii. Pe la șase dimineața apărea la teatru, terorizîndu-i pe portari, nemulțumit că restul lumii nu suferea de insomnie și venea la serviciu conform programului, nu o dată cu el.

Calitatea sa cea mai cunoscută era ușurința uimitoare cu care-și însușea ideile subalternilor, dîn- clu-le drept ale lui și împăunîndu-se ori de cîte ori se realiza un spectacol festiv lăudat de forurile locale, încasări mari cu o „șușă“ sau obținerea aprobării pentru un turneu în străinătate, la care el era din oficiu delegat ca șef de grup.

— V-am spus eu că așa dăm lovitura ? Dar n-am pe cine să mă bazez ! Degeaba mă zbat cu voi ! Tot eu să vă scot la mal... Păi să-1 fi văzut, to'ar'și, pe to'ar'șu' Gogonea ce i-a plăcut finalul ăla, cu tot ansamblul !...

Și se scărpina îneîntat sub gușă. Scărpinatul devenise un semn al mulțumirii de sine greu de exprimat altfel.

Firește, cînd ideile sale prinse din zbor, pe la vreo anticameră, se potriveau ca nuca-n perete, acestea erau atribuite fără doar și poate sfătuitorilor din jur (de fapt niște simpli delatori, dornici să-și asigure locșorul călduț de sub aripa personalității directoriale). Sfetnicii își prindeau porția fără să crîc-

nească, siguri fiind că, după ce-i va bălăcări în voie, Lacherdopol va asculta cu atenție ce i se susură la ureche despre „principalul vinovat[11], care, nu se știe cum, dar se dovedea a fi exact un angajat mai nou, naiv, încredințat că nu e cazul să-1 jignească pe ,,șef“ aducîndu-i țigări străine, whisky sau vreo jumătate de porc proaspăt, bun de transportat direct la reședința din capitală a aceluia.

Ziua de lucru a lui Lacherdopol continuă în aceeași notă. Mai întîi chemă la ordine o actriță care se plîngea că rolul prea mic, refuzat de Panaitescu, îi fusese dat ei, cînd la început fusese vorba că...

— Nu se poate schimba nimic ! Dacă regizorul a hotărît așa ! argumentă Lacherdopol.

— Aha, nu se poate ? se supără actrița. Dar cînd te țineai după mine... Direct la Județ mă duc 1 Dau totul pe față !...

Și plecă să scrie o reclamație despre ținuta morală a directorului.

— O înlocuiești imediat p-asta ! îi ordonă Lacherdopol regizorului Epuran.

— Bine, tovarășu' director, dar concepția regi...

— Ia să mai terminăm cu obiceiurile astea ! Ce, ai și dumneata păreri artistice ? Exprimă-le acasă, nu aici !

Sîmbăta se întîmpla totdeauna așa. Era cea mai afurisită zi. Tot ce nu se rezolvase în cursul săptă- mînii se cerea rezolvat acum, în cîteva ore.

Mai era și problema gingașă a aprovizionării, care nu suferea amînare.

— To'ar'șa Marilena ! Cheamă-1 urgent la mine pe Mirișteanu ! Pe unde umblă ? I Mirișteapp apăru pe la or? prînzului, radios

.— Ei ? Ai rezolvat ? Sau te-ai plimbat ca vodă prin lobodă, iar eu te plătesc să muncești...

— Cum să nu, tovarășu' director ! Să trăiț' ! Se poate ? Am găsit proaspătă, de vițel !...

— Cit?

— Trei !... Și treizeci de ouă. Am- luat și pîine, direct do la ...

— De apă minerală ai uitat, precis !

— Cum o să uit ? Rîdcți de mine, tovarășu' director !...

Mirișteanu se simțea rănit în amorul propriu. El, care-i știa atît de bine obiceiurile, să uite că La- cherdopol ducea la București, o dată la două săptă- mîni, pînă și lăzi cu apă minerală.

Sună telefonul.

— Alo, da ? Eu, cine să fie, că nu m-au schimbat ! rîse Lacherdopol. Știu eu cine ? Așa ar vrea unii... Ai auzit și 'mneata zvonuri ? A, da, sigur, dacă tot ești în oraș, treci pe la mine.

îl concedie pe Mirișteanu, dîndu-i sarcină să procure urgent un microbuz — de la ICRA, de la TAPL, de unde s-o putea — cu care să transporte alimentele și prețioasa-i persoană în capitală.

— To'ar'șa Marilena, vezi că o să vină Adam — dramaturgul; spune la poartă să-i dea drumul și-1 trimiți la mine. Și să nu ne deranjeze nimeni. Bine ?

Dramaturgul, de profesie chirurg, se hotărîse să debuteze la teatrul condus de Lacherdopol. își luase în prealabil informațiile necesare și i se spusese că „merge".

Venii cu o sacoșă mare, burdușită, pe care scria „Rothman's, International, Luxury length — First
in the world", ca să se vadă că c de proveniență străină.

Audiența nu dură mai mult de zece minute. La plecare, chirurgul parcă plutea de fericire, iar directorul îl conduse amabil (lucru de necrezut) pînă la parcare. De atîta bucurie, medicul-chirurg își uitase sarsanaua în cabinet, dar nimeni nu s-a formalizat pentru atîta lucru.

Mirișteanu, gîfîind de zel, băgă capul pe ușă ca să raporteze devotat :

— S-a făcut, tovarășu' director ! Microbuzu' așteaptă în față. Ni l-a împrumutat TAPL-ul, dar a zis directorul adjunct că e ultima dată cînd...

— Dar ce-și închipuie el, că eu discut la nivel de adjunct ? ! ... Microbuzu' s-aștepte 1

Și plecă la masă împreună cu contabilul-șef, înconjurat de o liotă întreagă de subalterni dornici să se afle în ochii șefului și să profite de eventuala bună dispoziție a acestuia. Fiecare era făcut cu ou și cu oțet de Lacherdopol — asta era distracția lui preferată —, iar ceilalți se prăpădeau de rîs la săgețile otrăvite, de care nu scăpa nimeni. Avea un haz nebun !

Se întunecase de-a binelea cînd Lacherdopol, însoțit do omul său de încredere — un actor navetist, și de regizorul Epuran, se instală comod în microbuz și dădu șoferului dispoziție să pornească la. drum.

Nu se știe bine cauza accidentului. Se spune că șoferului i-a fost distrasă atenția exact în momentul cînd se apropiau de un TIR staționat regulamentar pe marginea autostrăzii.

Microbuzul s-a năpustit cu șaptezeci de kilometri pe oră asupra mamutului de metal și abia în ultima fracțiune de secundă șoferul a perceput obstacolul, evitînd o lovitură în plin. Microbuzul s-a făcut armonică, iar pasagerii și șoferul s-au trezit la spital. Bilanțul nu era prea vesel : șoferul — comoție cerebrală și fracturi de clavicule, actorul — trei coaste fracturate, Epuran — un picior rupt în două locuri, iar Lacherdopol acuza insuportabile dureri în stern și o lovitură în zona frontală.

Gurile rele din instituție pretindeau că directorul se vaită cel mai tare, deși a scăpat cel mai ieftin.

— Normal 1 Dacă e din gelatină... insinuau alții.

Voia bună domnea în teatru. Se lucra cu spor, artiștii și neartiștii respirau ușurați, nimeni nu se mai crispa, iar spectacolele cunoscură un neașteptat spor de calitate.

Deși zăcea lat, directorul ceruse să i se prezinte zilnic raportul, ca nu cumva să scape frînele din mînă. S-a observat că nu-1 bucura deloc vestea bunului mers al producției artistice, atîta timp cît lipsea el. Asta-i știrbea importanța. Adjunctul și contabilul-șef erau mereu luați în răspăr. Cei doi ascultau spășiți, făcîndu-și cu ochiul, cînd îl ajutau să se întoarcă pe partea cealaltă, după ce se sătura să-i ocărască.

Popasul acesta forțat la spital nu putea să rămînă nefolosit de o minte iscoditoare. Lacherdopol transformă perioada respectivă într-un test al devotamentului și al trăinicie! „relațiilor'[4] pe care le avea- Up t.est de fidelitate.

In fiecare zi, se perindau grupuri-grupuri de slujbași fideli, chipurile, ferindu-se unii de alții, adu- cînd care un borcănel cu miere, care o sticlă cu țuică, bineînțeles apă minerală sau „pepsi-cola", iar cei mai mulți difuzînd doar ultima bîrfă din tîrg. Veniră simandicoși, diverși prieteni cu funcții de răspundere în cooperația meșteșugărească și de consum, de la Comerț, de la Casa de cultură, ba chiar și un vicepreședinte de la Consiliul popular municipal.

Dar Lacherdopol, deși mima bucuria revederii cu prietenii, suferea în taină. Nimeni de la ziar nu-i călcase pragul salonului, nici o persoană cît de cît oficială nu venise să-l vadă la patul de suferință și să-1 îmbărbăteze. Cum să te vindeci în aceste condiții ?

Era neconsolat.

îi parvenise chiar știrea că primarul, un om din- tr-o bucată, auzind de accident, se mirase i „Dar ce căuta tovarășul director Lacherdopol la ora aceea pe autostradă cu microbuzul TAPL-ului ?“

în locul unui cuvînt de mîngîiere, asemenea aluzii privind folosirea în scopuri personale a bunurilor obștești !

Cum să nu sufere ? Cum să nu simtă că moralul i se clatină ?

Directorul de gelatină era totuși un om tare. Ca s-o dovedească, și-a biruit pe loc slăbiciunea și a decis că nu mai e cazul să joace teatru la spital. Ar fi fost pierdere de vreme și de prestigiu. Altminteri, testul de fidelitate ar putea avea cine știe ce urmări surprinzătoare și mai ales foarte neplăcute.

Cinci ești în groapă, ce rost mai are să cercetezi la ce adîncime te afli ? Cam așa gîndea, cît se poate de lucid, Lucherdopo). Deci i-a lăsat pe ceilalți accidentați să zacă în continuare, iar dumnealui și-a cerut externarea în cît mai scurt timp, deoarece durerile din stern cedaseră peste noapte, iar zgîrietu- rilc de pe față mai erau vizibile doar în măsura în care puteau trezi o puternică impresie sufletelor slabe, tăind totodată elanul răuvoitorilor.

„Vinerea scîrboasă“ a fost numită ziua întoarcerii lui Lacherdopol în instituția care-și vedea liniștită de treabă, ca o oază nebănuind simunul ce-o amenința.

Și-a făcut o intrare memorabilă.

Șeful atelierelor l-a adus cu mașina personală pînă la „Intrare actori'[1], l-a ajutat să coboare, iar Lacherdopol, cu grație de cabotin, a mers șontîc- șnntîc, sprijinindu-se de umărul acestuia (deși toți știau că nu are nici o rană la picior), purtînd pe frunte un imens și inutil plasture, ca o medalie de merit.

Lacherdopol trecu în revistă pe cei ieșiți să-1 în- tîmpine, așezați de-a lungul coridorului, pînă la cabinetul directorial, arborînd fiecare, după puteri, o expresie fericit emoționată-compătimitoare, pe cînd îi urau bun-venit.

Lăutarii îi cîntau ca unui ginere care a descoperit că mireasa n-a fost fecioară.

Lacherdopol pătrunse în cabinet, se lăsă pe fotoliu și rămase așa, meditînd. Cînd lăutarii își epuizară repertoriul, îi expedie cu un gest imperial și ceru să vină la el administratorul.

— ’Mneata ce credeai, c-am murit ? — zbieră el. Așa-ți închipuiai ? Te-ai grăbit, to’ar’șu !... Ce e mizeria aia pe holuri ? Îngrijitoarele cu ce s-au ocupat pînă acum ? Să-ți cauți scrviciu-n altă parte ! Iți dau transferul !

Administratorul ieși de-a-ndăratelea, buimăcit. Lacherdopol înregistră cu satisfacție efectul.

— Schimbați repede carpeta de pe hol ! le șopti administratorul foarte alarmat îngrijitoarelor strînse în jurul lui.

— Bine, dar abia am pus-o ! E curatii lună ! protestară ele.

— Ce dacă ! Faceți cum v-am spus, altfel...

Femeile se puseră în mișcare. Una promise că dă acatiste.

Altcineva fu chemat la camera de tortură de unde se auziră alte răcnete. Se părea că Lacherdopol își primenește vocea.

Spiritele se agitau, noi certuri izbucniră. Favori- ții lui Lacherdopol, pînă atunci în expectativă, ridicau iarăși capul.

Lucrurile reintrau în normal.

O comisie de anchetă, care a picat ca un trăsnet din senin, l-a găsit pe Lacherdopol cu spatele „neacoperit".

Pentru încălcarea legalității socialiste, pentru abuzuri grosolane ș.a.m.d., într-o adunare generală extraordinară a fost destituit din funcție.

Cine crede că Lacherdopol s-a dat la fund pentru totdeauna se înșală amarnic. După trei luni a reapărut în celălalt capăt al țării, la un teatru mai tînăr, •ca ,,să-l pună pe picioare'[1], cum se lăuda el

.„E un tovarăș cu experiență l Nu se poate să-1 dăm așa la o parte !“ a declarat o persoană care-1 sprijinise din umbră. Și prețioasa experiență a lui Lacherdopol a început să se exercite și în acea, parte a țării, introducînd obiceiuri noi, în fața cărora autohtonii se scărpinau în cap și înjurau în graiul lor aspru, cu expresii colorate .și de neînțeles pentru balcanicul Lacherdopol. . ..

— Un astfel de individ nu există în zilele noastre ! E o ficțiune ! a afirmat asistentul

lui Epu- ran, cînd i s-a povestit cîte ceva despre perioada domniei acestuia.

Și într-adevăr, are dreptate. .Lacherdopol nu există decît în aceste pagini. . ' [1] • “ ;‘,?' . ,-

< <-:- III.

^D)EFECTE SCENICE ^

Mulți calcă în strâchini, dăr nu în aceleași.

' Viața 'e'un jbe de noroa. Altminteri cum ne-am rriaicîștiga noi existența unii de la alții ? -

Lăsat în voia spartei, destinul poate aPed un sfîr- șit fatdK -^^^^ - ’- --

DEZGHEȚUL

Zăpada nu părea să fi fost cuprinsă în calculele organelor de resort. „Cine-a mai pomenit zăpadă iarna ?“ se citea pe fața roșie de jignire a președintelui Comisiei de intervenție pentru deblocarea căilor de comunicație orășenești. Considerînd, pe bună dreptate, comportarea elementelor naturii cu totul neelegantă, domnia-sa a așteptat întîi să vadă cum acționează inamicul. Ce are el de gînd. Ca să știe de unde să-1 apuce, la o adică. Ninge serios, nu ninge ? E un pospai, așa, o simplă provocare — s-au mai văzut cazuri —, ori e înzăpezire în toată regula ? Meditînd astfel vreo trei zile, a văzut că nămeții cresc și — ciudat lucru — circulația e tot mai îngreunată, pînă cînd încetează cu desă- vîrșire. Doar cîte-un pieton mai îndi’ăzneț se încumeta să traverseze strada pe roșu, din plăcerea pură de a încălca nestingherit legile de circulație pe dru- murile publice.

In a patra zi, mai precis după ce afurisita de ninsoare neprevăzută în plan s-a oprit (nu se știe pentru cîtă vreme), tovarășul Gîndilă — așa se numea președintele comisiei respective — a ieșit să cerceteze fenomenul. Să adopte măsuri urgente și ener

-gice. Să combată. Să... „Brr ! Ce frig al naibii !..-. a fost prima sa reacție. Și-a frecat viguros nasul și a înotat cu bravură pînă la strada principală. O întindere aproape imaculată de nea, dacă nu punem la socoteală tractorul ăla care tîra un plug, deschizînd pîrtie de dimineață. „Uite cum strică ăsta frumusețe de peisaj hibernal 1 gîndi fără voia lui tovarășul Gîndilă. 11 sancționez ! Prostul naibii !... Ba nu ! Dimpotrivă ! Trebuie să-1 felicit. Pentru inițiativă... Ba nu, nu e bine nici așa. îmi pierd autoritatea... Mai bine îi fac observație că a lăsat unele porțiuni denivelate și să-i dea bătaie. Ce, ne jucăm aici ?“ Și-i traduse prin gesturi elocvente tractoristului indicațiile de rigoare.

Își continuă inspecția mai liniștit. „Se îndreaptă lucrurile de la sine !... N-are rost să ne alarmăm degeaba !“

Prin fața magazinelor, a întreprinderilor și instituțiilor, portarii și femeile de serviciu puseseră mîna pe lopeți și curățau trotuarul.

— Ce faci, tovarășu’ Gîndilă? Unde sînt utila-, jele ? Dumneata cu ce te ocupi ? Nu vezi ce se în- tîmplă ? Ce-aștepți ? se trezi luat din scurt de un tovarăș de la Municipalitate.

— Acționăm, tovarășu’, acționăm ! Ne confruntăm cu greutățile !... Motoarele pornesc greu pe frig, avem dificultăți cu combustibilul..., începu să se justifice.

— Vi s-a pus la dispoziție tot ce-ați cerut, ați fost preveniți... Pînă la prînz să fie deblocate toate arterele principale ! Clar ?

Și tovarășul de la Municipalitate îi întoarse spatele, scurt

.imatura, perversă, [2] se hotărîse să-i îngreuneze viața lui Gîndilă. Asta era cit se poate de evident. După ce mobilizase tot ce se poate mobiliza și făcuse apeluri și comunicate urgente, promisese gra- tificații și sancțiuni, abia reușise să deblocheze arterele orașului.

O lapoviță parșivă și-a ales tocmai momentul acela .ca să-și înceapă opera perfidă. N-a ținut decît o după-amiază. Iar noaptea s-a instalat un ger, de —30 de grade.

în ziua următoare, populația orașului se împărțea în două tabere : cei care blestemau și cei care se veseleau. Primii erau adulții, ceilalți — copiii în vacanță, bucuroși nespus că pe ghețușul străzilor puteau zbura cu săniile și cu patinele.

„Ne-ar trebui un spărgător de gheață"... — cugeta cu amărăciune tovarășul Gîndilă, neștiind că așa ceva nu navighează pe uscat. Neavînd de unde procura acest utilaj ideal, s-a hotărît să se treacă rapid la spargerea gheții și tratarea ei cu substanțe antiderapante : nisip, cenușă ...„De unde cenușă ?" „Mai bine rumeguș !“ „Nu, nu se poate 1 Rumegușul se folosește la anumite mobile, ce naiba 1“ Uite-așa, numai probleme 1

Făcîndu-și turul obișnuit, de control, tovarășul Gîndilă fu martorul unei scene

dramatice. în fața restaurantului „La două butoaie", gheața se păstra intactă, spre deosebire de restul străzii, unde pe alocuri începea să se vadă cîte-un petic de asfalt, promițînd un mers mai sigur al evenimentelor și al pietonilor. Nu și pe porțiunea neatinsă, care era, totuși, foarte circulată. Erau destul de mulți cei care intrau să se încălzească un pic și ieșeau apo

ifoarte bine dispuși. De aceea gheața era atît de lustruită acolo, că ți-cra mai mare dragul s-o privești. Cine se aventura însă pe ea nu scăpa ușor. Trebuia curaj nemăsurat, nervi de oțel, picioare zdravene și foarte mult noroc.

In ciuda acestui fapt, destul de mulți își luau inima în dinți, ca să scurteze drumul. O clipă de neatenție și victima lua brusc contact cu solul. Un contact dur și cu consecințe nu prea plăcute. Exact un asffel de caz se petrecu chiar în fața lui Gîndilă. O doamnă respectabilă, în vîrstă, călcînd șovăielnic, ajunse pînă în fața vitrinei, unde zîmbeau oacheș către curioși membrii tarafului condus de maestrul Ridică Mătărău și solista Gigica Mătărău. „Cîntă pentru dumneavoastră în fiecare seară...“. Pe cîți nu i-a pierdut curiozitatea !... Doamna respectabilă își pierdu dintr-o dată echilibrul și, stranie acțiune conjugată a legii gravitației cu nesansa, căzu cu fața înainte. Gheața sună sec și înfundat. Sînge, țipete. Fascinată de priveliște, o tînără care traversa în pas vioi aceeași zonă primejdioasă, o imită, începu să se strîngă lume. Tovarășul Gîndilă își păstră cumpătul și alergă la un telefon să cheme „Salvarea'[1]. Cînd se întoarse, un grup de cetățeni furioși îl înconjuraseră pe responsabilul restaurantului, scos și el în stradă de zgomot. Acesta, purtînd cu eleganță o blăniță de ied și o căciulă de nutrie, răspundea placid celor ce-1 apostrofau.

— Responsabil ești, dom’le, dumneata ? își sparg capul oamenii, se nenorocesc pe gheață, iar el stă...

— Da’ ce ! Am făcut eu gheața ? ripostă flegmatic responsabilul

.păcală și lăsîndu-1 pc bețiv să se salveze singur de I pe banchiză, evoluînd încet, dar sigur, în patru I labe.

— Să trăiți, tovarășu’ Gîndilă ! Nu intrați o clipă ? | Ne-a sosit ieri un „Sîmburești“ de zece ani. E ceva | de vis ! Vă rog să nu mă refuzați l

— Tovarășu’, nu-ncerca să eviți responsabilitatea, cu chestii d-astea ! Deszăpezirea nu suferă amînare. Poate nu cunoști prioritățile !...

— Se poate, tovarășu’ șef ? Am și trimis oamenii 1 I Intr-un minut apar cu tîrnăcoape, cu tot ce tre- I buie... îi verificăm pe urmă. Dar mai întîi noi I putem discuta înăuntru. De ce să stăm în frig ? ț

— Verific personal. Dacă e cum spui, s-ar putea să scapi mai ușor. Zici că ai trimis personalul după ... ?

— Cum să nu, cum să nu I își cunosc ei atri- , but iile I—

Responsabilul își făcu-cruce cu limba-n cerul gurii. Superstiție — nesuperstiție, e bine să te-asi- i guri. Nu se știe niciodată cu șefii. De altfel, o croise cam pe-alături. Nici nu știa dacă are în dotare tîrnăcoape, lopeți, nisip și alte cele, care de care mai obligatorii în caz de înzăpezire. „Trebuie să fie pe la «Punctul contra incendiilor» ceva, cumva... Alt- [1] minteri și-au găsit nasul cu mine pompierii !“

Și intrară în local, amîndoi cam încruntați, ca oamenii cu probleme de mare gravitate și cărora nu Ic arde de distracție. Afară, însă, situația nu se schimbase. Cetățenii începură să se obișnuiască și să se adapteze la condițiile locale. Ocoleau cu respect locul faimos denumit „Ghețarul de la *Dou*

ăbutoaie[11]. Conducer ea TAPL îi arse o amendă usturătoare acelui responsabil pentru dezinteres față de măsurile privind înlăturarea zăpezii și gheții din fața localului.

...Nefericitul Gîndilă recunoaște acum cu obiectivitate că a fost serios zgîlțîit într-o ședință, cu care prilej a fost și schimbat din muncă. A intrat în cooperație, dar speră să revină în prim-plan o dată cu înființarea „Comisiei permanente pentru evitarea cutremurelor". Nu se știe cum i-a încolțit în cap ideea asta. Unii zic că ar fi citit o carte despre Japonia, țara seismelor. Alții, că nu e sănătos să citești o singură carte, fiindcă tc-apucă scrînteala.

Vinovatul principal rămîne, după părerea lui, responsabilul de la „Două butoaie". Cu el a început atunci lupta împotriva înghețului și o continuă neabătut pînă la victoria finală. Mustrări de conștiință are doar cînd trece prin fața vitrinei de unde-i su- rîde larg creola Gigica Mătărău. Și intră iar în local, s-o audă cîntînd numai pentru el „Bulgăraș de gheață rece". Și să rîdă de responsabil, care i se plînge tocmai lui, că acum, în teiul verii, n-are nici fărîmă de gheață pentru bere la grădină.

— Fă-ți vara sanie și iarna ghețar ! îl sfătuiește el. Phuuu, ce bere caldă !...

VOCAȚIA

Familia Minzatu are un băiat cu trei rînduri de măsele. Nu se observă decît atunci cînd zîmbește. Or, cum băiatul e cam mohorît, nu știe toată lumea ce are el în plus, în gură, față de ceilalți. Oricum, a

iimpresia că tot timpul mestecă pietre, fiindcă scrîș- nește de te apucă groaza. Colegii lui de clasă nu-1 mai bagă în seamă. I-au găsit porecla potrivită — ,,Omul cu trei rînduri de dinți" — și gata. Chiar și el răspunde cînd îl strigă așa. A uitat că-1 cheamă Cioculeț. Doar maică-sa îi mai spune pe numele adevărat.

— Cioculeț — îl alintă ea — mai vrei o porție de plăcintă cu mere ?

— Două 1 arată el prin semne, fiindcă e cu gura plină. ,

— Nu-1 mai răsfăța atîta și nu-1 mai îndopa cu dulciuri toată ziua ! se supără taică-su. Nu-1 vezi că c mai voinic decît mine și a ajuns să-mi poarte hainele și încălțămintea ? Și nici n-a terminat opt clase ! Ce facem cu el ? îl învățăm doar să mănînce ? la să mai poftească și la muncă 1...

Așa se supără mai mereu cînd se întoarce de la serviciu. E zidar și i-ar fi plăcut să-1 vadă și pe Cioculeț meseriaș ca el. „Să faci case, școli, magazine... ce, nu e o meserie frumoasă ? Păi eu, de cînd sînt zidar, cred c-am ridicat un oraș întreg, dacă le pun la socoteală pe toate. O clădire ici, una colo, ba blocuri în ultima vreme... Meseria e bună ! Chiar dacă nu te îmbogățești, rău n-o duci !“... Așa se gîndca Mînzatu, dar cam supărat, întrucît nu vedea la fii-su vreun semn că l-ar ispiti cumva farmecele zidăriei.

— Las’ că-și găsește ol singur drumu-n viață ! făcea maică-sa. Ce tot îți bați tu capul pentru el ? Ce, pe tine taică-tu te-a dus de mînă la lucru ?

— Cum să mă ducă, dac-am fost orfan ?... se uita urît la ea, căci il atinsese intr-un punct dureros

.Aici discuția se împotmolea definitiv. Cioculeț clănțănea de cîteva ori, zăngănindu-și cele trei rîn- duri de măsele și dinți, de parc-ar fi fost șenilele unui tractor uriaș. Mai solicita o porție.

Necazul e că nu de mult fusese surprins pe cînd mînca pămînt din grădina casei. Doctorul care-1 consultase nu s-a mirat prea tare. „Așa fac toți adolescenții !... Trăsnăi !... Vîrstă critică !...“ I-a prescris niște vitamine și fier, ca unuia anemic.

— Cioculeț anemic ?!...

Părinților lui nu le venea să creadă așa ceva. Mai- că-sa a insistat să-i cumpere pilulele, cum a zis doctorul și, cu toată opoziția lui Mînzatu cel bălrîn, l-a silit pe Cioculeț să le înghită una cîte una, cum făcea cu găinile picnite de boală.

Cînd Cioculeț a absolvit, cu chiu cu vai, școala generală, și-a pus dantura în funcțiune, răscolind răzoarele de ceapă și rondurile de flori în asemenea hal, îneît maică-sa voia să reclame la Consiliul Popular că mistreții s-au înnădit la cartofii ci.

— Care cartofi ? Anul ăsta n-ai pus deloc ! i-a atras atenția bărbat-su. Absolventu’ a făcut isprava asta. Precis ! Ascultă-mă pe mine !... Ce, crezi că l-ai vindecat de năravuri cu bomboanele de la farmacie ?

— Moare, vai de mine ! Să-1 ducem la spital! s-a tînguit femeia.

— Ași ! Ce spital ? La muncă ! Asta-i trebuie ! Nu-1 auzi ?

Intr-adevăr, zăngănitul „șenilelor" se auzea din bucătărie, victorios, anunțînd dispariția prematur

ăa prînzului familial în fața elanurilor irezistibile ale lui Cioculeț. ; ■ ’ • ?

— Gata ! Mi-ajunge ! De mîine îl iau cu mine pe șantier, să-nvețe zidăria. Măcar să-și plătească mîn- carea... la vino-ncoa’, băiete ! l-a chemat cu voce răgușită de supărare taică-su. •

— Să-nveți, mamă, și tu o meserie ca lumea..., l-a sfătuit și maică-sa. ; ' ^j*5' '

— Eu mă fac excavator! i-â anunțat Cioculeț.

— Poți să te faci ce vrei, huma! să fii zidar bun! a fost de acord și capul familiei.

A doua zi l-a luat cu el, dis-de-dimineață, să se deprindă cu atmosfera de pe șantier. Poate prinde gust, cine știe... Să dea și el o mînă de ajutor, acolo. l-a dat o mistrie, l-a arătat ce și curii și i-a poruncit să stea pe lîngă el, c-așa se-nvață meseria. Din ochi, f • ^^ ;

In pauza de masă, Cioculeț a dispărut. Văzînd câ nu mai revine, Mînzatu și-a zis că o fi șters-o acasă, mîncău cum îl știa. La un moment dat însă, a văzut că alături, unde se săpa fundația unui nou bloc se strînseseră muncitorii de pe șantier, ca ia urs S-a dus și el să arunce o privire și ce-a văzut ? Excavatorul se blocase și înțepenise cu cupa în

pă- mînt, iar Cioculeț își înfigea harnic dantura lui formidabilă în lutul argilos, săpînd ca un agregat-mi- nunei Se mișca rapid și spornic, umplîndu-i d(uimire pe cei de pe malul gropii. Mînzatu nu er: prea surprins. Face pe grozavul, deh !...

— I-a mîncat coliva excavatorului!...

’ — încă unul ca ăsta, și Costică excavatoristu poate să se mute pe macara..

.— Mă, copil-minune, mai ai frați ca tine pe-aca- să ?...

— Taică-tu a fost tractor și maică-ta autogreder, ai ?...

Ii strigau de pe margine tot felul de glume, dai’ se vedea că le luase piuitul la toți. Cioculeț își vodca de treabă și, în scurt timp, termină de săpat porțiunea marcată cu sfoară și-și zăngăni mîndru dantura către cei de pe mal. Un fior de groază străbătu mulțimea.

— Mă, să fiu al ciorilor dacă ăsta nu-și încearcă dinții pe noi ! șopti unul din spate și toți se traseră prudenți înapoi. Dar tînărul Cioculeț zîmbea vesel și aștepta să fie lăudat pentru performanța lui. Mîn- zatu îl strigă, dar eroul zilei nu mai auzea nimic. Apăru, nu se știe de unde, chemat de Costică exca- vatoristul, însuși inginerul-șef. Plictisit de stăruințele lui Costică, șeful se apăra ca de muscă.

— Lasă-mă, tovarășe, nu mă mai bate la cap cu aiurelile astea ! Nu pricepi că trebuie s-ajung la ședință ? Uite, e deja și-un sfert !... Mai am doar cîțe- va minute...

— Tov. inginer-șef, e ceva ce nu s-a văzut, zău, să-mi saie ochii ! Uite-așa a mușcat din pămînt, ca din brînză ! Și-are niște dinți, mamă, mamă ! Trei rînduri... 1 explica zorit excavatoristul, cu sufletul la gură, gesticulînd dezordonat.

— Cu gura, mă ? se miră inginerul-șef. Care, ăla de colo ? Ia vino, mă, încoa ! Hai, că n-am timp de pierdut !...■

Cioculeț urcă zîmbitor tal uzul. Inginerul-șef îl examină cu ochi expert și se strîmbă agasat

.— Vă place să le-n Horiți ceva de speriat !

După care dădu să plece. Costică sări iar, jignit.

— Dom’ ingincr-șef, nu știți cum se mărește gura la șarpele boa de înghite și-un vițel ? Așa face și ăsta ! Ia arată-i tu lui dom’ inginer-șef ce fel de excavator ești tu 1 îl bătu Costică încurajator pe spate, iar Cioculeț nu așteptă să fie îndemnat a doua oară. Mușcă din mal și, instantaneu, trei persoane apropiate, printre care și șeful, se treziră că le alunecă pămîntul de sub picioare. Pe locul unde stătuseră cu o clipă mai înainte se căsca acum ditamai tran- șeea, de pe marginea căreia Costică și Cioculeț îi priveau cu o vizibilă expresie de superioritate.

— E ! V-ați convins acuma, dom’ inginer-șef ? făcu Costică, întinzîndu-i mîna să-1 scoată din șanț.

— Ați înnebunit de tot ! bombăni revoltat șeful. Dă-i o salopetă scrîntitului ăstuia și lăsați-mă-n pace. Sînt plecat la trust!

Și plecă clătinînd din cap foarte supărat, nu se știe pe cine.

— Tov. inginer, dar eu ce fac cu al meu ? îl mai repar sau... ? îi strigă din urmă Costică.

— Cheamă mecanicul să-l pună la punct și-l folosești doar cînd obosește monstrul ăla ! îi răspunse din mers șeful, fără să se uite înapoi. Și ai grijă de protecția muncii, că vă mănîncă pușcăria ! Asta nu c inovație, să știi ! E o...

Restul cuvintelor se pierdură în vînt.

— Să vezi acuma ce norme facem noi doi ! rîșe gros Costică și Cioculeț îi zîmbi și el fericit. Maica ta, doamne, cînd rîzi arată-ți dantura în partea ailaltă, mai spre dușmani, că mă faci să nu mai dor

mbine la noapte. Măi băiete, tu o să fii agregatul i- deul. O să am grijă ele tine ca de o mașină din import. Mîncare — cită vrei ! Dar să-ți fie clar un lucru ! Eu sînt șefu’, eu te conduc, faci numai ce-ți arăt eu. Mai întîi, aranjăm cu mecanicii să-ți pună o apărătoare de tablă deasupra ; de niște bocanci cu plumb facem rost de la scafandri — am cu o cunoștință — pentru stabilitate, las’ că știu eu ! Un acumulator pe umeri, de doisprezece volți, cu cîteva becuri, ca să poți lucra și noaptea. Instalație modernă, ce mai ! Te iac lux a-ntîia !...

în trei zile, datorită măsurilor de protecție luate, Cioculeț slăbi patru kilograme. în cea de-a patra zi, se prezentă la taică-su, declarîndu-i ferm că vrea să învețe zidăria.

— Păi pentru asta trebuie timp și răbdare ! Nu e ca excavatoria aia a ta ! îl privi pieziș Mînzatu-se- nior. De ce crezi că te-am lăsat ? Ca să te-nveți minte, să-ți iasă

odată din cap, că omu' d-aia e om fiindcă nu e mașină !... Hai, aruncă fiarele alea de pe tine ! Mergem la dentist să te facă om normal. Abia pe urmă te pun la mistrie, colea. Treabă gingașă, ce credeai ? Trebuie să ai dantura pusă la punct !...

Cioculeț a priceput imediat. Astfel, s-a ales cu un singur rînd de dinți, ca orice om normal, și face progrese, încet, dar sigur, în arta zidăriei. Luna aceasta a depășit planul cu 0,33%.

Excavatoristul Costică Gh. Coață a fost din nou criticat în ședința de grupă sindicală pentru că nu-și întreține utilajul și nu promovează inovațiile tehnice în muncă

.FIARE VECHI

Faptul nud

Cu materiale recuperate, electricianul Apopii Gh. a proiectat și construit singur un generator de curent electric, soluția fiind extrem de originală. Un fel de „perpetuum mobile", dacă termenul este îngăduit. O drăcie cu niște bile, doi magneți, sîrmă de cupru și o balanță fină. Culmea e că funcționa de un an de zile fără cusur — așa afirma autorul invenției —, ,,pe baza gravitației universale[11], și producea curent de 220 volți, folosit în casa sus-numi- tului pentru alimentarea mașinii de spălat, televizorului, radioului, instalației de iluminat și încălzit. Plus frigiderul. Părea o trăsnaie. De aceea i s-a verificat contorul de către cei în drept, existînd bănuiala că l-ar fi blocat ca să fure curent. însă contorul funcționa perfect, cînd era conectat la rețea. Electricianul însă, nu mai folosea rețeaua și chiar anunțase I.R.E.-ul de acest lucru, dar un birocrat uitase să-1 scoată din rîndul consumatorilor de curent.

Comentarii

— Ce vrea ăsta cu mașinăria lui artizanală ? Premiul Nobel ?

— Perpetuum... nobile ! Proiect soluționat de un electrician, cînd atîtea capete luminate n-au izbutit să-1 rezolve...

— Habar n-are de fizică ! N-are studii ! N-are nici utilaj corespunzător. De unde, tam-nesam, geniala descoperire ?

— E nebun ! Fură el curent, asta e sigur, iar fraierii de la întreprinderea de resort n-au descoperi

tîncă șmecheria. Deși, cinci l-or prinde, o să fie bun de plută L..

— Ca să vezi unde era economia de energie ! în două bile și-un magnet ! Sau invers !... Fugiți, dom'lc, d-aci cu gogoriţele !

— la mai terminați cu glumele ! Dacă prin absurd invenția o reală, ar putea izbucni un scandal internațional, dacă judec cu bine lucrurile. Știți și voi că problema energiei e azi punctul nevralgic al mapamondului. Și soluția — la Apopii !... Utopie, ce mai !... Dar vă dați seama cum am sări noi în aer dacă totuși... ? Se vor întreba unii tovarăși, pe bună dreptate : „Dar voi — adică noi — unde-ați fost piuă acum ?“ Nu, zău că nu putem lăsa lucrurile așa ! Ori e un impostor și trebuie pus la punct, ori... ete. ete...

Măsuri

înființarea unei comisii de studiere a proiectului Ap. Gh., înainte de a fi sesizate forurile centrale. Rezolvau ea cazului în întreprindere.

Cercetarea așa-ziselor baze științifice ale „invenției".

Pedepsirea celui vinovat, în caz că „descoperirea" e doar un simplu truc pentru publicitate ieftină.

Raport al comisiei[2]

[4]

Proiectul utopic de „perpetuum mobile" tip Apopii Gh. funcționează deocamdată, clar fără nici o bază științifică, pe un principiu complet necunoscut. Nici Apopii Gh. nu poate explica nimic în acest sens. Mai grav e însă alt aspect al problemei : pe lîn

-gă ignorarea celor mai elementare legi ale fizicii, electricianul a *utili.at materiale sustrase ele pe teri- toriul uzinei noastre,* cu scopul mărturisit de a-și asigura independența energetică.

întrucât materialele aveau o pronunțată uzură, fiind încă de la început date la fier vechi, există un iminent pericol de producere a unor accidente cu urmări tragice (scurtcircuite, incendii etc.). Deși electricianul neagă acest lucru, motivînd că „fiecare element a fost recondiționat de mîna mea“, Apopii Gh. și-a permis să pună în ciudatul lui mecanism un cuarț de formă hiperboloidică, ale cărui reacții ne sînt necunoscute...

în consecință, propunem recuperarea materialelor de la electricianul Apopii Gh., dezmembrarea ,,gc- neratorului[11] și o amendă drastică pentru fapta antisocială comisă, adică furt din avutul obștesc.

Zvonuri

— Electricianul ăla de la noi cică a descoperit o bombă antigravitațională !... Il păzește cu armata !...

— Ași ! Vorbe goale !... A făcut și el un fier de călcat după o schemă nouă din revista „Tchnium[11] și se dă mare !

— Habar n-aveți de nimic ! Nu e vorba de fier de călcat, ci de telefon din ăla cu claviatură 1

— De Apopii vorbiți ?... Ehe, sînteți în urmă cu informațiile... Păi eu sînt prieten intim cu unu' care-a făcut armata cu el... Zice că a sustras materiale din depozit. Zece micrometre nou-nouțe și niște detectoare de radiații, cu platină încorporată. Acuma e-n cercetări...

— Ce dracu-i trebuia platină ? Să-și puie dinții ?..

.Fragment dintr-un proces-verbal

...Față ele cele constatate mai sus, se impută tovarășului Apopii Gh. suma de 1 382,25 lei, reprezentînd contravaloarea a doi magneți degradați, 10 metri sîrmă cupru de 0,25 mm , o balanță stricată, șase bucăți grafit și șase bile oțel inoxidabil...

Șef comisie ss/indescifrabil

Notă din presă

...Excelentă ideea muncitorului Apopii Gh. de a realiza cu forțe proprii o sursă de curent neconvențională. Dacă invenția sa va fi omologată — și să sperăm că impedimentele pentru obținerea brevetului, de care ne-a vorbit inventatorul, vor fi depășite —, căile sale de aplicare în economie sînt nelimitate. Iată un exemplu de ingeniozitate în valorificarea „aurului cenușiu" ! Vom reveni cu amănunte.

Fragment din procesul-verbal al Adunării generale a oamenilor muncii

...Adunarea generală a oamenilor muncii din uzina noastră apreciază în mod superlativ invenția lui Apopii Gh. și recomandă ca generatorul său să fie studiat de specialiști pentru a se putea elabora documentația necesară în vederea intrării sale în producție, după ce va fi brevetat. Adunarea generală recomandă factorilor responsabili să revină asupra hotărîrii de a i se imputa lui Apopii Gh. materialele folosite de el în mod creator și eficient. Totodată, să i se acorde un premiu binemeritat inventatorului, care face cinste uzinei noastre..

.Din interviul apărut în presă

Reporterul — Tovarășe Apopii, încercați, probabil, o vie satisfacție acum, cînd generatorul „A.G." și-a croit drum în ciuda unor adversități...

Apopii Gh. — Și asta, desigur. Dar cel mai plăcut moment a fost acela cînd unii dintre membrii „co- misiei" în cauză m-au rugat să intervin pentru a li se livra lor, personal, peste rînd, cîteva generatoare din primul lot, fabricate de tovarășii mei de muncă, in uzina noastră.

Reporterul — Și dv. cum ați reacționat ?

Apopii Gh. — Le-am spus să mă scuze, dar eu nu mă pricep decît la intervenții pe utilaje electrice...

CONTROL BINE IEȘIT

— A, păi nu se mai poate așa ! zise inspectorul- șef Penache.

— Știți, tovarășe inspector-șef, am dori să..., zise directorul Fabricii de subproduse și suprapro- duse.

— Nu vreau să știu nimic ! i-o tăie scurt Penache. N-ați respectat nici o normă, nici un indicator sau, mă rog, cîte ceva, pe ici, pe colo... In rest, nimic, nimic, nimic ! Este, tovarăși ?

Membrii comisiei de control, cu figuri severe, împietrite, aprobară :

— Este, to'a'răsu Penache !

— Avem de lucru aici pînă peste cap. Miroase a imputații grele. Nu vă ascund acest fapt neplăcut..

.Tovarășe director, vă rog să ne puneți la dispoziție tot ceea ce e necesar : un birou, toate actele intre- prinderii pe ultimii doi ani..., in fine, tot ce e necesar. Și acum la muncă !

— La muncă ! reluară în cor membrii comisiei, cu un entuziasm moderat.

In biroul rezervat controlului găsiră tot ce era necesar. Masa era plină cu mîncăruri modeste : păstrăv afumat, caşcaval așijderi, smîntînă proaspătă de la ferma experimentală, niscai mezeluri mai rare, pui de la crescătoria vecină și vinuri din cele

pentru export. Ţuica era cît se poate de autohtonă. O adusese contabilul principal. îi rămăsese de la o cumetrie.

Controlul a zăbovit trei săptămîni pentru a descurca socotelile complicate ale întreprinderii. Dar le-a rezolvat cu strălucire, făcînd aprecieri obiective şi dînd sancţiuni binemeritate. Directorului i s-a imputat suma de şapte sute lei, contabilului-şef la fel. Şefilor de secţii şi şefului de depozit cîte două mii, pentru cheltuieli neeconomicoase, stocuri supranor- mative şi altele asemenea.

Apoi, membrii comisiei plecară plini de gravitate, salutaţi cu respect, în ARO-ul întreprinderii, ducînd cu ei unele mostre ale produselor locale. Toată lumea oftă uşurată.

— Gata ! E-ncheiere de lună ! Să nu ieşim cu surplusuri ! La muncă ! zise directorul. Şi se aşezară cu toţii la masă. Glumele se încrucişau pe deasupra paharelor pline cu răcoritoare. Toţi factorii responsabili din fabrică erau obosiţi, dar mulţumiţi. A ieşit bine controlul ? A ieşit. Atunci de ce să nu sărbătorim evenimentul ? Şi ciocniră, într-o unanimitate deplină

.— Norocul nostru că şi cei de la control sînt oameni, nu ? observă filosofic contabilul-şef. Am auzit, dom'le, un zvon îngrozitor : c-o să bage computere lă controale din astea...

— Ei, şi ? Le facem noi program şi la computere !.. Dacă nu le place, le tăiem curentul şi gata ! Pe noi ne-nvaţă ele ce e munca ? !...

SOLUŢIA OPTIMA

După avansarea ei, m-am dus pe la fosta mea colegă, Mia Priporniceanu. „Restructurată'[4] spre o treaptă superioară, acum va fi avînd o viziune mai cuprinzătoare asupra problemelor. Mă rog, de sus se vede totdeauna mai bine şi mai departe.

Am găsit-o scufundată în nişte dosare, pe care făcea sublinieri cu creionul roşu. M-am apropiat pe nesimţite — recunosc, am acest obicei nepotrivit cu bunele maniere — şi am întrebat cu un optimism sonor, după ce-am speriat-o puţin :

— Cucu !... (Ea a tresărit)... Sănătoasă, voinică ? Şi am abordat zîmbetul meu nr. 17, cu cunună.

Mia n-a sărit deloc în sus de bucurie că mă vede. Abia a catadicsit să-şi ridice spre mine privirea. Era destul de mohorîtă. A pronunţat din vîrful buzelor un „bonjur[44] sec şi rece, urmat de o frază inexpresivă, pe un ton mai jos :

— Vrei să închizi uşa, te rog ? Aici e destul de frig şi aşa.

Mă rog. Mie nu mi se părea deloc frig, dar ce să-i faci ! Chestie de temperament. M-am întors cu voie bună şi-am închis uşa, apoi m-am hotărît să înviore

zatmosfera cu o glumă. Aveam una pregătită de vreo două zile.

— Aţi auzit, stimată colegă, unde s-a dus Suta ?

— Nu. Care sută ?

Hm. Altădată ne-nţelegeam mult mai uşor, fără-n- trebări de-astea.

— Ei, Suta. Aşa vine vorba.

Mia sublinia mai departe, apăsat.

—...Unde-a mers Mia, merge şi Suta !... Pam-pam ! Nu-i aşa că e bună, am insistat eu şi am rîs primul, cu bunăcuviinţă şi antren. Dar unde-i rîsul de-astă- vară ?...

— Ce mai e pe la dumneavoastră ? întrebă ca cu oarecare interes, după ce ignoră gluma mea ca pc o rochie demodată.

— Ce să fie ? Nimic nou ! După cum ştii... că doar am lucrat împreună...

— Ei, nu, nu aşa ! face ea nemulţumită, ţuguin- du-şi copilăreşte buzele, într-un efort de autoritate eşuat. Cu activităţile cultural-educative se poate face mult mai mult...

— Bine, dar n-am discutat noi de-atîtca ori acelaşi lucru şi am ajuns la aceeaşi concluzie ? Că mai mult de... Mai ales acum, cînd trebuie să avem în vedere economiile !...

Parcă i-ar fi bîzîit o muscă pe la urechi. îşi flutură pletele acaju şi începe să vorbească repede-re- pede, cu mare însufleţire :

— Nu se mai poate aşa ! Trebuie făcut ceva deosebit pentru ridicarea nivelului calitativ ! Şi acti-

vităţile practice !... Şi gimnastica de înviorare ! Şi creativitatea !...

Pe un ton mai intim.

— Uite la ce m-am gîndit. Cred că e soluția cea mai potrivită. Un bal al bobocilor sau așa ceva, o chermeză în aer liber și un spectacol interpretat chiar de ei... Ce ziceți ?

Are un aer visător. Ba. aș îndrăzni să zic, de iluminată.

— S-ar putea să plouă...— emit eu șovăielnic.

— Ei, nu, nu ! Să vorbim serios 1 Zău ! Dumneavoastră veniți mereu cu...

Hait ! Am supărat-o cu gluma mea nesărată, iar acum cu prognoza meteo. Să n-ajungem și la cotele apelor Dunării, că s-a zis cu mine.

— Atunci nu plouă !... mă grăbesc să repar gala.

— Și puteți alege și o regină a balului..., continuă transpusă persoana oficială.

— Regină ? Nu se mai..., și-mi astup gura cu palma, pînă nu zboară porumbelul.

— Luați-o în serios, zău, tovarășu' Al-ci-bi-a-de ! mă silabisește foarte severă fosta mea colegă, actualmente for tutelar. Credeam c-a uitat cum mă cheamă. Pe vremuri, ne spuneam pe numele mic. Ehei, cînd a fost oare asta ? în antichitate, după toate probabilitățile.

Acum e autoritate lezată. Să sperăm că nu sînt leziuni grave.

— Și fixați și un preț de intrare, ca să rezolvăm și problema financiară, măcar în parte !

E bine, uite că m-a iertat. Sună telefonul. Zîm- bete în receptor. Exclamații de îneîntare. Se întoarce cu spatele spre mine. înseamnă că trebuie să mă re-

trag. Ii salut spatele, tovarășa Priporniceanu flutură spre mine degetclc-i cu unghii lăcuite ocru și sînt liber.

Liber să gîndcsc la excelenta soluție sugerată personal de for. (Care-o fi femininul de la for ?...) Cum să fac cu chermeză la căminul de bălrîni unde sînt responsabil ? Aceasta-i întrebarea, nu alta !...

Tot înțelepții mei bătrînei m-au scos din încurcătură :

— Plătim și noi, contribuim cu cît om putea, luăm timbre de Crucea Roșie, bilete de tombolă, dar lăsa- ți-o-ncolo de chermeză !... Dans ne trebuie nouă ?

în planul de acțiune pe care l-am înaintat ulterior, chermeza era bifată. Adică realizată la data de... au participat atîția... beneficiu net — atita... etc.

Acum aștept felicitări.

DALTONISMUL VIGILENT

Mic, îndesat, cu o tunsoare cam pătrată, tovarășul Gicu trona în spatele biroului său din lemn de fag (culoare naturală), pe un scaun înalt. Pe mine uitase să mă invite să iau loc. Privirea dumnealui ar fi străpuns fără dificultăți un blindaj de oțel — minimum 30 cm — darmite fragila mea persoană, către care era îndreptată. Am lăsat să treacă laserul și să perforeze eventual peretele din spatele meu. Nici nu aveam altă soluție. După cum mi se adresa, s-ar fi spus că eram dușmanul său personal.

— Ce fel de responsabil ești dumneata, acolo ? N-aveți pic de orientare ! De nivel, ce să mai vorbim !... Cu ce te ocupi dumneata

?— Sînt îndrumător la ...

— Cine e șef de secție ? Mînzatu ?... Să vină la mine imediat Mînzatu ! tună el în dictafon. Adică vrei să spui că îndrumi?!... Ce, tovarășu' Dionisie? Asta e îndrumare ? Mi s-a spus că scrii nu știu ce cărți...

— Da, știți... proză și versuri !...

— I-auzi ce tupeu are tovarășu' Dionisie ! luă el de martor tablourile de pe pereți. Scrie !... Păi hai atunci să mă apuc și eu de scris, și șefii de secție, și cercetarea, și protecția muncii... Unde-am ajunge ?

— Nicăieri !... Dar să vedeți, eu o fac în timpul meu liber !...

Tovarășul Gicu se apără ea de o muscă.

— Timp liber ai spus ? Și de îndrumat cînd mai îndrumi cenaclul literal' ? Pentru dumneata o fi așa, o floare la ureche, nu activitate programată !...

Se auzi o ciocănitură timidă și Mînzatu se strecură pe ușă.

— Cu respect ! M-ați chemat ?

— închipuie-ți ! Ia spune, Mînzatule, ce știi tu despre Sîntion ?

— Mă iertați, tovarășe director, dar cu nu țin sărbătorile astea !... Nu sînt mistic !

— Nu ești mistic? Ești de pe altă lume !... Dumneata știi cu ce se ocupă subalternul ăsta al dumita- le ?... Cu activitate culturală !...

Eu m-am pregătit să intru în pămînt. Dar nu se vedea nici un orificiu potrivit.

— Dionisie ?... Știu, cum să nu știu ! A făcut ceva ne... ?

— Tot eu să-ți explic, Mînzatule ?... Asta c treabă de conducere ?... Mă, cînd o să fiți și voi odată cu

picioarele pe pămînt!... Sîntion e persoana pe care dumnealui a propus-o să fie președinte ai cenaclului din întreprinderea noastră.

— Permiteți ?... N-am propus eu, cenaclul a...

Tovarășul Gicu mă fulgeră cu privirea. Mai că nu m-a electrocutat. Mînzatu s-a simțit dator să-mi ia apărarea.

— Tovarășu' Gicu, Dionisie e un tovarăș tînăr, dar merită să-i acordăm încredere !...

Parcă ar fi călcat pe o mină.

— încredere ?! explodă șeful nostru. Dar știi dumneata cine e acest Sîntion ?... Nu știi ! îl confunzi cu nu știu ce sfînt din calendar ! Ei, află dumneata că nu e deloc sfînt ! Dimpotrivă ! Am fost sesizat că... înțelegeți ? Nici nu vreau să mai discutăm ! Să dispară de pe lista de propuneri ca și cînd nici n-ar fi fost !... Orientați-vă urgent la altcineva, verificat !... Să nu avem iarăși probleme, mai ales că vine cineva de la Uniunea Scriitorilor... Liber !

Am ieșit cu coada între picioare.

— Vezi în ce mă bagi ? Odată stricăm prietenia, Dionisie !... mă avertiză, amărit. Mînzatu. Am o grămadă de treburi și-acum altă belea ! Sîntion !... Lua- 1-ar dracu ! Faci propunerea și mi-aduci să văd pe cine-ai pus ! Hai, că ești băiat deștept, dă-i bătaie !

Și plecă grăbit înspre secție, de unde cineva strigă disperat : „Tovarășu Mînzatu' ! Hai, dom'le odată, că nu-mi dă de la magazie fără semnătură..."

Am convocat, la sfîrșitul schimbului, o ședință- fulger cu comitetul de inițiativă al cenaclului. Cu viitorul birou, adică.

— Fraților, candidatura lui Sîntion cade ! Fără comentarii

!* Priviri nedumerite; grimase.' • a

— Da' ce-are, dom'le ? E scriitor — membru plin în Uniune —, pensionar, om la locul lui, respectat!... enumeră tînăra speranță a liricii noastre, Gh. Oae- Priseaca. Altul mai potrivit, de Unde ? Dinafara întreprinderii ? Cît a lucrat a fost bun, acum nu mai e ?

.— Eu nu știu ce are..., mă rog, problemă delicată. Să găsim un înlocuitor chiar acum ! De-asta v-am convocat... Aștept propuneri..'. '. ,

— Propun pe tovarășu' Oae..., piui sfios, roșind cu intensitate maximă, tînăra de lingă poet.

— Alte propuneri?

— Să se stea de vorbă cu tovarășul Sîntion și să se vadă ce e la mijloc. Altfel reiese că ne batem joc de om..., mormăi cel mai vîrstnic component al biroului. '

S-a votat. Toată lumea de acord. Jenanta sarcină cade pe umerii mei.

— ...N-am nimic pe conștiință ! E o... n-am cuvinte să calific asta! Dar nu vă faceți probleme ! Renunț de bunăvoie la onoarea pe care...

Lui Sîntion îi scăpărau ochelarii de indignare.

— Stați puțin, tovarășu' Sîntion!... Știți cumva cine-ar putea să vă calomnieze ?

— Dragă Dionisie, ce contează dacă știu?... Important e faptul că nu mă bucur de încredere...

— Ei, nu, asta nu se poate interpreta chiar așa! Trebuie să spulberați acuzațiile...

— Care acuzații, dom'le ?... Eu acuma aflu, de la dumneata J Nu m-a chemat nimeni nicăieri!... Ce naiba, sîntem în plin Kafka I... Dar știu cine se ocu

-pa cu „sesizări" d-astea !... E un maniac, un vecin dc-al meu ! Reclamagiu convins. Și daltonist pe deasupra !

— A, atunci totul se explică !... Veniți diseară la ședința cenaclului, da ? E invitat și un tovarăș de la Uniunea Scriitorilor ! Vă așteptăm !

— Sigur, Dionisie, dacă mă invitați, vin, se poate ?...

Seara, lume multă în sala noastră de festivități. Numai iubitori de literatură. Și tovarășul Gicu, in persoană, punctual la secundă, însoțit de un tovarăș în vîrstă.

— E S., redactorul-șef de la revista... Din București ! mi-a șoptit la ureche, emoționat, nea Sîntion.

Aplauze, flori și apoi — ei, drăcia naibii ! — redactorul-șef se îndreaptă glonț spre Sîntion, îl îmbrățișează frățește, îl sărută pe ambii obraji și-1 invită la prezidiu.

— Bătrine, Tică, ce mai faci ? De cînd nu ne-am mai văzut noi ?...

Sîntion clipește încurcat și se lasă dus ca un mielușel la tăiere. în prezidiu, tov. Gicu aplaudă vesel, lini face pe urmă un semn discret.

— Dionisie, rămîne valabilă candidatura lui Sin- tion ! Să n-avem vorbe !

— Știu, tovarășu' Gicu, am verificat! Sesizarea era de la un reclamagiu daltonist !... Tovarășii' Sîntion, cum ați văzut...

— Cunosc 1 Numai voi încurcați treburile !...

Și iar aplaudă, fiindcă ia cuvântul redactorul-șef, care felicită cenaclul pentru inspirata alegere.

Brusc, am o revelație. Șoferul tovarășului Gicu mi-a spus că „șefu“ l-a bruftuluit odată pentru că n

unu intra in intersecție pe roșu, iar mie mi-a cerut sâ schimbăm draperiile „astea verzl“ de la club. Dar toată lumea știe că draperiile alea sînt roșii. Nu cumva și dumnealui are ceva la ochi ?

ÎNTRE CONFUZII ȘI CONTUZII

Credeți în miracole ? Eu nu, dar prietenul meu Balomir m-a pus pe gînduri. Susținea cu încăpățî- nare că minunile sînt posibile și în era noastră lucidă și pragmatică. l-am spus că numai un fanatic ar fi în stare să aibă asemenea idei, dar degeaba. O ținea una și bună, că are presimțirea unei întîmplări extraordinare, al cărei erou avea să fie chiar el în persoană.

Ieri a apărut cu o figură răvășită. Mi-a comunicat pe un ton triumfător :

— Ziceai că nu se poate ? Ei, închipuie-ți că e- venimentul s-a produs !

— Ți-ai pierdut busola I Mai bine fii atent cum numeri banii, că altfel nimerești în altă parte... (Balomir e casier la noi, la întreprindere, și suporter înfocat al echipei de fotbal locale, care se menține în divizia întîi de cîțiva ani).

— ...Și știi unde ? ...în autobuz !

— Daaa ? Las-o după orele de serviciu 1 i-am recomandat eu, îngrijorat la gîndul că prietenul meu a început din senin să bată cîmpii.

L-am bănuit pe nedrept. Ceea ce lua el drept minune era, de fapt, o simplă coincidență. în autobuz, cîțiva microbiști, frapați de asemănarea lui cu noul antrenor al Fotbal-Clubului nostru, îl ridicaseră în

slăvi pentru recenta victorie obținută în deplasare. Ceea ce, cu bunăvoință multă, putea ti luat drept miracol. Cum să semene Balomir cu celebrul P.'! Așa, bine ! Natura se joacă adesea cu tiparele. Aceleași picioare strîmbe, aceiași favoriți roșcovani, nasul coroiat — mană cerească pentru caricaturiști. Era destul pentru a produce confuzie. Ca să sporească efectul, Balomir a început să se îmbrace ca „geamănul'- lui, stîrnind tot felul de încurcături. Microbiștii s-au împărțit în două tabere. Primii susțineau cu înverșunare că antrenorul locuiește într-o vilă din cartierul Zăvoi (și era cît se poate de adevărat !), ceilalți ripostau că are un apartament, ca tot omul, în Ostrov-Sud (și aveau și ei dreptate pe undeva, căci acolo locuia Balomir).

— Iar am avut manifestație aseară ! mă anunța fericit Balomir, după fiecare etapă victorioasă a fotbaliștilor. Mi-au venit sub geamuri cu flori, cu petarde, cu trompete, cu steguițele clubului și, pînă n-am ieșit în balcon ca să-i salut și să le mulțumesc, n-au plecat de-acolo. Nevastă-mea, care pînă mai deunăzi se refugia la vecini, a început și ca să se obișnuiască cu uralele.

— Măi prietene, nu e bine ! Nu e deloc bine ! Ce merit ai tu în toată povestea asta fotbalistică ? l-am moralizat, încercînd să-1 readuc la realitate.

— Ce pricepi tu din măreția sportului cu balonul rotund ?

Și s-a apucat să-mi facă scheme tactice. Nenorocitul a început să se identifice total cu antrenorul ! Își pierde personalitatea. Dacă o fi avut așa ceva pînă acum...

Timp de o lună nu ne-am văzut. Cînd m-am întors din concediu, Balomir m-a întîmpinat cam po

somorit. Nici nu-1 recunoscusem în primul moment. Era plin ele vînătăi și de plasturi, iar nasul lui vulturesc o eîrmise vizibil spre stingă.

— Ai avut un accident de mașină sau huliganii... ?

-— Huliganii..., a mormăit prietenul meu și s-a cufundat în cifre.

Colegii mi-au relatat cu lux do amănunte tristul sfîrșit al aventurii microbiste. După un șir de insuccese catastrofale, echipa era pe punctul de a cădea în divizia secundă. Ultima etapă provocase indignarea generală a suporterilor. Scorul-fluviu, cu care fusese înfrîntă echipa, îi răscolise pe toți foștii admiratori ai celebrului antrenor, adus cu mari sacrificii din capitală. O mulțime furibundă hotărîse pe loc pedepsirea antrenorului așa cum o merita. Rezultatul se citește pe fața lui Balomir. Celălalt scăpase, firește, ca prin minune. Curat minune !

Ca să prevină alto penibile confuzii (și contuzii), prietenul meu și-a lăsat mustață, și-a tăiat favoriții și se îmbracă decent. 13a chiar elegant.

Și, ceea ce întrece orice închipuire, acum seamănă leit cu noul nostru șef de serviciu. Se aude că acesta este extrem de sever cu subordonații, li pling do milă lui Balomir. Calea asta a miracolelor te duce unde nu te-aștepți. Copia trage ponoasele, iar originalul calcă liniștit în alte străchini.

INTRARE ÎN ISTORIE

- Alo, Salvarea ?... Telefonul meu a înnebunit !... M-a mușcat de ureche... Da !... Pur și simplu mi-a crîmpoțit-o ! Dacă vă spun că nu am ce-i face... Nu se potolește deloc !... Mă ține prizonier... Cu

m„cum" ?... Cu șnurul... Mă strangulează cu el... Poftim, se aude cum ronțăie ? Da... A trecut și la urechea cealaltă... Eu ce mă fac... fără.. ? Nu înțeleg ! Nu sînteți „Salvarea" ? Să vă ia dracu'! Ilotărîți-vă odată ce sînteți !...

Cetățeanul obez, congestionat de furie, scăpă receptorul cu care se lupta. O bătălie inegală, , de altfel, și fără sorți de izbîndă pentru dînsul.

— Cine era ? întreabă curioasă soția, pictîndu-și unghiile cu lac violaceu.

— De la „Deranjamente", abia mai suflă bărbatul. După această replică, iremediabil ultima, sufocat scoase limba și, cu ocliii ieșiți din orbite, îi făcu un semn implorator soției să intervină, cît timp se mai poate. Apoi se prăbuși pe covor împăcat, pregătindu-se de o moarte îndelungată.

Cam într-un sfert de oră, soția lui se îmbrăcă elegant — era un timp record pentru ea — și ieși în oraș. Se duse direct la „Telefoane", unde totul era deocamdată liniștit, ceru zece fise și formă de mai multe ori numărul de acasă. îi răspunse doar un horcăit.

— Se pare că am greșit numărul, făcu ea nervoasă. Nu sînt în mînă astăzi. își masă ușor încheietura și formă din nou cele cinci cifre. De data asta suna ocupat.

— Cu ce-o fi ocupat telefonul nostru ? se miră eleganta doamnă.

Receptorul țiuia de plăcere hărtănindu-1 pe soțul cel gras. îi ronțăise nasul și bărbia, făcuse să-i explodeze timpanele, pocnindu-le ca pe niște frunze de tei în pumn, doar așa, de amuzament. Nici nu se gîndea măcar că poate fi acuzat de sadism

.

Cînd se plictisi, se descotorosi cu o izbitură măiastră de trupul celui ce-1 manipulase brutal ani în șir. După aceea se cocoță dintr-un salt pe șifonier și de acolo începu să dea ordine. In mai puțin de două oro, toate telefoanele din oraș se răzvrătiră. Oamenii care apucaseră să scape cu viață după perfida lovitură, se refugiară îngroziți în cătune părăsite, prin păduri sau pe insule pustii și sălbatice. Se hotărîseră să îndure privațiunile resemnați, intrucît nu vedeau deocamdată vreo scăpare din această nemaiîntîlnită catastrofă, pe cît de absurdă, pe atît de terifiantă. Și totul din cauza unui individ care abuzase de telefonul său personal, uitînd să mai vorbească de la suflet la suflet și cu propria-i soție.

Atunci a intrat în istorie N. Gh. Cuțurel. Din- totdeauna se dovedise econom și calculat. Funcționar șters și ascultător, purtînd mereu, ca pe o uni- formă sacră, același costum cenușiu și cravată gen coadă de șobolan, aștepta să-i bată ceasul de glorie. De mult trudea în biroul lui plin de hîrțoage. Mai întîi, șansa păruse să-i surîdă cînd a scos la iveală prima lui invenție : dosarul cu șină. Timp de un deceniu, au tremurat nenumărate persoane din cauza acestei diabolice născociri. Dai' minunea n-a durat mai mult, iar N. Gh. Cuțurel a reintrat în anonimat, așteptînd revanșa împotriva sorții.

în momentul cînd s-au revoltat telefoanele, conștiinciosul mînuitor de hîrtii se afla la postul său, în biroul asemănător cu un bîrlog de viezure (pre- supunînd că un viezure poate fi funcționar). Cu sînge rece, el a scos din buzunar un lacăt mic și simpatic, de culoare aurie, l-a potrivit pe discul telefonului — care se împotrivea, firește, din toate puterile — și țac ! i-a luat piuitul.

Se povestește și azi despre acea clipă istorică a intervenției lui inspirate. Acesta a fost semnalul. Citadinii refugiați pe coclauri au prins un curaj nebun și au trecut la ofensivă. Cu lacăte și lăcățele de toate provenințele, au readus la supunere gloata anarhică a telefoanelor. Ulterior, în rîndul acestora, s-a instaurat tradiția „lacătului ca podoabă[11], prilej de mîndrie și de întrecere pașnică între ele. Pe plan psihologic, fenomenul a fost explicat ca o consolare a celor înfrînți, care nu vor să se recunoască și învinși.

Așa a redat modestul N. Gh. Cuțurel orașului ritmul frenetic bine cunoscut și atît de plăcut ochiului civilizat. Drept răsplată, primăria l-a mutat cu birou cu tot la etajul I al celei mai impunătoare clădiri din urbe (care nu are decît un etaj) și i-a dăruit un telefon suflat cu aur. Din nefericire, ca orice lucru plăcut, are și un inconvenient: obiectul cu pricina este chiar inițiatorul absurdei răzvrătiri. Deși cu lacăt pe cifra „unu“, insurgen- tul, nu se știe cum, reușește să-1 facă cum îi vine la gură pe norocosul proprietar,

toată ziulica. Dar N. Gh. Cuțurel nu e omul care să se lase impresionat de un telefon. El știe că a intrat în istorie și că despre el se poate spune la orice oră din zi și din noapte : „Se simte bine !“.

Ba mai mult, impasibil și impenetrabil, cu veșnicul său costum cenușiu, cu pasul de pisică, atent și cii'cumspect, e acum cu ochii pe mașina de scris. O consideră suspectă de panglică.

RAPSODIE MANUALA

Șapte lucrători în salopete nou-nouțe, împreună cu brigadierul lor, au coborît dintr-un camion în strada principală a orașului. Au întins un cort pe care scria : „Apă — canal — gaze“ și au așezat indicatoare de interzicere a oricărui gen de circulație. După o oră, tot ce mișca a dispărut din zona operațiunilor.

Lucrătorii s-au apucat să spargă asfaltul cu compresorul. Alții s-au năpustit cu tîrnăcoapele. Se lucra în mai multe schimburi. Din cauza zgomotului și prafului, cetățenii din blocurile de acolo s-au mutat la țară pentru un timp. Primăria era neputincioasă sau, mai degrabă, avea altele pe cap... De fapt, chiar așa și era, ce să ne mai încurcăm cu vorba ! Practic, în trei săptămîni de lucru intens, strada, de la un capăt la altul, era străbătută de un șanț adînc de doi metri.

Brigadierul așteptă apoi dispoziții de la inginer în legătură cu destinația șanțului. Muncitorii își dădeau cu presupusul, dacă e vorba de o conductă pentru gaze sau pentru apă. Ori vreun cablu transoceanic ?... Adică nu, că transoceanicul nu se îngroapă așa adînc ! Totuși, ce se înhumează aici ? Inginerul n-a apărut. Se pare că era în concediu. Brigadierul a luat legătura atunci cu „Pompele funebre". Dar acestea n-aveau nimic disponibil. Nimic de înmormîntat. A dat atunci telefon la Gospodărirea apelor. I s-a răspuns că e mai bine să revină numai după atingerea cotei de inundație.

Intre timp venise și sezonul ploios. Șanțul se umpluse cu apă. într-o clipă de inspirație, briga-
dicrul le-a dat lucrătorilor lui ideca să lărgească tranșeea pentru a o închiria ulterior unui club excentric din Londra, ai cărui membri mureau de nerăbdare să traverseze orașul nostru înot. Se pare că în acest sens se exprimaseră niște turiști englezi sau așa s-a înțeles din traducere.

Deocamdată se duc tratative. Mai exact nu tratative, ci brigadierul și subordonații săi învață limba engleză spre a fi în măsură să întreprindă toate demersurile, fără intermediari.

Din cînd în cînd, cîte-un cetățean se îmbată și se îneacă în bazinul acela sau ce-o fi, dar asta este treaba lui. O face în timpul său liber și nu ne interesează pe noi cum și-1 organizează. Din păcate, buletinul meteorologic nu este favorabil lucrării. Ca atare, s-a renunțat la buletin. Mai bine cu forțe proprii ! Și cam atît, pentru că timpul nu așteaptă.

SECRETUL LONGEVITĂȚII

La noi în întreprindere a luat ființă, zilele acestea, Comitetul pentru lupta împotriva bătrîneții. Din inițiativa neobositului Desdemon Forfotă, cel care se zbătuse ani în șir pentru o Asociație a stîngacilor. Care asociație, precum se știe, a funcționat doar trei zile, avînd doi membri titulari : președinte — Desdemon, secretar — ales în lipsă Scmiramida Perdiceanu, campioana noastră la tenis de cîmp. De fapt, stîngace veritabilă era doar Scmiramida, căci Forfotă, fiind cam rotofei de felul lui, nu se ostenea să-și folosească numai stînga, ci și dreapta, sub motiv că-i ajută să slăbească. Asociația și-a încetat activitatea din motive obiec- liive; Semiramida și-a luxat brațul sting, trebu- iind să învețe a se descurca o vreme cu celălalt. O asociație a dreptacilor n-a existat, din neferi- c?ire, deși Desdemon cocheta cu ideea. Dar era prea comună.

Comitetul de luptă împotriva bătrîneții nu mai e?ra așa, un flecușteț, o fantezie, cum s-ar spune. Mu. S-a văzut clar că de data aceasta neobositul Desdemon a nimerit în plin. Toți — mă rog, un mumăr destul de consistent — erau de acord să hupte contra acestui dușman odios al omenirii. S-au manifestat, ce-i drept, și cîteva cazuri izolate — elemente lipsite de conștiință civică — care făceau bancuri cu totul nelalocul lor. Cum se și mșteptasc inițiatorul Forfotă, zurbagiii erau tinerii clin întreprindere. Să tot fi fost vreo șaptezeci la ssută. Dar dacă erau neserioși, mai puteau fi puși 11a socoteală ? De bună scamă că nu ! Prin urmare, ss-a ținut cont doar de opinia celor maturi, cu greuttate (la propriu) și cu boli cronice mai ales.

Sebastian Cîrdulescu, decanul de vîrstă (șaizeci cele ani bătuți pe muche !) avea o

colecție frumu- sșică : astmă, pietre la vezica biliară, lumbago și o igrămadă de dioptrii. îl bătea de departe pe Forfotă, •care nu se putea lăuda decît cu o rinită rebelă, în irest fiind cît se poate de sănătos. Cel puțin după opinia lui. Cu aceste atuuri, sexagenarul n-avea rival. Așa că la ședința de constituire și alegeri, Desdemon s-a mulțumit doar cu funcția de secretar. Cu acest prilej, a ținut să-și manifeste nemulțumirea din cauza neparticipării și altora, nu-i așa, din alte generații...

— Sînt Ia muncă voluntară ! a strigat cineva din sală.

— Dar asta ce e, măi tovarășsi ? s-a mirat de la tribună Desdemon, conducînd lucrările cu mină expertă. Ce, noi aici ne distrăm ? Stăm la băutură sau la taclale ? Pentru viitorul sănătății ne zbatem, rog să fiu contrazis dacă nu spun adevărul !... Ei, nu, tovarășsi ! Așa nu se mai poate ! Munca voluntară putea să mai aștepte o zi, două, că nu se făcea gaură-n cer 1

Din prezidiu, Sebastian a clătinat cu gravitate capul său chel privind mustrător adunarea, cu ochii săi enormi (lentilele, deh !).

Cei zece participanti au tușit îndelung, au mormăit, s-au foit pe scaune, pînă cînd unul pirpiriu și cu mustață roșcovană s-a ridicat în picioare și-a zis foarte înfipt:

— Măi tovarășsi, eu credeam că e ședință sindicală ! Dar văd că vă țineți de fleacuri !... Hai mai bine s-ajutăm la anexele alea, că ne-apucă ploile de toamnă și ne ruginește materialul afară. Păi nu e mai mare mșinea ? Unii să muncească, și-alții...

A făcut un semn scurt din bărbie spre cei din prezidiu și-a ieșit călcînd apăsat. L-au urmat încă vreo cinci.

Mda... Tăcerea era cam jenantă.

— Halal conștiință la tovarășii ! a rostit cu asprime președintele Cîrdulescu. Dezertori, ce mai!

— Propun să-i tăiem de pe lista membrilor ! Să înfierăm deschis asemenea atitudini retrograde! interveni și Desdemon.

In timp ce înfiera dezertarea, se uită pe fereastră, fără să vrea. Se auzeau dintr-acolo îndemnuri, strL
găte, rîsete, zgomot de roabe și bocănituri, în fine, tot ceea ce trădează o activitate anarhică, fără comitet de organizare, fără ședințe serioase de planificare. Doar așa, o vînzoleală fără rost, un „hei- rup" general, unde tot omul pune mîna, fără să mai țină scama de ierarhie ; unde poate să ducă ? !...

— Să stabilim, tovarășsi, programul de acțiune al Comitetului de luptă împotriva senectuții ! tăie el aerul cu palma, ca un karatist antrenat. Mai întîi alimentația ! Regimul absolut de cruditățsi, după metoda poetului omonim (nimeni nu înțelese la ce făcea aluzie Forfotă. La vreun poet Crudu ?...). Asta la punctul unu. Toată lumea e de acord ?

— Nu luăm și noi o pauză ? se auzi din sală o voce hîrîită.

Cei doi conducători se înțeleseră dintr-o privire.

— Bine ! Facem o pauză de cinci minute. Dar nu mai mult ! comunică generos secretarul proaspătului comitet.

Ultimii cinci mohicani dispăiairă într-o clipă.

— Poftim 1 Se duc să fumeze, prăpădiții! opină Desdemon.

N-o nimerise. De afară se auzea vocea hîrîită :

— Mai aveți și pentru noi o lopată, pionierilor ?

— Aaa ! Ne-au sosit întăriri ! rîse o fată. O să avem pe cine căra la prînz cu roaba...

— Vedem noi care pe care ! promise vocea hîrîită.

Mai mult n-a reușit să înregistreze inițiatorul Forfotă. După cum se știe, o fatalitate perversă spulberă adesea tocmai planurile puse la punct cu minuțiozitate, oricît de altruiste și binefăcătoare pentru omenire ar fi ele. Așa s-a întîmplat și atunci.

Desdcmon a văzut roșu, s-a clătinat și-a căzut ca retezat peste masa clubului. A alunecat apoi moal
epe podea și de—acolo privea cu un zîmbet strimb, nefiresc, încremenit pe figură, agitația sterilă a lui Sebastian Cîrdulescu.

— Ce-i cu dumneata, dragă Desdemon ? Tovarășii' Forfotă ! M-auzi, dom'le ?

Și decanul de vîrstă s-a aplecat brusc, cu intenția nobilă de a-1 ridica pe secretar la locul ce i se cuvenea conform funcției.

Fatalitate ! Sau reacție în lanț ? Cert este că Sebastian n-a reușit să se mai îndrepte. A rămas înțepenit într-un curios unghi de nouăzeci de grade. O criză perfidă de lombosciatică !... S-a proptit de masă, fără a mai avea curajul să întreprindă ceva, în sensul revenirii la poziția bipedă. S-a menținut așa vreo jumătate de oră, strigînd ajutor cu voce pierdută, pînă cînd i-a descoperit femeia de serviciu trimisă de responsabil să închidă clubul.

Activul Desdemon Forfotă și-a revenit după vreo trei săptămîni, dar medicii l-au avertizat că paralizia ar putea recidiva, dacă... Mă rog, se știe cîte :recomandări fac medicii. Oricum, victima luptei iîmpotriva bătrîneții a trebuit să accepte pensiona- :rea medicală. Celălalt lider a avut o soartă asemă- înătoare. Și altă coincidență; amîndurora li s-a recomandat multă mișcare în aer liber.

Și iată-i plimbîndu-se în pas de melc pe Strada IMare, alături de alți veterani ai acestei lăudabile]practici numită „ieșire la aer curat". O oră și jumă- ttate dus, o oră și jumătate întors; cam atît diluează parcurgerea distanței de aproximativ un ki- llometru dintre „Terasa trandafirilor" și Clubul
„Artis“, ca să se apropie ora mesei. Cu dese opriri, cu comentarii aprinse pe marginea știrilor din ziarul de azi, deschis la rubrica „Decese".

— Muri și Teodorescu, ai văzut ?

— Păi avea peste obzeci și!...

— N-avea, dom'le, mie-mi spui ? Era leat cu mine ! Tînăr ! Contigentu' 22' !...

Și fiecare încearcă satisfacția secretă a celui ocolit încă o dată de coasa neiertătoarei Văduve.

In aceste condiții propice, ideea unei asociații de luptă împotriva bătrîneții a prins repede rădăcini. Mai modești acum, după bogata experiență cîștigată pe această baricadă, Desdemon și Sebastian s-au mulțumit să lanseze discret chestiunea, ca să pară mai tîrziu că ar fi încolțit de la sine în mintea colegilor de promenadă. în etapa respectivă nu se mai pune problema funcțiilor. Ideea primează !

Călcînd vajnic, deși cam lent, grupul mărșăluitorilor combatanți pe tărîmul abrupt al gerontologie! aplicate privește cu mîndrie la bieții pensionari cantonați în mlaștina preocupărilor mărunte. Unii dintre aceia pierd timpul cu educația nepoților, cultivă cîte-o grădină, țin conferințe la Casa de cultură, alții au decăzut pînă într-atît, încît s-au apucat să studieze prin biblioteci. Doaga intelectualismului !... Nu e de rîs ? Mișcare, băieți, mișcare, nu mărunțișuri ! Ăsta e secretul longevității !

Că ideea a dat roade e cît se poate de limpede. Dar mulțumirea nu e umbrită decît de obsesia ce-1 chinuie pe neliniștitul Desdemon Forfotă.

— Tovarășu' pre...ăăă...nene Cîrdulescule, aici ținem noi piept, că sîntem bărbați conștienți. Dar colo, în întreprinderea noastră, unde precis abia acum ni se simte lipsa, cine-o să-i învețe pe flăcăiandrii ăia necopți cum să lupte organizat împotriva ravagiilor vîrstei a treia și-a patra ?...

într-adevăr, cine ? 3

COMPETIȚIA (mică fabulă pentru cei mari) 3

S-a anunțat și la radio : „Mare concurs mare ! Miercuri, cu prilejul sărbătorii locale «Tunsul și Jianul oilor», va avea loc concursul pentru desemnarea celui mai puternic halterofil din zonă. Se vor întîlni bravul Pripășel și neînfricatul Jean. Primul reprezintă clubul «Cotlonul», celălalt apără culorile clubului «De-după-sobă». Să învingă cel mai bun !... Stimați ascultători, în aceste momente solemne pentru iubitorii sportului, cei doi candidați la mult rîvnitul titlu de campion se antrenează de zor. Miercuri vor avea de întîmpinat greutăți. He, he !“ rîse crainicul. „Aceasta a fost o glumă. Am vrut să spun că vor avea de ridicat greutăți. Ridică fiecare cît poate, dar premiul îl ia numai unul. Hi, hi 1“ Crainicul se distra foarte tare. „Ați apreciat și această glumă proaspătă ?... Premiul va fi... o roată de cașcaval !“ — anunță el plin de veselie — „din care campionul se va putea înfrupta pe puțin trei luni de zile. Așa au calculat experții noștri. Aceasta n-a fost o glumă, ci un anunț foarte serios !“ — cot- codăci el radios și

încheie scurt : „V-a vorbit crainicul Cocoș II“.

— Ai auzit ? chițcăi de plăcere Sfredelina. O roată de cașcaval numai pentru noi ! Pică grozav de bine. Acum, cinci îți închei și tu cariera de sportiv... Mersi 1

Sfredelina era mama șoricelului Pripășel și vorbea cam repede și din vîrful limbii, ca franțuzoaicele. Deși nu fusese niciodată la Paris și nu știa decît un cuvînt franțuzesc — „Mersi" —, pe care-1 folosea toată ziua-bună ziua, fie că se potrivea sau nu. Așa credea ea că fac conversație franțuzoaicele.

Pripășel își umflă mușchii brațelor, îi măsură pe rînd cu o sforicică și pufăi nemulțumit :

— Ce cașcaval? !.. Trebuie să-1 cîștig întîi ! Dacă mă vor ține mușchii..., observă el cu modestie.

Apoi puse mîna pe haltere și începu să se antreneze. Una, două, șapte, nouă..., număra în gînd, ridicîndu-le și coborîndu-le ritmic. Avea de gînd să depășească două sute cincizeci de ridicări, după care urma să-și măsoare din nou grosimea mușchilor. Or crește, n-or crește ? Deocamdată constata că obosise foarte tare.

Sfredelina avea alte griji.

— Mersi ! făcu ea foarte înțepată și plecă să-i pregătească sportivului porția cotidiană de vitamine și proteine. Pe cînd o prepara, repeta cu voce tare rețeta :

— O cană cu lapte dulce călduț, în care se bate un ou crud cu zahăr, adică nu, mai bine cu miere... L-am pus, mersi ! Acuma bat, bat, bat, bat, bat, bat... bine, bine, bine ! Să-i pun și niște drojdie, că asta ajută să crească aluatul, se știe. Și-un praf de vanilie. Și-un praf de scorțișoară ! Mersi... Cînd Pripășel va sorbi din minunea asta de băutură voinicească, se va simți ca un nou-născut. Mușchii lui vor crește ca aluatul... Al nostru va fi cașcavalul !.. Mersi ! cîntâ ea fericită și-i duse repede lui Pripășel licoarea fermecată s-o bea cit era caldă ; altminteri putea să-și piardă efectul binefăcător.

Ce s-o fi petrecînd în tabăra adversă ? Ia să aruncăm noi o privire iute și acolo !

Motanului Jean, cel cu blana neagră ca tăciunele, i se spunea astfel din pricina vestei albe pe care o purta pe burtă și de care era foarte fudul. Trebuie să vă destăinui un secret : pe el îl chema pur și simplu Tudose. Dar nu-i plăcea numele nici în ruptul capului. în fine. Ce făcea halterofilul Jean ? Se antrena? Ași!... Se odihnea? Da’ de unde!... Ieșise la aer ? Nici vorbă !... Atunci ?

Jean era chinuit de gînduri. Chiar așa cum vă spun. Se învîrlea ca un leu în cușcă și se stropșea la cineva nevăzut. De fapt, se certa cu sine însuși. Ca și cum ar fi fost doi inși într-unul singur : motanul și halterofilul. Se mai întîmplă.

Cearta luase proporții și se desfășura cam așa :

Motanul — Ce rost are să mă chinuiesc cu greutățile ? De ce să concurez la haltere ? Este sub demnitatea mea !

Halterofilul — Zi mai bine că ți-e lene ! Nu vrei să fii campion.

Motanul — întocmai ! Mi-c lene... Și ce-i cu asta ?

Halterofilul — Este!... Nu vrei să fii aplaudat? Să afli gustul gloriei ?

Motanul — Gustul cașcavalului mă interesează. Gloria, deloc !

Halterofilul — Halal sportiv I Ți-e frică să concurezi cu un șoricel.

Motanul — Pardon !... Pe Pi’ipășel îl am oricînd în labă ! Dar nu vreau să mă obosesc atît pentru un cașcaval pe care pot să-1 cîștig și pe alte căi ! De ce să-mi ruinez sănătatea ?

Halterofilul — Rușine !... Ce alte căi ?... Nu cumva....

Motanul — Mă privește ! Și cu asta am încheiat discuția ! Zît 1 3/4

După ce-i închise gura în felul acesta nepoliticos, dar eficient, motanul Jean căscă îndelung, se arcui pînă-i ieșiră scîntei din blană și se hotărî să pună în aplicare planul ce-i încolțise în minte : „Dacă reușesc să pun mîna pe cașcaval — își făcea el socoteala — aș putea lenevi în voie trei luni de zile".

Miercuri dimineața stadionul era arhiplin. O mulțime nerăbdătoare, plină de patriotism local, aștepta apariția celor doi concurenți. Pe o masă aflată la vedere a fost instalat trofeul mult disputat — cașcavalul, acoperit bine cu un minunat ștergar țesut de fetele de la cercul „Acul cu patru urechi". La picioarele mesei, greoaie și întunecate, zăceau halterele, visîndu-se ridicate cît mai sus. O năzuință firească pentru condiția lor.

Trompetele aveau să sune de trei ori. Cînd sunau prima dată, era dezvelit trofeul, spre a-i stimula pe concurenți și pe spectatori. La al doilea semnal, intrau concurenții în arenă. La al treilea sunet de trompetă, începea concursul.

în tribune se făcu liniște deplină. Trîmbițașii dădură primul semnal. Două fete de la clubu
l„Mănușa de catifea'[1] ridicară ștergarul de pe trofeu. Și atunci ce ne văd ochii ?... Cu fălcile încleștate în cașcaval, de o parte și de alta, făcînd pe mortul în păpușoi, sînt cei doi concurenți. Sfrede- lina, aflată și ea în tribună, leșină pe loc. I se dau îngrijiri. Mulțimea fluieră și rîde. Organizatorii dau dispoziție să fie ridicată masa cu... hm... cu „persoanele" respective cu tot și să li se dea primul ajutor. Apoi președintele juriului ține o lungă și încîlcită cuvîntare, din care se înțelege că sportul cu halterele „a cunoscut o cotitură puternică în înflorirea sa“, că avîntul său nu poate fi frînat de nimic, iar cei doi excelenți sportivi trebuie lăudați pentru performanțele lor de pînă atunci. Cît despre „micul accident" ce s-a produs, se cuvine, desigur, să fie trecut cu vederea. Probabil, din cauza emoțiilor, li s-o fi făcut foame și... restul e ușor să-1 deducem și singuri.

— Ba nu putem deduce nimic ! strigă mulțimea și iar fluieră.

Apare un medic specialist care i-a consultat de urgență pe cei doi halterofili și declară că aceștia sînt în afara oricărui pericol. Sfredelina își revine și oftează. Mulțimea huiduie.

— Uite, cu asta ne-ai liniștit! Auzi, ău scăpat cu bine de pericolul cașcavalului I... se aud voci ironice din tribună.

Specialistul explică atunci nefericita întîmplare cu maximă obiectivitate :

— Pripășel era prea obosit din cauza antrenamentelor excesive și, disperat că nu va putea cîș- tiga, s-a strecurat peste noapte în camera unde se păstra... ăăă... „obiectul", cu gînd să mănînce di
n61 cit 11 voi? ține tăierile. Lâ rîndul săii, indianul Jean credea că‘va putea șterpeli roata de cașcaval în aceeași noapte, dînd-d de-a dura, dar numai după ce-o va gusta. ■ .

Infigîndu-și cu nădejde dinții, iii același timp, în cașcavalul buclucaș, adversarii âu constatat cil groază că nu-și mai pot desclești fălcile.,De ce ? Pentru că trofeul, confecționat abia cu zece minute înainte din ipsos special împrumutat de la dentist, tocmai începuse să se întărească... In acest moment, de altfel,, dentistul nostru le extrage din gîtlejuri ultimele gogoloaie de ipsos special, sfă- tuindu-i să fie mai puțin lacomi altă dată și..(mda... mai sportivi, am putea zice. ' ., ’’’ ‘

Mulțimea spectatorilor a apreciat limpezimea explicației și s-a bucurat că măcar ya avea de ce rîde mult timp. .inmn?j . •.

: Sfredelina s-a grăbit spre „Stomatologie", ca să-1 salveze pe Pripășel de pe scaunul dentar.

...După cîțiva ani. Ce se mai știe despre eroii noștri? . q

Motanul Jean, în prezent, revenit la numele de Tudose, a renunțat cu totul la cariera sportivă și trăiește, retras, din banii' obținuți, ca despăgubire de la organizatori, pe care-i amenințasq că-i va .tîrî în judecată pentru falsificarea unui trofeu pfi-

La rîndul său, Pripășel s-a retras și el din activitatea sportivă, dai* exersează, intens zîmbete pe sub mustață, în douăsprezece.-.nuanțe. I s-a propus să joace înti-un film de aventuri. , . ' ‘ ..,..-> ..

va J> —

Ar tnai fi de adăugat doar că cei doi foști halterofili se urăsc de moarte. Fiecare e ferm convins că adversarul a vrut să-1 tragă pe sfoară, șterpelind cașcavalul cel adevărat și înlocuindu-1 cu cel de ipsos. Pentru ci, adevărul rămîne învăluit în mister.

Cit despre trofeul discordiei, după ce a fost reparat și vopsit excelent în culori apropiate de cele naturale, îl puteți admira în vitrina magazinului de brînzeturi, unde joacă ispititorul rol de cașcaval afumat. Atrași de aspectul apetisant, mulți au vrut să-1 cumpere, dar vînzătoarea le-a spus că nu e de vînzare. ,,E o amintire de familie" — a precizat ea.

De prisos să mai menționăm că vînzătoarea pronunță cuvintele din vîrful buzelor, precipitat, ca o franțuzoaică sadea, și spune — cu sau fără rost — „Mersi"

.•1 .:>ru.c.a u vcKiu >2

IV

. REGIA DE CULISE

S-a remarcat de multă vreme că drumul spre iad e pavat cu intenții bune. Vă dați seama ce primar grozav trebuie să aibă acolo ?

Părțile în conflict au convenit să semneze un tratat despre pace.

Spre fericirea păcătoșilor, raiul s-a mutat in locul iadului. Dar a preluat întreg utilajul și deja iese un fum de smoală de acolo...

TRIMISUL SPECIAL

'Marțea, • cînd în toate țările civilizate e[v] zi' de lucru normală, cu trei ceasuri rele, în' iad e liniște; pace și plictiseală. Ca într-o duminică ■ englezească descrisă de autorii insulari? Se'cheamă că e sărbătoare. Dracii, pe rudă, pe sămînță, cu mic, cil marei așteaptă întoarcerea Fiului.Plecat. Și cum cei plecați sînt o sumedenie,' au 'ce aștepta. Dintr-o.cli- pă-ntr-alta poate pica ba Aghiuță, ba Sarsailă, ba Michiduță, ba mai Dumnezeu știe care dintre ei, că tare mai seamănă unul cu altul. Atunci să vezi petrecere ! In frunte cu Tartoru' ăl bătrîn, oștimea necuraților se distrează ca la nuntă, ascultînd poveștile trimișilor săi speciali, abia întorși din sucita lume pămînteană, cu cîteva suflete păcătoase-n traistă sau cu coada-ntre picioare, ca Aghiuță cel păcălit de babă, cînd cri îndreptarea firului de păr...

Marți, 13 dec. 20..., a fost rîndul lui Asmodeu să țină iadul de vorbă, după tradiție. A descins cu un Zgomot infernal în mijlocul alor săi, călare pe o motocicletă de curse. Drăculeții mai mici s-au strîns ciotcă în jurul lui, ca la urs. Intr-o clipă, au început să-i umble pe la butoane, pe la'frîne, pe la suspensie, mișunînd ca un furnicar și minunîndu-se cu voce mare.--------- - ■

— Asta ce mai e ? a întrebat Tartorul ridicînd din sprinceană.

— „Honda", ultimul tip ! l-a lămurit Asmodeu plin de mîndrie bărbătească.

— Piei, drace !'s-a mirat superstițioasă Talpa-la- dului.

Asmodeu dispăru ca suflat de vînt.

— N-am vrut ! se scuză animatoarea demonică față de Tartor și-1 readuse pe Asmodeu, care se afla hăt, departe, pe o nedorită traiectorie spre nebuloasa din Andromeda.

— Ultimul tip, zici ?! a mîrîit Tartorul către Asmodeu, care surîdea senin, făcînd gropițe-n obraji, ca un heruvim.

— Of course ! Dacă nu cumva or fi lansat între timp una și mai și ! Japonezii ăia sînt dați dr...

— Nu huli ! îl mustră Mamona, așezat de-a dreapta Stăpînului.

— Ai adus ? s-a răstit întunecatul morocănos.

— Nu vrei să te plimbi cu motocicleta, întunecimea Ta ? De probă..., îl ispiti din obișnuință Asmodeu, ocolind întrebarea, ca la slalom. Prinde ușor două sute cincizeci pe oră...

Un drăcușor se iți printre picioarele celor mari și strigă pițigăiat :

— N-am găsit nici un suflet, Stăpîne ! Am căutat și-n „Sport-bagaj“. Nimic !... Doar niște pliculețe cu făină...

Tartorului nu-i plăcea să vorbească vreunul neîntrebat, ca să nu-i uzurpe autoritatea. A tunat odată de s-au cutremurat băierile iadului, iar la bufetul comunal din Vîrtoșcni au plesnit sticlele de rom in rafturi.

1,3

5— Dă-le-ncoa, prostule ! Și să nu-ți mai bagi coada printre cei mari ! Altminteri raiul te mă- nîncă ! Șterge-o 1

La o asemenea înfricoșată amenințare, mititelul lăsă capu-n piept, depuse pliculețele în laba păroasă a Mai-Marelui și se topi în furnicarul din jur. Se vede că-i știa de frică, nu glumă ! 3

— Și-acum lăsați-ne singuri 1 a poruncit Dardarot, iar diavolimea s-a împrăștiat înghiontindu-se, behă- ind și chirăind, ca liceenii din internat la sfîrșitul anului școlar. A rămas doar Talpa-ladului, privin- du-1 galeș pe Asmodeu cu ochii ei verzi de văduvă focoasă.

— Mie nu mi-ai adus nimic, vere ? Ai fi uitat..., a miorlăit ea, săgetîndu-1 dintr-o parte cu uitătură făgăduielnică.

împăratul beznelor a crîșcat din măsele, a scuipat într-o parte și-a pufnit a scîrbă. Lui Asmodeu i se zbîrlise părul din vîrful cozii.

— Cum să nu, cum să nu 1 Just a moment, please 1... Să te uit eu tocmai pe tine, care..., s-a agitat el.

Nu mai nimerea fermoarele sacoșei. Avea una mare, cu multe buzunare, un fel de ,,Adidas“ perfecționat. în fine, scoase un casetofon cît palma, apăsă pe un buton și jucăria începu să urle, acoperind cu ușurință zarva dracilor. „Domnește rockul pe pămînt...“ cînta unul cu o voce pe lîngă care bubuitul unui perforator cu aer comprimat ar fi părut o adiere de zefir. Talpa-ladului bătu îneîntată din palme, luă casetofonul cu

grație și plecă unduin- du-se ademenitor, să anime bairamul, și așa destul de animat. Bineînțeles, fără să zică măcar „mulțu- mesc“.

Asmodeu ce să facă ? I se scurgeau lui ochii după ea, dar afacerile sînt afaceri. Așa că a școs din buzunar un carnețel și a însemnatcu pixul: .„1 cs. - T-I.“ Ca să nu se ivească discuții la achitarea datoriei. Gestul a obținut un mîrîit aprobator din partea Tartorului, care își luase doza de heroină și începea să se simtă în al nouălea cer. Totuși, cum trebile împărăției nu sufereau amînare, l-a luat din scurt:

— Zi, Nichiperceo ! Ce-ai lucrat, cît, cum, trea- bă-socotează !...

— M-am străduit, Întunecimea-Ta, întru folosul și fala Gheenii. M-am călăuzit după legea noastră veche — „Întărîtă-i, drace 1“ — și i-am pus pe pă- mînteni să născocească niște arme diavolești. Iertați vorba proastă !... Recunosc cu modestie că eu le-am dat ideile, punîndu-i să se întreacă în a le face și mai grozave. Ceea ce, să spun drept, au reușit de minune. Sînt pe cale să pustiască pămîntul, șugubeții ! chicoti el.

Adevărul e că povestea bine împielițatul.

învăluit de susurul vocii acestuia, dar mai ales răzbit de tăria stupefiantului (pînă atunci folosise marijuana), Dardarot se legăna ca-ntr-o ceață albă, lăptoasă. Se vede că Cel de Sus îl pedepsise să aibă toate viciile și să le practice cu osîrdie.

— Unde sînt sufletele dobîndite ? bodogăni Scaraoțchi, purtat de talazuri.

— Well, tocmai despre asta vorbeam, întunecime !... Ce să mă mai ostenesc pentru trei suflete amă- rîte-ntr-o sacoșă ? mi-am zis eu. Mai bine îi aduc pe toți odată. Adicătelea vin ei buluc.

r— Buluc? Cum buluc? mugi Pîrdalnicul.

Mai-marele peste draci, se știa, era greu de convins.

—...I-am împărțit în două tabere, i-am învățat să se dușmănească cu zîmbetul pe buze, le-am băgat în cap că adevărul și dreptatea nu pot fi aflate nicicum de partea cealaltă sau măcar la mijloc..., enumeră Asmodeu, pătruns de importanța argumentelor sale.

— Vechi de. cînd lumea !...

Vocea bubuitoare a lui Dârdarot, menită să-1 des- umfle, venea de departe, din străfunduri.

—...Am inventat „războiul rece“. Pe urmă am aruncat în balanță bomba cu neutroni și sateliții cu laser... Doar să-i vină cuiva chef să apese pe butonul colorat, și primim toată omenirea plocon, direct în cazanele cu smoală. Doar un semn, și gata ! O.K., boss ?

•Răcnetul neașteptat al Tartorului a avut ca efect imediat încremenirea întregii suflări diavolești, iar ca efect secundar — dislocarea ghețarului Oskverin- gen de pe coasta Groenlandei, provocînd o iarnă prematură în Europa de nord și centrală.

— Tîmpitule ! Ai tărîțe în cap, manechinulc 1

Dardarot se dezmeticise brusc. Pur și simplu scotea seîntei, ca un tractor fără sită de protecție la eșapament.

— Well, dar ce-am greșit, întunecimea Voastră ? scînci Asmodeu, prins pe picior greșit fără să știe de ce.

— Vită ce ești! îmi vii aici cu izmeneli americănești, iar mintea ți-ai lăsat-o la San Francisco ! în whisky ! precizâ Tartorul cu cruzime. îți tai coada,

patrupedule ! îți iau înapoi medalia jubiliară „Copita despicată[14], pe care n-o mai meriți !...

împăratul beznei era foarte pornit. Asmodeu se chircise, dînd impresia unei blăni de ied, intrată bine la apă și tăbăcită grosolan. Clipea prostit cu genele lui de cadînă și privea sașiu.

— Să-mi distrugi tu mie omenirea mea ? Tu, mie, mă?!... Cimpoi te fac!...

Scaraoțchi scrîșni și suflă foc pe nări, ceea ce avu ca urmare apariția a trei mari insule în Pacificul de sud-vest, pentru stăpînirca cărora s-a stîrnit un mic război local în valoare de numai treizeci de mii de morți, verificîndu-se cu acest prilej eficiența noilor rachete muzicale „sol-mi-sol“ și „si-la-sol[44].

După ce și-a vărsat focul, la propriu și la figurat, Tartorul s-a apucat să-1 dăscălească pe Asmodeu ca pe ultimul dintre neisprăviți. Ţi se făcea milă uitîn- du-te la el. L-a tratat, totuși, cu oarecare indulgență, că de !, era os din osul lui, și, la urma urmei, drumul spre iad e pavat cu intenții bune.

— Păi bine, nătîngule ! N-ai priceput nici a^uma că lumea este croită din trei părți ? Ai

de sus, ăi de la mijloc (adică pământenii) și noi, cu dedesubturile. Adevărul tot la mijloc se află, nătărăule ! Asta s-o ții minte de la mine !... Dacă mi-i spulberi pe oameni ca pe făina orbului, că-i trimiți în cer sau în iod, tot un drac ! Ai stricat balanța ? Ai stricat-o definitiv !... Balanța e sfîntă — ptiu ! ptiu ! ptiu ! Ce mi-a ieșit din gură !... Nu se umblă la ea ! De belele am eu nevoie ? De nacafale ? De dandanale ?... Mă, tu mă bagi în boale pe mine ! Bunăoară, să luăm cazul că proștii ăia se extermină unii pe alții, ca pe muște. Ne vin nouă pe cap cu toptanul ? Ne vin ! Și dup-ai

a• xp.n': trai x:. ?h:b' p i*i. ț • .1 i, -. o; . '^ IIS'J ' o £&f oî uy: i^xixâcf L f <'i&.iJT!T

staaai, proclete, și-i fierbe în veac, la focul cel nestins ! Nu tu ieșire în lume — de unde lume ? — să te mai distrezi un pic la năzbîtiile ălora. Nu tu viclenii, să-ți ascuți mintea și să-i duci frumușel în ispită, ca să-ți vîndă sufletul și hați 1, să-i perpelești binișor colea !... Vînătoarea e plăcerea, nu vînatul !... Altminteri, pentru ce să-ți mai pui mintea la contribuție? Pentru ce? N-ai avea decît.să răsucești frigarea sau să întețești focul la cazane. Păi viață ar mai fi asta pentru noi ? Chinurile iadului, nu altceva ! O plictiseală să-ți vină leșin ! Urgie, ce mai ! ...Aud ?

Dardarot devenise de-a dreptul patetic zugrăvind nenorocirea ce-i -păștea pe toți încornorați!, din cauza nesăbuinței lui Asmodeu.

— Maestre, să mă scuzați, dar omenirea e deja pe dric. Eu doar i-am speriat nițel. Mai o bombă atomică pierdută din avion, mai un submarin nuclear dispărut, mai un cîrd de gîște pe ecranul radarului luate drept rachete inamice 1... Așa, doar cît să gîdile butonul roșu cu buricul degetului !... Dar n-am bătut mai departe cu mintea, ca întuneci- mea-Ta ! recunoscu Asmodeu, ca un bărbat ce se afla.

Ce să facă Satana în fața unei asemenea sinceități dezarmante ? S-a muiat și l-a iertat, după ce și-a lustruit bine unghiile cu el, că avea secătura blana deasă-perie și lucioasă de-ți lua ochii. Și a mai ho- tărît ca pe loc să-1 trimită-napoi, pe Pămînt, cu poruncă strașnică să-ndrepte tot ce-a stricat.

— Faci cum oi ști, dacă e nevoie, o iei și pe Animatoare cu tine (aici, lui Asmodeu îi sticliră ochii), le bagi firoscoșilor ălora în cap ideea să ducă
tratative. Cît de lungi, dar să se țină de ele. Tp,ducl la H., la G., Iu P. (Tartorul numi cîteva capitale europene), te zbați, aduni, delegații și para-delegații, pui mina și la ONU, mă rog, tot tacîmul.. Să nu-mi mai faci vreun pocinog, că... Teme-ți coada, .m-auzi ? Eu atîta-ți spun ! Și să-ți intre bine-n minte : pe-p planetă pustie nu-crește nici mac alb, nici cinepă măcar... Te-ai întrebat vreodată de unde mi-aș procura eu „praful“ ? Nevinovata mea plăcere./, . .-. - Din nou îi sticliră ochii lui Asmodeu, aflind,. în fine, adevăratul motiv al grijii mișcătoare ce le-o purta bezmeticilor de pămînteni înțeleptul Darda- rot. Ca să vezi de ce depinde soarta lumii! • • ■..'[< Pînă să-i zică: înneguratul „Mprș d-aicij“, Asmodeu îi dădu grăbit onorul cu coada la picior, .o înhață de mină pe Talpa-ladului înfierbîntată bine de rock și, aruncînd-o pe motocicletă, se mistui cu ea în noaptea cosmică. . , .
i -. Pe trecerea se încinsese. și. mai: și., Dracii: și, dră- qpaicele, zbătîndu-se ca aplicații- în ritmul muzicii, într-p înghesuială deșucheată, dezlănțuiră pe pămînt uraganele „Maryu și „Flora“, ,tj care _au pieptănat coasta de est a Americii. -L-n;

Ochii dansatorilor sclipeau cînd și cînd, roșietici, în beznă, semănînd perfect cu luminile discrete ale sateliților-spioni, ce veghează ca nu cumva vpeun neghiob de pe Terra s^-și cumpere bi,iceag — nalbă să-1 ia f—, fără ca asta să se afle imediat ilhde trebuie.

8

" . . ■ i.iîmâ[1]! aq ,toqr.n~ălimiiî > .'• ’ ool ag so ihM **ZIUA A ȘAPTEA** *ă:'<-[r ^
■ » i^f n .arovoa -. soeb ,it$ io rrajp. ioK*î —

în cea diiitîi duminică, Atotputerniciil hotărîse-să se odihnească. Dar de la intenție la faptă... Tocmai
ațipise și ei, că oiiiui obosit, șl visă războaiele rorhă- nilor, cinci auzi țipete. Dar ce țipete ! Se certau heruvimii cu serafimii.

— Ce e, mă, cu voi, de nu poate Omu’ să puie nițel capu’ jos ?

Dumnealor, de colo, cică nu merită și ei o recompensă ? După cit l-au slujit... Bunăoară, povestea cu vopsitul păsărilor... Ce, a și uitat ?

— Aha ! Bine, mă ! Hai că vă răsplătesc. Alegeți vreo cîțiva mai răsăriți, să facă propuneri,

Vacarmul se potoli imediat, ca să înceapă mai teribil. Așa eă Domnul îi lăsă în plata Lui și se duse în alt cer să doarmă, mai ales că acolo cam trăgea și-1 dureau șalele.

Peste cîteva ore, sosi o delegație alcătuită din Mi- hail și Gavril. Amîndoi bine fâcuți, hoți de gură și iuți de sabie. Gurile rele pretindeau că Tatăl îi plămădise din același

aluat.

Lista de propuneri adusă de cei doi pentru recompense cuprindea nume de felul acesta : Gavrilache, ^Gavrilaș, Gavriliu, Mihalache, Mihăilescu, Mihăi- .leanu ș.a.m.d. Din greșeală, fusese trecut acolo și un • oarecare Găvan. Descoperind această scăpare din vedere, Gavril se înfurie și zise :

— Dă-1 dracului p-ăsta !... Ce caută pe listă ?

La poruncă, luînd cele de mai sus *ad litteram,* doi :subordonați zeloși îl înșfăcară pe numitul Găvan, «care cerea explicații, și-1 aruncară direct în cazanele ilui Satan. Acesta tocmai aștepta, cu gura căscată, «doar-doar i-o pica și lui ceva de sus. Și speranțele mu-i fură înșelate nici de data asta.

Domnul aprobă somnoros propunerile, dînd din imînă a lehamite, în timp ce Sfîntul Duh, cu înfăți- șșare de papagal, le striga de pe umărul Lui

:— Huoo ! Nepoteii ! La oase, bă !... Și altele mai deocheate.

Delegații dădură din umăr nepăsători :

— Eh ! Vorbe de duh !... Ce să le iei în seamă ?

Și făcură un gest grăitor, care însemna : „Las' că-ți sucim noi gîtul la spate odată, fir-ai al dracului de cîrtitor !... Iți convine, că te ține Ala-n spate 1...

Apoi plecară fără să salute.

Atotputernicul își trosni oasele, în timp ce-și programa continuarea somnului de la secvența de vis unde fusese întrerupt.

Caesar, ajuns în fața Rubiconului, dădea cu zarurile de-i amorțise mîna, așteptînd ca dumnealui să-și reia visul.

REZONANȚA

La nu știu care congres, specialiștii au ajuns la uimitoarea concluzie că învierea din morți nu e un fenomen supranatural. E chiar la îndemîna oricui se dovedește în stare să facă efortul necesar. Simplu și de necontestat, ca tot ce e genial, de altfel...

Cum or fi circulînd știrile înspre lumea răposați- lor e greu de spus, dar se pare că totuși circulă. Altminteri cum ar fi aflat vestea Romei Belciu- gatu ? Pe ce canal ? Pentru cei neîncrezători trebuie să precizăm că pe lumea cealaltă răposații își păstrează nealterat interesul pentru ceea ce se petrece pe mapamond. Asta le face cinste, obiectiv vorbind. In felul acesta sperăm să contribuim la corectarea imaginii eronate pe care-a încetățenit-o reli

-gia despre rai, iad și alte asemenea chestiuni neștiințifice.

E bine, Romei Belciugatu s-a așezat serios pe antrenament. Cu tenacitate, cu voință și cu mult timp la dispoziție (nu-1 sîcîia nimeni, avea niște vecini foarte liniștiți), într-o bună zi făcu efortul suprem și învie. Numim procesul respectiv „efort suprem" pentru că, dincolo de orice îndoială, fenomenul era cît se poate de anevoios, deci natural, și echivala — dacă doriți neapărat o analogie — cu nașterea.

Romei Belciugatu se născu, mai precis renăscu și-și reluă viața de la patruzeci de ani, de unde i-o întrerupsese un infarct. își scutură țărîna de pe costumul ieftin de culoare închisă, își verifică încălțămintea, descoperind cu neplăcere că pantofii săi aveau tălpi de carton, apoi salută soarele primăvă- ratic cu un zîmbet larg. Foarte normal pentru unul care nu-1 mai văzuse de un an de zile. Cercetă cu oarecare curiozitate lăcașul său de veci și observă că se găsea într-o stare deplorabilă. Năpădit de buruieni, ba chiar purtînd urmele unor vizite recente ale cîinelui năpîrlit ce se aciuase pe lingă paznicul cimitirului.

Dar toate acestea erau fleacuri pe lîngă performanța 9realizată de el. Romei abandonă deci problema asta pentru mai tîrziu și porni vesel spre oraș, răspîndind în jur o sfioasă mireasmă de mucegai. Timpul reîncepuse să curgă normal pentru el și se nimerise cum era mai bine, o zi de duminică. Să tot fi fost ora zece dimineața. Cu aerul unuia care face o plimbare agreabilă, Romei străbătea orașul unde trăise și redescoperea cu nesaț amănunte care altădată îl făceau să-și simtă nervii încordați ca niște

strune. De pildă, mirosul de chimicale din atmosferă (Fabrica de produse chimice tot nu-și reparase filtrele) ii sugera parfumuri exotice ; vitrina magazinului de confecții bărbătești, de la colțul bulevardului, etala aceleași costume ca acum un an, semn că responsabilul nu fusese deloc mustruluit, dar pe Romei îl distră faptul; forfota bișnițarilor din fața cinematografului central i se păru un prilej de desfătare pentru ochi, nu se știe de ce. Se simți cuprins de o înduioșare puerilă observînd că în cartierul

său populația își păstra cu încăpățînare obiceiul insalubru de a arunca gunoaiele tot alături de recipientul pentru colectarea acestora. Rîul care străbătea orașul rămăsese aceeași apă leneșă și somnoroasă, iar Romei trecu podul sufocat de emoție și îl salută ca pe un prieten statornic, de pe vremea pantalonilor scurți și a pescuitului de zglăvoace.

Ajuns acasă, nu se osteni să apese pe butonul soneriei, ci trecu de-a dreptul prin ușa de la intrare, cu mare ușurință, aceasta fiind temeinic lucrată din placaj. Era prima mare dezamăgire pentru Romei, care nutrise iluzia că ușile apartamentului său ar fi confecționate din lemn sănătos de fag, după cum și arătau. Se consolă cu gîndul că nu poți avea numai bucurii de pe urma însușirii miraculoase de a putea trece direct prin obiecte. Folosi același procedeu pentru a pătrunde în sufragerie, apoi în dormitor, fără să facă zgomot.

Acolo, cu draperiile trase, în semiîntuneric, dormea nevastă-sa un somn cam agitat. Fără să deschidă gura, discutară calm, comunicîndu-și direct gîndurile.

Ea — Venișl ? . u

-*El* — Venii.

Ea — Cum ai intrat ? Adică ce prostii mai întreb și ou...

- *El* — Am trecut prin... hm... prin uși. Prin beton armat nu pot, trebuie mult curaj. Știi, e mult mai greu.

Ea — Cum, și la voi acolo, trebuie curaj ?

El — Mai ales la noi !

Ea — Ţţţţ Ce plictiseală !

El — Mde !... Parcă e după noi ?

Ea — Nn te superi că te-am chețnat ?...

El — M-ai chemat?... Tu?!...

Ea — Dar ce credeai ? Am vrut să vorbim măcar în vis. Să ne sfătuim. Că eu totdeauna am ținut la părerea ta. Așa că, dacă tot te-am visat, m-am gîn- dit că n-ar strica...

El — Ce vis ? Asta nu e vis ! E de-adevăratelea ! Am... cum să-ți spun ? ...Am înviat !

Ea — Tot nebunatic ai rămas ! Hai, fii cuminte ! Lasă prostiile ! Că doar nu ești ăla, să-nvii. Și doar știi ce-a pățit dup-aia !... Doamne ferește! Morții cu morții, viii cu viii.

Din baie se auziră zgomote ciudate. Un fel de horcăit, urmat de gemete, apoi de înjurături întorto- ch'dater' Se pare că viii țineau cu tot dinadinsul să-și impună prezența. Romei Bclciugatu simți cum i se scurge fierea în sînge, ca o materie vîscoasă. Dar dialogul continuă.

El — Te-ai și măritat... cine e ăla din baie ?

Ea — Hristudorescu ! A fost la o cumetrie...

El — Aha ! D-asta m-ai chemat ?

Se împăcase și cu ideea că a fost chemat și că n-a înviat din proprie inițiativă. Halal voință !

Ea — Păcatul meu să fie 1 Trebuia să mă mărit! Uite de ce ! O să avem un copil...

El — Cine, noi ?... Nu-1 recunosc 1

Ea — Of, tot găgăuță ai rămas !... Eu cu Hris- tudorescu. Voiam să-1 cheme, ca pe tine — Romică. Să nu creadă lumea că te-am uitat așa repede. Că de, mi-ai lăsat apartamentul, banii de mașină și cecurile alea, știi tu... Eu recunosc, zău... Ce zici ?

Romei Belciugatu fusese totdeauna slab de înger și, ca dovadă că nu se schimbase, o asculta liniștit. Undeva, în străfundul sufletului, un glas firav îl îndemna să strige că puțin îi pasă lui și nu are nici un chef s-o scape de gura lumii și de povara ce-i apăsa, chipurile, inima. Parcă lui cine i-a luat vreodată ce-a avut pe suflat ? în loc de asta, reluă conversația, care se îndrepta naiba știe în ce direcție, după cum voia femeia asta, care-i era străină în- tr-un mod familiar.

El — îl iubești pe-ăsta ?... Zi-i pe nume!...

Ea — Hristudorescu... Da ! E brunet, nu ca tine. Mie nu mi-au plăcut niciodată șatenii, dar m-am jenat să-ți spun, ca să nu te jignesc. Decît așa, mai bine am suportat...

El — Numai asta ai găsit la el ?

Ea — Nu ! Are el mai multe ; rezistă la băutură, mă scoate-n lume, la restaurant... Ne distrăm... Ieșim și la berărie ! Ne certăm, ehe ! Ăsta știe să se certe țapăn, nu ca tine !

El —• Bine ! Poți să-i dai copilului numele meu. Dar ce te faci dacă eu chiar m-am întors ? Să zicem că am înviat așa, cu forțe proprii...

Ea — Fugi d-aci, că e vis toată ziua ! Pe mine vrei să m-aiurești
?
h *El* — Cine visează ?

Ea — Amîndoi visăm. Spunea și la emisiunea aia, cum îi zice...

El — Așa ? Atunci pot să te ciupesc, ca să pricepi că nu e glumă ?

Ea — Hi, hi ! Drăcos mai ești ! Parcă nu erai așa. Să vezi ce se hlizește bărbată-miu cînd i-oi povestise auzi ușa de la baie trîntindu-se, apoi țăcănitul întrerupătorului de pb hol.

El — Adică nu vrei să rămîn ?

Ea — Du-te, dragă, liniștit în cele veșnice 1 Hai, că mă trezesc. Și să nu mai vii, că mă supăr. Mai am vreo trei luni și nasc... Și pe urmă sînt măritată, gata !

Ca și cum pînă atunci nu fusese măritată.

Romei Belciugatu trecu prin trei uși la rînd, fără să se mai uite nici în dreapta, nici în stînga. Cobora scările vijelios, cînd la etajul întîi se în- tîlni cu nea Iftode, responsabilul blocului, care-1 salută voios, de parcă s-ar fi întors din delegație.

— 'Ncața, dom' Belciugatu ! Ce face azi națională ? îi batem pe franceji ? Joacă la noi pe stadion...

— Dac-or vrea ăia!... glumi Romei și rîseră amîndoi.

Depărtîndu-se cu pași aerieni, îi ghici în urmă nedumerirea. „Ce-o fi, dom'le, cu ăsta ? Parcă murise în spital... îl mai trec sau nu în cartea de imobil ? Că văz că e teafăr. S-a mai întîmplat să-i dea morți pe unii și ăia habar n-aveau. A scris și în presă... Trebuie să mă interesez mîine la asociația locatarilor..."

Pe drum îl ajunseră din urmă cîțiva dintre colegii lui de serviciu, care mergeau la stadion. Comentau evenimentul cu mare pasiune, făceau pronosticuri, se contraziceau în gura marc, iar pe el îl salutară neglijent, ca pe unul neinteresat de fotbal. Totuși, îl invitară din mers, cu ei.

— Romică, hai la meci, nu fii fraier ! Habar n-ai ce pierzi !

— Nu pot, că sînt mort ! Ic-o trînti el în față, să-i vadă cum reacționează, dar ți-ai găsit! O luară tot în bășcălie.

— Tu și mort de beat 1... Aiurea ! Ai băut lapte prea mult...

Și rîzînd zgomotos, alergară să prindă un loc pe scara autobuzului, de care microbiștii atîrnau ciorchine.

în fața berăriei ,,La butoi[-1] — parcă era un făcut — dădu nas în nas cu cel mai bun prieten al său, care-i ținuse cuvîntul de adio la înmormîntare. Un tip cît se poate de distrat, dar băiat de aur. Fără să pară surprins că-1 vede aievea, acesta îl apucă de mînecă și-l trase în local. După ce comandă două halbe, îi reproșă lipsa.

— Bine, măi Romică, să nu te mai arăți tu atîta timp !... Nu e frumos, măi băiatule, zău că nu e frumos din partea ta !...

— Nu mă lua așa, prietene ! se încruntă Romei. De fapt, cu am motive să fiu supărat pe tine, nu tu... Așa prieten, mersi ! De cinci ori te-ai încurcat la necrolog !..,

— Las-o-ncolo, că așa-i prima dată !... Da'tu de unde vii

?Romei arătă posomorit cu degetul gros spre pă- mînt.

— Și cum e ? întrebă distrat prietenul, sorbind trei sferturi din halba spumoasă. Pfuu, ce caldă e poșirca asta ! se strîmbă el. Și zi, merge, merge ?

— Ași ! O plictiseală fără margini ! dădu din mină a lehamite Belciugatu.

— Și-acuma încotro ? se întoarse surprins prietenul, văzînd că-i strînge mîna tăcut și pleacă învăluit de acel indescriptibil miros de ...mda... parcă totuși miros de mucegai era.

— înapoi în subteran 1 zise răspicat Romei și ieși, numai așa, de-al naibii, direct prin tăblia ușii de stejar vechi, cu incrustații, care-i provocă o plăcere deosebită. Parcă trecuse printr-o apă limpede. „Dacă lucrează în subteran, înseamnă că s-a făcut rniner" se dumiri prietenul. Minerii ăștia-s dați dracului. L-ai văzut cum a trecut prin ușă, ca prin brînză ?" se lăudă el către un cunoscut, de la altă masă și, ciocnind halbele, căzură de acord că Romică Belciugatu e alt om, s-a maturizat, nu mai poate nimeni să zică așa și pje dincolo, ca înainte.

Cam în același timp, soția lui Hristudorescu apucă mîna soțului :

— Știi ce nume m-am gîndit să-i punem băiatului nostru ?

— Romică...

Și căzură de acord că e un nume frumos.

Belciugatu ar fi putut spune că moartea e o greșeală care, iată, cu mici sacrificii,

poate fi corectată. -

UN TÎRG PRIPIT

După calcule îndelungate, cîntărind avantajele și dezavantajele, Alois Păși s-a hotărît să-și valorifice la un preț mai ridicat nenumăratele-i calități, datorită cărora urcase destule trepte în ierarhia socială. Știa cîteva limbi de circulație internațională, știa să se facă util, nu se abătea de la ordinele mai-marilor săi nici cu o iotă, fără să pară excesiv de servil. Avea o viață de familie exem- plai-ă, cel puțin așa părea.

Era la curent cu tot ce apărea în presă. Avea abonamente la toate cotidienele, iar publicațiile străine le cerceta la serviciu. Ieftin și fără să bată la ochi. Răsfoind cu ascunsă admirație paginile unor reviste apusene, Alois ajunsese la concluzia că, oricît era de mare încrederea ce i se acordase, oricît de bine era plătit, cunoștințele sale nu erau, totuși, apreciate cum se cuvenea. Cînd valorezi aur curat și ești doar un funcționar superior, ce e de făcut ?... Țara i se părea acum prea mică, limba maternă avea un pronunțat iz „folcloric'*, iar civilizația o aprecia ca fiind prea „rurală** pentru gusturile lui. Totul semăna cu o haină prea strimtă pentru statura lui monumentală.

Găsi astfel curînd suficiente motive pentru a visa un palat- pe Coasta de Azur sau un hotel de lux la Las Vegas. Toate acestea puteau fi obținute vîn- zînd unor firme interesate unele documente „de uz intern**, ca să nu zicem secrete, în posesia cărora se afla. Era un tip strîngător. Posesia acestora era reconfortantă pentru Alois Păși. ,

în acest punct al calculelor sale fără cusur, Păși a fost întrerupt ele apariția de necrezut a unui individ dubios din toate punctele de vedere. S-ar putea folosi aici cuvîntul „supranatural'[1], dar de ce să alunecăm în misticism ? Să vedem însă de ce era atît de ciudată prezența acelui individ nechemat și inoportun.

Mai întîi, pentru că biroul lui Păși se afla la etajul al optulea și nimeni n-avea cum să pătrundă în instituția bine păzită ; în al doilea rînd, individul n-avea bon de intrare, or, nu putea să se strecoare înăuntru nici pasărea cerului fără așa ceva ; în al treilea rînd, avea un zîmbet extrem de familiar, ca unul care le știe pe toate ; în al patrulea rînd și ultimul, se mișca foarte repede prin biroul spațios, încît nu putea fi urmărit prin cătarea revolverului cu care încerca Alois să-l țintească. Chit că nu era decît un reușit exemplar de pistol cu apă, făcea impresie. îl clasificase pe individ imediat. Nu putea fi decît un spion. Altminteri, de ce nu se lăsa impresionat de „armă" ?

— Renunță, dragul meu ! îl sfătui „musafirul", apărînd, prin nu se știe ce scamatorie, în mai muLe locuri deodată și făcînd inutilă orice încercare de a-1 ținti ca-n filme. Poftim ! Realitatea ținea morțiș să-i demonstreze că întrece cu mult orice producție cinematografică. Ce James Bond ! Spanac !...

„Probabil un nou truc al ălora de dincolo...“ presupuse Păși. Voi să sune (butonul era la în- demînă, sub birou), dar mîinile nu-1 ascultau. Dimpotrivă, acestea făcură exact contrariul, sub privirile uimite ale stăpînulni lor. ascultînd narea de o voință străină. Depuseră revolverul la locul lui
în sertar, pe cînd musafirul, rîzînd mărunt, se instala confortabil în fotoliu, de parcă era un prieten venit la șuetă.

— Dutză mă numesc, domnule Păși ! Miki, pentru prieteni...

— Să nu crezi că scapi de-aici ! îl avertiză rece impenetrabilul Alois.

— Dragă Alois, citesc în dumneata ca într-o carte de mare popularitate, i se adresă cu impertinență vizitatorul suspect.

— Domnule Naiba-știe-cum-te-cheamă-cu-adevă- rat, presupun că ai reușit — deocamdată nu știu cum, dar voi afla ! — să-mi strecori un drog în cafea. Cu complicitatea secretarei mele, nu ? Mă minunez de obrăznicia dumitale, fiindcă te afli, totuși, într-o situație fără ieșire. Am dreptate ?

— Deloc, dai' deloc ! Ai un mod cam primitiv de a raționa, dragă Păși, dar nu te condamn. Rutina produce, vai. asemenea nedorite... Te-ar întrista foarte tare dacă ți-aș spune că ești foarte departe de adevăr, pentru prima dată în cariera dumitale ?

Și domnul Dutză îl privi cu ochi verzi, parcă fosforescenți.

— Peste zece minute vine șoferul să mă . ia. îmi stîrnești o vagă compătimire cu trucurile dumitale ieftine. Scurt ! Ce dorești ? Ai ceva de oferit ?...

Alois Păși redevenise omul cu nervi de oțel, prompt în reacții și imprevizibil.

— Apropo, ce înseamnă Păși ? se interesă străinul.

— Caută în dicționar, domnule ! Parcă ziceai că le știi pe toate...

Alois terminase cu defensiva și trecuse decis la atac.

— Fără supărare, dragul meu ! Păstrează-ți micul dumitale secret ! Ai perfectă

dreptate : viața n-ar mai fi atît de interesantă, dacă n-am avea fiecare micile noastre...

Alois dădu semne de plictiseală. Se uita pe geam, își curăța unghiile, ba chiar izbuti să caște.

— Sînteți omul meu, domnule ! Gluma s-a terminat. Să trecem la afaceri, bine ?

Curios să vadă pînă unde merge cu obrăznicia individul, dar, totodată, interesat să știe pînă la ce sumă va urca oferta acestuia, Alois aprobă în tăcere. Colaboratorii lui trebuia să apară peste cîteva minute. Și-atunci, dacă suma nu-i va conveni...

— Nu vă mai, gîndiți la colaboratorii dv !...

Părea că individul se amuză cu adevărat. Păși tresări.

— V-am spus că vă citesc toate gîndurile ! explică foarte politicos domnul Dutză, parcă scuzîn- du-se, de data asta.

„A dracului aparatură au mai inventat, dom'le !“ Și Alois își notă în gînd să depisteze mijlocul de citire a... l-ar fi prins foarte bine.

— Numai că vă înșelați foarte tare asupra scopurilor mele... Deci, strădania dv. privind „mașina de citit gîndurile" — musafirul rîse amuzat — e o dulce naivitate. Eu nu sînt persoană fizică, cum credeți, ci una... metafizică, dacă vreți să-i ziceți așa. Cunoscîndu-se îndeaproape proiectele dv., eu am fost trimis să încheiem actul de vînzare-cum- părare.

„îndeaproape ? !...“ Âlois intră în panică, dar flU lăsa să se vadă. Apoi începu să se dumirească. „Nebunii nu trebuie contrazișI. Dar cum naiba a nimerit aci ?...“

— Desigur, desigur..., mormăi el.

— Aveți aici contractul obișnuit. Vă veți bucura de toate drepturile. Ca Faust, de pildă. Să-mi ierte dumnealui comparația ! chicoti omulețul malițios.

Cu oarecare șovăială, Alois luă pergamentul pe care i-1 întindea nebunul și-1 citi cu meticulozitate de la cap la coadă. Fără îndoială, actul era excelent redactat, în regulă din toate punctele de vedere și scris cu o caligrafie impecabilă. Ei, drăcie ! Conținutul era de necrezut !...

— Și încă ce drăcie 1 De acord cu dumneata..., chicoti iar omulețul.

Nebunul devenea din nou cam familiar.

— Partea cea mai distractivă e că, în unele momente din viață; sînt destui care și-ar vinde sufletul diavolului. Dar cînd le pui actul pe masă, nici unul nu-și crede ochilor. Mă iau drept nebun... Uite, dumneata ar trebui să te bucuri că ești printre puținii favorizați de soartă. De mult nu mai facem tîrgul cu oricine. Și fiindcă tot mai crezi că am evadat de la spitalul de nebuni, iar situația de față este excepțională, recunosc, meriți o reparație morală. Să-ți explic 1...

Și domnul Miki Dutză îl lămuri cu belșug de amănunte că o mică trădare, așa cum proiectase Păși, merita atenția Hadesului, unde era bine cotată. Că se netezise drumul dumnealui, ca nu cumva să intervină neprevăzutul.

Cu o singură condiție, cum era de așteptat : semnarea „contractului[11].

„Prostii ! Auzi colo ! Faust !... Literatură !... Dacă și dracii s-au apucat de-așa ceva...[11] se surprinse disprețuinclu-1 în gînd Alois, care nu prea agrea literatura, tratînd-o drept ocupație pentru leneși.

Domnul Dutză rîse sarcastic.

— Ce gînduri ai, domnule Păși ! Greșești enorm în ce privește literatura... Mă-ntreb dacă nu cumva te-am supraapreciat..., îl admonesta el cu arătătorul ridicat mustrător.

, — Nu-ți place, caută-ți altul !

— Joci tare, dragă Alois ! se strimbă de rîs mititelul. Asta e $\frac{4}{3}$clin filmul ăla cu „007“, nu ?... Bine, treacă de la mine. Obraznicul mănîncă praznicul... Parcă așa e proverbul la voi, nu ? Adică am uitat că tu nu te mai consideri autohton. După cîte ai aflat, strămoșii dumitale ar fi descins din nord, așa că nu e de mirare să simți și tu chemarea străbunelor meleaguri, confort unu. Bună, nu ? rîse iar chițcăit mărunțelul. Făcea parte din categoria ne- sufericilor care se distrează de minune la glumele proprii.

Alois Păși scoase stiloul Parker aurit, îl ținu o clipă (istorică) suspendat în aer și semnă. O iscălitură înflorită, de care se temuseră mulți. cîndva.

Făcînd sul hrisovul, fără să-și ascundă satisfacția, Miki Dutză îl îmbrățișa protocolar, ca la încheierea unui acord comercial, și pieri fără urmă.

Alois Păși se pișcă zdravăn de brat ca să-și revină. I se părea că „Țăranca din Muscel“ (o copie

foarte reușită după tabloul lui Grigorescu), în direcția căreia dispăruse Necuratul, îl privea batjocoritor și ademenitor, cu ochii aceluia.

Trei săptămîni mai tîrziu, se zvoni că o persoană pe nume Păşoi a spălat putina, luînd cu el diverse documente valoroase. d.

în faţa lui Sarsailă, Miki Dutză făcea feţe-feţe.

— Cine m-o fi pricopsit cu slujbaşi de două parale, ca tine ? îl ocăra Superiorul, ştiind de altfel foarte bine că el însuşi îi acordase creditul moral. Ţi-am atras atenţia că nu permit iniţiative ? Nu permit!... Unde-o s-ajungem în felul ăsta?.... închidem taraba dacă facem numai afaceri păguboase.

Şi tot aşa, spre rîsul celor mai mărunţei în grad, care abia aşteptau să obţină şi ei încrederea Vătafului.

Neşansa produsese toată încurcătura (şi dracu' mai face boacăne, altfel am ajunge toţi în cazanele cu catran...). Ajuns la adăpost în Occident, domnul Păşoi fusese atît de nechibzuit să vîndă toate secretele pe care le poseda. Greşeală fatală, deşi scuzabilă, dacă ţinem scama că era la prima lui trădare de patrie. N-avea experienţă !...

Ca urmare, nu mai prezenta interes pentru afirma" cu care tratase. Alois Păşoi, după ce şi-a cheltuit banii, s-a văzut în situaţia unuia fără nici un mijloc de subzistenţă. Şi s-a sinucis... A fost găsit abia după două zile. Nerevendicîndu-1 nimeni, municipalitatea a scăpat de el ducîndu-1 la groapa comună, a emigranţilor anonimi. Ironia soartei ! Un bogat ajuns printre săraci... ■ .

Conform contractului, sufletul său ajunsese, pe căi. diabolice, se-nţelege, drept pe terezia lui Sar-

sallă. Acesta, cit era el de drac cil Vechime in Gheena, şi-a scuipat în sîn, văzînd pe cîntar un şobolan atins de scabie, în locul sufletului scontat (sau acontat).

Ancheta-fulger l-a găsit vinovat de uşurinţă condamnabilă pe achizitorul de suflete Miki Dutză.

— Să nu descoperi tu că Păşoi nu e altceva decît un şobolan!... Asta e documentare ? N-ai simţul limbii 1 N-ai cultură generală ! N-ai intuiţie... N-ai...

Degeaba striga Sarsailă. Nici el nu-şi dăduse seama pînă nu aruncase o privire în „Dicţionarul ex- plicativ'', unde scria clar : *păşoi* = chiţcan, şobolan."

— N-ai simţ comercial! Ca unul neinstruit!...

Şi Sarsailă, apreciind că epoca reclamă modernizarea serviciilor îl trimise pe Miki la Amsterdam, să ispăşească studiind marketingul.

— Doctor să-mi vii de-acolo, c-altfel te fac fochist ! îl mai ameninţă el.

„Şobolan, ai ? Cum de nu l-or fi dibuit ăia acolo, pe pămînt ?-' se miră prosteşte, de unul singur, Vătaful. „Halal deratizare !"...

— Ce facem cu „sufletul" ? întrebară încornoraţii mai mici în grad, temători că şobolanul i-ar putea umple de scabie pe drăculeţii ce se şi apucaseră să organizeze curse de alergări peste graniţă cu „duhul" lui Păşoi.

— Daţi-1 pe gîrlă, ce mai întrebaţi ! se stropşi cu dezgust Sarsailă şi-1 trecu în registru la rubrica „Pierderi".

De pe malul Colentinei, cîţiva trecători au văzut ditamai şobolanul înotînd prin gîrlă şi croindu-şi drum spre gura de canal a întreprinderii „Ciaho

-chimica'[1]. Cîteva pietroaie zvîrlite de ei l-au nimerit în plin, dar guzganul nu s-a scufundat. Şi-a găsit un cotlon în canal şi, de cel puţin trei ori pe zi, este inundat de apele reziduale deversate de uzină. Chiţcanul a conservat întreaga conştiinţă de sine a lui Păşoi, spre a-şi plăti păcatele în veci. Ca să scape de pedeapsă, ar vrea să-şi dea duhul în orice condiţii. Dar cine să i-1 mai cumpere ?

11 — c. 1

1[f] '° ; ulhtvs t>inouWq nvuHO /'c.ur'.Jrb ^^g f.-:; uJ jj; .v »-F JH lton^xs -ist ,nikî ui ^- / J'!- CM*KJ PJJ oB ^i? fnnHo fu nolL-^ ni

•^•“ ' GB ' ih< r/9h ^hujbr 'ri oioqu ob hibnunî or-, ^nb u*\ Hhiir^fuz? •:yj>' U!i h;v^n-o j;- In.^

uî '/fstr.Lnq- i;£L(j^.^ >«q^ lc*frl lut n -->. (ti 'UnuS fi^L)z*^ ; >1/ 'îX$ ₜ;/..pr}f>;q 50 fxprj-* '•* .qr. .'?) ic;, M r< * uH 'U I .ii|ifjHos

u ^

uRESTUL

Scriitorii se împart în două categorii; pe unii îi aşteaptă posteritatea, pe ceilalţi — pompele funebre.

Aţi observat ce greu e să-ţi faci un nume în literatură, dacă nu ai un renume ? .

— Ai grijă, poete, să nu-ți crească aripile prea mari! I-ai deranja pe confrați la mers.

Adevărul iese la iveală ca untdelemnul deasupra apei. De aceea mulți se prăjesc cu el.

Vînătorul se poate trezi uneori vînat, dar nu are

CUM POȚI DEVENI CELEBRU (metodă rapidă)

„... Ani în șir mi-am exersat condeiul în ale scrisului, ștergînd. Principiul, pe cît de original, pe atît era de simplu : scriam o pagină de versuri, să zicem, și tăiam nouă zecimi din ea. O proporție rezonabilă, așa cred.

Astfel, am ajuns la vîrsta fericită a maturității- Nu literare. Nicidecum !... împlinisem patruzeci de ani. Am aniversat evenimentul adunîndu-mi poemele. Să tot fi fost vreo șaizeci. Mi s-a părut o cifră astronomică și m-am întrebat foarte serios dacă nu-mi scăpaseră prea multe la selecție. Poate, nu fusesem destul de sever. După ce le-am mai ajustat binișor, dînd la o parte încă vreo șase, m-am declarat relativ mulțumit. Le-am dactilografiat frumos, le-am pus într-un dosar-plic legat frumos cu șnur și le-am predat la Editura „Condorul". Eram sigur că am făcut pentru literatură tot ceea ce depindea de mine.

Ca orice redactor care se respectă, Adelaida Fugău m-a dus cu vorba timp de un deceniu. Ca să nu se creadă că sînt pisălog (țin mult la impresia lumii despre mine) ori că profit de prețiosul timp al editorului, telefonam de trei ori pe an.

— Alo ? Cu tovarășa Fugău, vă rog, dacă sînteți amabil...

Cel de la capătul firului era amabil, dar redactora nu era de găsit, de două ori din trei. Fie că tocmai plecase în concediu, fie că mai avea cîteva zile pînă să se întoarcă ori tocmai ieșise pentru cîteva minute. Dacă o găseam, însemna că a avut ghinion.

— Vai, cum să nu, cum să nu ! Se poate să vă uit ? se bucura ca cu voce mieroasă, comunicîn- du-mi că, cel puțin deocamdată, toți cei din editură nu mai pridideau cu lectura și pregătirea pentru tipar a operelor aduse de monștrii sacri. Aceștia nu puteau fi refuzați în nici un caz, de asta-mi dădeam și cu foarte bine seama. Ba un parnasian, ba un suprarealist, ba un adversar înverșunat al ortografiei, care trezeau murmure de admirație prelungită în rîndul prietenilor de profesie critici, păreau ferm decișI să-mi închidă mie toate căile spre debut, monopolizînd planurile editoriale pe cîte trei ani în perspectivă. își adunau articolele, conversațiile cu personalități marcante (care protestau ulterior), memorii de călătorie sau comentariile nesfîrșite pe marginea manuscrisului neterminat lăsat de vreun confrate lovit de dambla.

Probabil că scriau și în somn, și la masă, și în tren, și la ședințe, și în alte locuri mult mai incomode, numai din dorința de a umple librăriile cu tomuri masive. Intenția era clară : să mă descurajeze pe mine și să-i acapareze pe virtualii mei cititori.

în cel de-al nouălea an, tovarășa Adelaida mi-a anunțat vestea cea mare. în curînd voi semna con-

tractul cu editura, iar placheta de versuri va apărea în vara viitoare, cînd toată lumea pleacă în concediu însuflețită doar de ideea de a citi versurile mele, renunțând grabnic la romanele polițiste și la literatura umoristică. Am fost invitat în acest scop, cu neobișnuită amabilitate, să trec pe la editură imediat după Anul Nou. Și m-am dus, punctual ca un englez.

— Tovarășa Fugău lipsește luna aceasta. E plecată în delegație, la Praga, m-a informat binevoitor un redactor de vîrstă incertă, ascuns după un maldăr de dosare cu manuscrise, ca infanteristul în spatele parapetului.

— Bine, dar dumneaei personal mi-a spus să vin ! Acum două săptămîni am vorbit la telefon cu dînsa..., am bîiguit eu.

— Ți-o fi spus dumitale, dar la ora aia avea deja pașaportul în buzunar ! m-a privit redactorul pe deasupra ochelarilor, compătimitor și nu p^rea. „Provincialii ăștia ! Pe ce lume or fi trăind ?'< Cam ăsta era subtextul pe care l-am intuit.

Și-a potrivit ochelarii pe nas făcîndu-i să sclipească malițios și s-a scufundat iar în tranșeea lui căptușită cu beletristică. în asemenea situații, unora li se suie sîngele la cap. Mie mi-a coborît în tălpi, apoi am simțit literalmente cum s-a scurs prin podea, ca electricitatea prin paratrăsnet, în pămînt.

Mentorul meu, Ovidius, și-a întors nasul respectabil spre mine și m-a lăudat :

— Ai oarecare cursivitate, tinere prieten. După ce-i vei cunoaște pe clasici mai bine, ritmul narațiunii tale și profunzimea ideilor nu vor avea decît de cîștigat. .

— Cum !; Și ei... și" Domniile-lor sini aici? am îngăimat cu surprins.

Ovidius s-a mulțumit să confirme dind din cap.

Mi se părea o onoare la care nu visasem niciodată. De cînd mă trezisem în acest — cum să-i zic ? — „studio" dotat cu aparatură complicată, aveam parte numai de surprize.

— Te afli intr-o lume paralelă cu aceea din care ai venit. Mai exact, paralel curgătoare, m-a lămurit maestrul, pe un ton profesoral.

— Înseamnă că paradisul, infernul și celelalte... nu există ?

Maestrul a surîs înțelegător.

— Copilării, dragul meu ! Copilării... Totul e aici ! mi-a ciocănit cu arătătorul fruntea, de parcă bătea S.O.S. în alfabetul Morse. Mai bine privește și ia aminte !,..

A răsucit cîteva butoane, și ecranul unui monitor [crezusem că e o oglindă) s-a luminat brusc. Operatorul nevăzut ne oferea în prim-plan figura impunătoare a directorului editurii. Acesta tocmai admonesta pe cineva.

— ... De ce, tovarășa Adelaida, să avem noi de-a tace cu presa ? Să le dăm pe tavă subiecte pentru anchete critice...

— Vai, tovarășe director, dar eu îl chemasem special ca să semneze contractul ! Ieșisem doar pentru zece minute pînă la .... s-a tînguit o voce pe care □ cunoșteam prea bine. (Uite că nu se afla la Praga 1). Cine să-și închipuie că e slab de inimă și ne va produce asemenea neplăceri!...

— Crezi dumneata, tovarășa Fugău — deveni sarcastic directorul — că autorul a venit să decedeze
intenționat la noi ? Ca să-și facă publicitate postumă și să ne facă nouă viața amară? !... Notații... Imediat veți lua măsuri, dar imediat !... pentru publicarea urgentă a poetului... cum îl cheamă ?... mă rog 1 Cereți o prezentare de la unul din criticii noș-tri, știu dumnealor ce trebuie într-un caz ca ăsta... Ceva în genul : ,,O mare speranță a poeziei noastre" sau „Versurile sale vor schimba fața liricii noastre"... Asta s-o pună neapărat!... în trei zile să văd șpalturile 1... Bună ziua !

Adelaida Fugău a ieșit de-a-ndăratelea, urmărită de ochiul nemilos al teleobiectivului. Posteritatea mea se afla acum în mîna ei tremurîndă și umedă de spaimă.

— Vei fi un nume în literatură, dragă colega ! a surîs subțire magistrul Ovidius.

— Chiar nu se mai poate face nimic, Magister ? Măcar o dreptate postumă, l-am rugat cu cu accente dramatice în glas și mînat de vigurosul impuls al vendetei.

Publius Ovidius a privit gînditor agitația Adelai- dei, care răscolea praful de prin dulapuri în căutarea dosarului cu poemele subsemnatului.

— Totdeauna se poate găsi un mijloc de a echilibra balanța justiției ! a decretat maestrul și m-a îndemnat la acțiune.

Adelaida descoperise în sfîrșit versurile mele și le cerceta febrilă, temîndu-se pesemne să nu se fi pierdut vreo filă. Dar nu. Dosarul era neatins. în momentul cînd îl lega cu un șnur, mai aspectuos împrumutat de la opul cît o lespede ce conținea memoriile unui academician, am întins mîna și i
l-am luat. Nu degeaba așteptasem eu zece ani. A meritat efortul, numai ca să-i văd figura cxprimînd o perplexitate greu de descris. Și o jignire de moarte. M-am aplecat spre monitor și i-am șoptit la ureche, punînd o doză apreciabilă dc miere în glas :

— Mai treceți pe la mine peste vreo zece ani, tovarășa Adelaida 1 Nu vă uit, se poate ?

A dat ochii peste cap, s-a tras către un fotoliu și se pregătea pentru un leșin confortabil. însă a sunat telefonul. Ca să ridice receptorul i-a trebuit ceva timp. Părea că atîrnă foarte greu în mîna ei slăbită. Directorul întreba dacă a dat drumul ma-nuscrisului.

— Da. l-am dat drumul..., a confirmat ea, cu voce pierită, privindu-și disperată mîinile goale.

Și-a revenit brusc. Cu forțe sporite, s-a apucat să răscolească din nou grămada de dosare, din care se ridica o pulbere aurie ca de pe’ aripile fluturilor. Spera, probabil, să găsească o copie. Dar aceasta nu exista, puteam să-i spun chiar eu. îmi plăcea opltimismul Adelaidei. Era, într-un fel, chiar reconfortant.

— Acum la ce-mi mai folosește „opera" ? m-am adresat nedumerit magistrului meu.

7— E un combustibil excelent pentru cazanele unde-i fierbem pe acei editori care ne-au făcut viața amară... Așa mi s-a întîmplat și mie cu poemele compuse în limba geto-dacilor. Superesteții strîmbau din nas. De fapt, nu pricepeau nimic din ele. Iar acum, la flacăra lor cea eternă ei ard..., scandă solemn Ovidius.

— Imposibil, Magister ! M-ați asigurat că asemenea... să le zicem... practici nu mai .există, m-am grăbit să-i amintesc.

— Mai știi ?...

Un răspuns cel puțin ambiguu.

Ovidius Naso devenea din ce în ce mai misterios. Cînd a început să-mi declame din noua sa poemă, „Ars cditoria“, pe ecranul monitorului am văzut o scenă care m-a șocat.

Tovarășa Adelaida Fugău se calmase și-și bea cafeaua în liniște și pace, așteptînd să bată ora plecării. Atunci și-a făcut intrarea un cetățean timid, purtînd sub braț un dosar-plic. Eram eu, așa cum mă înfățișasem cu zece ani în urmă. Cinc-a zis că timpul e ireversibil ?...

Tovarășa Adelaida a înflorit toată, de parcă și-ar fi revăzut logodnicul dispărut la cutremur. A primit poemele ca pe sfintele moaște, uitînd pină și de cafea. Alter-egoul meu mi-a făcut cu ochiul, discret. Și instantaneu, poemele s-au aprins, arzînd înalt și telegenic, cu flăcări albastre. Părea un film aiurit, cu secvențele încurcate la montaj, deși oarecare logică se putea distinge.

Autorul a ieșit neobservat, Adelaida a dat un telefon și, peste cîteva minute, au sosit trei critici și un fotoreporter. Camera de luat vederi prezenta apbi trei reviste din zilele următoare, care consemnau evenimentul literar al anului sub titlul „Poemele incandescente". - în biroul ei, Adelaida Fugău împreună cu doi cronicari (referenți pe lingă editură) dansau „sirtaki" în jurul manuscrisului care continua să ardă cu flacără egală, fără să se mistuie. •

Redactorul-șef, trecînd grăbit pe acolo, ca să-și aprindă o țigară de la bizarul foc viu, a remarcat cam sîcîit:

— E funcțional, nimic de zis ! Dar respectați N.T.S.’ și P.S.I. !

Atenționați astfel, nașii mei literari au trecut fără crîcnire la o „Horă marc“, potolită.

— Acesta e ceremonialul obișnuit, dragul meu 1 m-a asigurat Magistrul, remareînd pesemne că mi-a pierit graiul. în curînd vei fi pomenit în dicționare, apoi în istorii literare. Dispariția ta s-a produs la momentul oportun. Acum poți gusta pe îndelete fructele dulci-amare ale gloriei.

— Eu știu o vorbă, Magister ! în privința gloriei, mai bine post negru decît post mortem...

Autorul „Metamorfozelor[11] s-a făcut că n-aude și a schimbat canalul. Lui cc-i plăsa ! Mare a fost și-n viață, și după.

Dar pentru mine, lumile astea curgătoare pot fi oricît de paralele, că tot inegale rămîn.

UN COEFICIENT NEGLIJAT

„Cine stă să mai citească azi șaisprezece pagini de revistă lunară social-culturală, care arc ghinionul de a apărea în provincie ?“ Cam așa gîndesc unii lipsiți de orizont și de nivel cultural. Totuși, mai deunăzi, însuși redactorul-șef al revistei „Ex- celsior' și-a exprimat îngrijorarea în acest sens. Tirajul scăzuse lună .de lună, în ciuda eforturilor disperate ale colectivului de conducere. Pentru a
ameliora situația, introduseseră o rubrică specială pentru microbiști, undc-și depăna amintirile cel mai vestit fotbalist român din ultimele trei decenii. Publicaseră în foileton un roman inedit de Agatha Christic. Luaseră interviuri unor mari personalități ale literaturii române, cu cîteva ore înainte ca acestea să decedeze. Rezultatul ? Egal cu zero. Publicul cititor se încăpățîna să cumpere doar presa centrală.

In pjlină ședință de dezbatere asupra misterioaselor cauze care provocaseră maladia lipsei de popularitate a revistei, a pătruns în redacție președintele cenaclului literar de pe lîngă Casa de cultură municipală. Era un profesor pensionar cu îndelungă activitate scriitoricească, foarte stimat în județ și cunoscut și pe plan național.

— Mă scuzați, mi se pare că sînteți în ședință ?

— Așa s-ar zice ..., mormăi neprietenos redacto- rul-șef, trăgînd amarnic din țigară.

Ceilalți îl priviră mohorîți p,e omulețul vioi și cu chelie, în timp ce depunea un dosar voluminos pe biroul cel mai apropiat.

— Plec imediat, nu vă deranjez. V-am lăsat aici niște lucrări ale cenacliștilor mei. Tineri foarte, foarte talentați 1 Vă rog să-i aveți în vedere ! Poate publicați ceva în numărul viitor...

Se uitară la el ca la stafia tatălui lui Hamlet, prin norii de fum.

• — Exact ce ne .lipsea acum! făcu,, acru, redactorul de la secția „Poezie".

Șeful mormăi ceva nedeslușit și se duse să deschidă fereastra.

— Atunci... mai trec eU pe-aici! ... Mă iertați !... Vă saluuut !

Și septuagenarul se retrase închizînd cu mare grijă ușa, de parcă ar fi fost din sticlă ușor casa- bilă.

— Mai treceți, mai treceți ! Cu toții trecem..., rîse fără chef reporterul care se ocupă ocazional și cu pagina umoristică.

— Hai, gata cu bancurile ! îl luă la rost șeful. Problema devine și mai gravă, tovarăși, pentru că eu simt că-mi cedează nervii. V-am tot dat idei, am făcut tot ce s-a putut, am și eu o limită, nu ? Mi-a crescut tensiunea. Am 24 cu 12 ! Poftiți !... Biletul de internare în spital... II țin de trei zile. Dar de mîine vă descurcați fără mine. Nu știu cit va dura. Și cu asta... A, era să uit. Cît lipțesc, îmi ține locul secretarul de redacție. Așa...

După plecarea redactorului-șef, păstrară cu toții tăcere cam două minute. Parcă era un moment de reculegere. Apoi izbucniră discuții aprinse. Fiecare avea o idee colosală pentru numărul viitor al revistei. Numai că secretarul de redacție era vulpe bă- trînă și nu se mai entuziasma așa, din te miri ce. Pînă la urmă, căzură de acord să continue exact în formula de pînă atunci. Mai rău nu putea să fie.

— Și cu astea ce facem ? arătă „liricul" către dosarul cenacliștilor.

— Le triezi pînă mîine la prînz și-mi dai o poezie de trei strofe, nu mai mult! Am eu cîțiva cuadrați
liberi, intr-un colț. O băgăm la rubrica „Speranțe[6]... Și fiți mai încrezători, stimați colegi ! încheie locțiitorul șefului.

A doua zi, pe biroul lui se afla poezia „Calul de din zodie“, ce purta semnătura unui anume Miron Dionis Curcă.

— Pfiu ! Ce nume la ăsta ! se minună secretarul- responsabil. Cine e ?

— Un profesor de sport! răspunse scurt redactorul de la „Poezie".

— Ți-am spus să-mi dai una de trei strofe ! Asta are patru... . . i

— l-am tăiat deja trei. Dacă mai tai încă una, știu eu ce se poate întîmpla ? Nu-mi asum răspunderea ! se apără redactorul.

— Bine! Nu ți-o asumi 'dumneata, mi-o asum eu...

Și secretarul-responsabil tăie strofa a treia, care rima „descînt“ cu „mormînt“.

— Așa ! Acum a devenit mult mai optimistă ! observă el. Chiar aveam nevoie de ceva luminos, să învioreze pagina. O dăm cu cursive. Măcar de-ar deveni celebru Curcă ăsta. Ca Pasărea Phoenix.

— Aia n-a publicat la' noi ! remarcă flegmatic, din colțul său, reporterul.

— Fiecare are parte de ce merită ! trase concluzia secretarul de redacție.

Spre sfîrșitul lunii, în fața chioșcului de ziare din fața florăriei „Codlea", reporterul discuta cu vînzătoarea. Fusese trimis să cerceteze cum merge vînzarea numărului din revistă recent apărut

.— Revista „Excclșior" aveți ? se interesă candid ziaristul. - •

— Am, cum să n-am ! oftă vînzătoarea. Cincizeci de numere, nu mai puține !... De ce naiba mi-or fi

aducînd atîtea, cînd nu se vînd deloc ? Să mai dea și pe la alte unități că eu una m-am săturat!...

— Și chiar nu se vînd ? insistă el.

— Păi, una, două, cel mult trei pe lună. Ce, asta e vînzare ? Păi să vedeți dumneavoastră cum se dă „Magazinul" sau „Flacăra" !... Și altele !... Se bate lumea pe ele ca pe portocale, zău așa !

în acest moment apăru și profesorul Miron Dionis Curcă, pe care-1 cunoștea și reporterul. Se salutară, iar debutantul întrebă de revista „Excelsior".

— Avem, cum să n-avem ! Poftiți ! se grăbi vînzătoarea să-i ofere un exemplar, de teamă ca acela să nu se răzgîndească.

— Eu aș vrea mai multe..., spuse Curcă.

— Poftim ? îl privi bănuitoare gestionara. Credea că-și bate joc de ea. Cîte, adică ?

— Vreo treizeci și două de bucăți, precizâ tînă- rul.

Plină de însuflețire, vînzătoarea îi aduse un vraf și încasă repede suma cuvenită.

Cei din spatele lui M. D. Curcă — se adunaseră vreo douăzeci de persoane ieșite de la cinema, dornice să cumpere țigări, ziare, felicitări, vederi — începură să vocifereze.

— Nu dați, doamnă, atîtea 1 Ce, noi stăm degeaba la coadă ?

— Unii cu zecile și alții deloc ?

— Dați numai cîte una, să ajungă pentru toată lumea 1

în cîteva minute nu mai rămase nici un exemplar din revista „Excelsior". Parcă le măturase un taifun. Cîțiva nemulțumiți fură îndrumați către
chioșcurile apropiate, unde se produseră noi busculade. Reporterul află ulterior că epidemia se întinsese cu o repeziciune uimitoare. Un exemplar din revistă (preț oficial — cinci lei) ajunsese să se vîndă pe sub mină pentru suma de douăzeci și cinci de lei. Se zvonea că numărul respectiv conține dezvăluiri senzaționale în legătură cu fractura fotbalistului Pungău, care n-a putut juca în meciul cu Andorra, ceea ce a dus la pierderea oricărei șanse de calificare a echipei naționale pentru campionatul mondial din 198... Alte surse bine informate susțineau că e vorba de nemaipomenita descoperire a comorii lui Decebal (trei miliarde și ceva numai bijuterii) — comunicare făcută de un arheolog ad- hoc, de profesie cioban, nepot de cumnată al lui Nicolae lorga. Și tot așa.

Din curiozitate profesională, reporterul îl întrebase pe Curcă :

— Dar ce faci, dom'le, cu atîtea exemplare din revistă ?

— Le dau cu autograf elevilor mei !... Păcat însă că mi-ați tăiat cele mai frumoase strofe.

— Nu eu, bătrîne. De altfel, decît să nu încapă deloc... Mai bine așa. Dar știi ceva ? Ar fi bine pentru tine să-i trimiți și redactorului-șef un exemplar cu autograf.

— Da, dom'le ! Excelentă idee ! Trebuie să-i mulțumesc într-un fel...

Și Miron Dionis Curcă îi scrise o dedicație mai mare decît poezia.

— Bun. Dă-o-ncoace să i-o duc eu !

Reporterul, după ce-și încheiase investigațiile privind vînzarea revistei în municipiu, se grăbi cu
„bomba" la șeful său, abia ieșit din spital. Acesta, înfășurat intr-un halat gros, ședea pe balcon în- tr-un șezlong și bea ceai de mușețel dintr-o ceașcă pentru cafea.

— Ei, cum stăm ? Tot așa slab ? Cit s-a vîndut?

— Două mii de exemplare numai astăzi 1 Cu aproximație...

— Vai de mine 1 Jumătate din tiiaj !... Ce s-o fi-ntîmplat ? Ce miracol ?

— Nici o grijă, șefule 1 E un fenomen absolut normal, verificat științific. Conform legii statistice a lui Klagen și Cbcknut, curiozitatea cititorilor trebuie declanșată printr-un coeficient de...

— Bine, bine, lasă asta... Și crezi că durează ?

— Dacă s-a pornit, n-avem decît să controlăm fenomenul și totul va reintra în normal. Luna viitoare tragem tirajul nostru din zilele bune...

— Tragem, dacă va fi cazul ! observă prudent șeful. Dar, în afară de coeficientul ăla al tău... ce-a declanșat toată nebunia asta ? Avalanșa, ca să zic 3Șâ..a

— Un mic bulgăre 1 Poftiți !

Și reporterul ?i întinse exemplarul cu autograf. Redactorul-șef îl citi fără să-și creadă ochilor.

— Asta ?... Asta ?...

Se învineți și căzu lat în șezlong, respirînd greu. Reporterul cHemă „Salvarea"...

In prezent, colegiul de redacție caută cu ardoare profesori-poeți, cu clase de cel puțin patruzeci de elevi. în caz că nu se vor ivi, vor apela din nou la talentul lui Miron Dionis Curcă. Acesta are în rezervă un nou poem, intitulat „Calul de după zodie"

.îl așteaptă, cu nerăbdare, Celebritatea. Și, cu siguranță, o gaură serioasă în buget. Dovadă că arta cere sacrificii.

CURSA CONTRA CRONOMETRU

Se' spune că vara e un anotimp neprielnic creației. Din cauza zăpușelii, poate. Sau fiindcă a intrat în obișnuința celor ce produc opere de artă să se odihnească în acest sezon. Personal am serioase rezerve în această privință, începind de astăzi, cînd s-a produs o adevărată cotiturii in concepțiile mele.

Fiind prima mea zi de concediu, încă mai oscilam între munte și mare, între o excursie în Bulgaria și o tihnită vacanță la țară. Cochetam cu aceste ispititoare posibilități, cînd m-am ciocnit de o persoană ce ducea ditamai geamantanul. L-am recunoscut pe poetul local Flăngușă.

— Salut, bătrîne ! Ghici, de unde vin ? m-a chestionat creatorul.

— Din Thailanda, nu ? Ai fost trimis într-un schimb cultural, de către Asociația

scriitorilor. Ei ne-au dat trei, noi te-am dat pe tine. Dar între timp thailandezii s-au răzgîndit, socotind c-au făcut un. schimb dezavantajos pentru ei...

— Tot glumeț, tot ?... Vin de la Izvorul Zînelor !.. De la Casa de creație.

— A,' de la odihnă ? Bravo ! Ești alt om ! Arăți cam obosit..., mi-am exprimat eu nedumerirea sinceră.

— Ce odihnă, colega ? N-am stat decît patru zile. Am scris șaizeci și una de poezii, îți dai seama ?

Am trecut pe la editură și le-am și depus, ca să mă prindă în plan pe anul viitor.

— Și te prinde ?

— Fără discuție !... Te-am lăsat, că mai am ceva de definitivat...

Și m-a lăsat pe gînduri. Ia să facem noi o socoteală simplă : șaizeci și una de poezii în patru zile înseamnă cincisprezece și un sfert pe zi. E teribil! Pe mine sfertul ăla mă dă gata. Cum o fi reușit confratele așa ceva ?... De-a dreptul invincibil. E mai tînăr ca mine cu vreo șase ani, dar asta nu-i o scuză. înseamnă că eu sînt un leneș. Rușine ! N-am reușit să scriu pînă acum decît vreo trei cărți subțirele, iar Flăngușă, cum se vede, bate toate recordurile. Ca să nu mai zic de apetența editurilor pentru scrierile lui, dacă e să-i dăm crezare. Nu se poate ! Aici e un mister. Trebuie să-i revedem poemele și să aflăm secretul.

Mă instalez în sala de lectură a bibliotecii orășenești și petrec jumătate din zi studiind cele patru plachete de versuri ale lui Flăngușă.

Am ieșit tîrziu, buimăcit, în soarele amiezii, dar a meritat efortul. Am descoperit secretul lui Flăngușă : creează utilizînd de patru sute de ori (și dau o cifră modestă) cuvintele „fință“ și „conștință“ (ca să iasă rima) și cultivînd panegiricul în șase sute de ode cu titluri diferite, dar sunînd toate la fel. Subtilitatea acestui gen constă în folosirea cu dezinvoltură a pronumelui personal, forma neaccentuată. Iese cam așa : „să îl“, „să îi“, „să o“, „să le“... Cine nu-i simte măreția, înseamnă că e lipsit de simț estetic. în ceea ce mă privește, abia acum consider că am înțeles virtuțile gramaticii lui Măcă-

rescu, carc-1 chinuia pe Trăsnea. Mă refer la colegul lui Nică din „Amintirile" lui Creangă.

Va trebui — îmi zic — să pun lira-n cui o vreme și să studiez temeinic operele contemporanilor. Le-am cam neglijat și iată consecințele ! M-am scăpat din mină. Sau mi-am ieșit din mină. Remarc, cu acest prilej, că, vrem su vrem, scrisul a devenit o competiție. Ca atletismul sau ciclismul bunăoară. Dacă nu pedalezi zdravăn, rămîi în urma plutonului și nu te mai ia nimeni în seamă.

Intr-o stare vecină cu disperarea, m-am dus după-amiază să-mi plimb gîndurile negre prin vastul nostru parc. Dar vai !, lumea e atît de mică !... Pe cea mai singuratică alee am întîlnit-o pe octo- genera domnișoară Liliana Gornic-Ciofrîngeni. Moțăia senină pe o bancă la umbră, ca omul care și-a făcut pe deplin datoria. Cînd să mă strecor tiptil prin dreptul ei, a deschis ochii, tresărind.

— Vaaai, domnu ?... Domnu... ? nu-și mai amintea numele meu. Nici nu se putea altfel.

— Ce mai faceți ? a fonfăit ea cu entuziasm și m-a invitat să iau loc lîngă ea. M-am așezat cam fără chef, ca să descopăr că stau pe un caiet gros, care mă jena. L-am extras discret și am întrebat :

— E al dumneavoastră caietul ?

— A, da ! Vai, ce bine că l-ați găsit ! 11 pierdusem de vreo două ore și-1 tot căutam ! (Era și normal. Pe o bancă atît de stufoasă și sălbatică...). Știți, sînt aici de la prînz și am scris zece... Nu zece ! Unsprezece poezii : două în metru antic, două în stil clasic și restul în vers... cum îi zice ?...

— Liber — îi sugerez eu

.— Nu liber 1 E ceva cu culoare... Solar ? Nu.. Boborez ?... A, da ! Alb ! Vers alb... Pînă-n seară mai am timp pentru încă pe-atîta, nu ?...

Mă desjlart în grabă de d-ra Gornic-Ciofrîngeni, imbatabila poetă vizitată cu atîta osîrdie de muze Ce randament uluitor!... Cum de-a publicat doar două cărticele prolifica poetesă nu-mi explic. Va rămîne una din enigmele acestui secol.

Judecind la rece, biata mea productivitate poetică îmi inspiră milă. Sînt leneș și ineficient. Mă înfior la ideea că, dacă acești confrați de provincie sînt atît de competitivi, atunci vestiții barzi din capitală probabil că nu au rivali. A, nu, nici nu vreau să mă mai gîndesc la asta !... îmi produce vertiiuri

Voi trece însă la o ofensivă hotărîtă. Cumpăr conserve pentru trei săptămîni, patru kilograme de hîrtie velină, douăzeci de pixuri și mă baricadez în casă. Nu răspund la telefon, la scrisori, la invitații, la somații, la nimic. Voi scrie douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru. Cel mult să sacrific cîteva minute pentru masă. Somn în nici un caz. Exclus !...

Am și schițat din mers două romane-fluviu, în cîte patru volume; șase plachete de versuri și o istorie a criticii de ariergardă. Numai așa sper să mă sincronizez cu harnicii purtători de flamuri ai mișcării literare locale. Totodată, le voi oferi și editorilor șansa unică de a mă redescoperi. în loc să fugă de mine ca pînă acum, se vor bate pe scrierile mele, îmi vor tipări ediții revăzute și adăugite la prețuri îmbunătățite, pînă ce voi începe eu să-i refuz. în virtutea dictonului : „Orice vers își are reversul său®.

Sînt îmbărbătat de ideea că în timp ce eu voi lucra febril, nici Flănguș& & C-ie nu stă locului. Precis că accelerează luînd curba periculoasă către posteritate, ducînd geamantane doldora de „finețe“ și „constințe". Viitorul n-are încotro. Va fi obligat să-i primească cu bagaje cu tot pfe inventatorii poeziei care se citește și se apreciază singură, ai romanului în doi timpi.

Iată-i pedalînd victorioși, cu muzele urmîndu-i supuse, în fruntea plutonului, trecînd ca vîntul pe lingă cititori.

INTERFERENȚĂ

In croazieră pe Marea Neagră cu o foarte elegantă și luxoasă motonavă, Tănase explică unei doamne cu gene, lungi și cu priviri languroase, proaspăt divorțată și care se consolează extrem de greu:

— Vedeți această apă ? O imensitate de lichid sărat. Pînă și ea comunică, prin alte mări, cu oceanul. Oceanul, da, aia forță I Marea, deh l Mai ușurel...

— Daaa ? Daaa ? Nu știam ! ciripește doamna șl suspină din motive care nouă ne rămîn necunoscute. Dar cum comunică ?

— Foarte simplu ! După sistemul vaselor comunicante ; ca la sifon, înțelegeți ?

Și Tănase cheamă un steward, care-i aduce un sifon. Dar e gol și fîsîie ridicol. Demonstrația eșuează.

Doamna ridică din umeri. S-o fi simțind jignită, îi întoarce spatele și privește în direcția unde ar trebui să se afle țărmul părăsit de dimineață.

Tănase nu se descurajează. Restituie sifonul, se apropie din nou și abordează alt subiect.

— Am impresia că suferiți de rău de mare... Sau mă înșel ?

— Nicidecum ! protestează doamna. Sînt mai tare ca o stîncă.

— Atunci n-ați vrea să naufragiem împreună și să întemeiem o insulă ? zice dintr-o suflare Tănase, privind fix valurile absolut neinteresante.

Doamna îl privește cu interes, îl măsoară în tăcere și-i spune :

— Vino ! Ai o conversație cuceritoare...

își face vînt ca o campioană la sărituri de la trambulină și plonjează în apa de un albastru vînăt. în treacăt, Tănase izbutește să vadă că, de la mijloc în jos, doamna are un corp de sirenă. Adică prevăzut cu o coadă vînjoasă, în toată regula, cu solzii respectivi, ca de pește.

— Brrr ! se înfioară de frig Tănase, făcînd piele de găină. Ce gusturi și pe sirenele astea ! S-aștepte ea mult și bine ! Nu sînt dator să-mi țin promisiunea. De altfel, am zis și eu așa... Și cam bănuiesc de ce n-a fost fericită în căsnicie. Toată ziua în apă, iar soțul — că n-o fi fost ursul spălător sau polar, mă rog — a abandonat această cursă inegală.

— Uuuuu !... Prinde-mă ! îi strigă de pe creasta unui val depărtat doamna cea zveltă și neconsolată.

Tănase îi zîmbește circumstanțial și în gînd se roagă să apară vreun vas de pescuit. Doar-doar o

Încurca-o în năvoade, s-o șifoneze nițel. Cum naiba își păstra toaleta impecabilă ?

— S-o lași în pace pe soția mea 1 îi strigă cineva în ureche.

E un individ pătrat, cu chelie, pe care scrie „Ulysses" by James Joyce. E un tatuaj sau nu ? N-ar putea preciza. Oricum, individul pare violent și intratabil. Totuși, cînd Tănase îi oferă un whisky irlandez la bar, acceptă fără fasoane.

Ce aventură stupidă 1 Nu poți să mai faci curte nimănui, că te trezești în plin absurd.

Se retrage tîrziu în cabina lui, de unde nu mai iese pînă la încheierea călătoriei.

întrebat la întoarcere cum a petrecut în excursie, Tănase răspunde posac :

— Este de preferat Homer cu epopeile lui. Restul e literatură...

HOBBY

Abia mă așezasem în poziția „Marelui repaus" și repetam în gînd cu convingere : „Brațul meu drept e greu ca plumbul..." Știți dv., formula obișnuită cînd vrei să te relaxezi. Dar brațul cu care discutam se făcea că n-aude. Ba, pe deasunra, mai începuse să-mi zvîcnească și nu știu ce fibră musculară, pe undeva, pe lingă umăr. Ca să-1 calmez, am încercat povestea cu stejarul care crește, pasă-mi-te, direct din mijlocul frunții. Dar după numai vreo două sute de ani (stejarii ăștia cresc greu și trăiesc mult), din apartamentul de deasupra s-a auzit un țipăt disperat. De femeie. Apoi mi s-a părut că cineva strigă
după ajutor, cu voce gîtuită. „O crimă 1“ ml-a fulgerat prin minte. Intr-o clipă am revenit la suprafață, din negura veacurilor, fapt care a făcut să-mi bată inima într-un ritm galopant, neîngăduit unuia care se străduiește să practice gimnastica după metoda Miiller-Păușanu, în scopiri terapeutice. La rîn- dul său, ficatul, pentru care, de fapt, mă străduiesc atîta, dădu violente semne că situația nu-i convine, solicitînd urgent porția de ceai hepatic.

Am dat cezarului fiertura lui de plante medicinale. Pe urmă, cum sînt om de acțiune, m-am decis să încep cercetările. Dar mai întîi măsurile de prudență. Pun mîna pe telefon.

— Cu tovarășul Treifrați, vă rog !... (Așa-1 cheamă pe prietenul meu, căpitanul.)

— La telefon !... Ce e, mă, iar vreo trăsnaie de-a ta ?... (Mi-a recunoscut vocea !).

— Victore, fii atent că nu e de glumă ! Dacă nu te sun iar peste zece minute, înseamnă că s-a în- tîmplat ceva serios. Sînt la mine...

Și închid. Urc apoi în salturi de panteră pînă la etajul următor și sun energic la ușa pe care scrie „Onisifor Benganetti". Aha ! Prima constatare : nume cu sonorități meridionale... Fac un nod la batistă (în gînd, firește). N-am auzit de el. S-o fi mutat în timpul cînd eu mă aflam în spital. Se schimbă des chiriașii la apartamentul teatrului. împrospătarea forțelor artistice...

Vizorul se întunecă o clipă, semn că cineva mă studiază din spatele ușii. ,,Te pomenești că e chiar asa- sinul“, îmi trece prin minte, însă nu mai am cum să dau înapoi. Ușa se întredeschide exact atît cît să se vadă doar capul unei copile inocente, de apro-
ximativ 25—35 de ani, care-și ascundea restul trupului. Probabil din motive temeinice. Chipul tinerei exprimă o mirare aproape naturală, drept pentru care ar trebui să ofer unele explicații. Bîlbîi o scuză. în fața sexului frumos mă pierd. Mi se replică rece :

•— Ce doriți ?

— Știți, sînt locatarul de dedesubt... Dv. ați cerut ajutor ?... A țipat cineva aici, sus... (Explicație de prisos, bineînțeles).

Copila îmi oferă un surîs cu vagi urme de ruj. Mimează o ușoară încurcătură, fiindcă știe că-i stă bine. De fapt, nu pare să aibă nevoie de ajutor mai mult decît mine. Mai degrabă dimpotrivă, aș zice. Deși abia acum observ că, sub ochiul drept, i se răsfață (era să zic ,,sare-n ochi“) o vînătaie proaspătă, pe care fardul așternut în pripă n-o poate face atît de discretă încît să scape unui observator atent, ca mine.

— Vai, dar nu era cazul să... ! M-am speriat de un șoricel, știți... explică ea la repezeală.

De dincolo se aude bubuind o ușă, din cauza curentului care aduce miros de țigări superlongi, iar o voce groasă și nemulțumită strigă :

— Cine e, dragă ?... închide ușa odată !...

Sprîncenele copilei se ridică în semn de neputință, îmi spune „la revedere[11], iar ușa se trîntește în nasul meu, fără alte explicații. Bun și-atît! Mi-ajunge. Revin în vastele mele apartamente. Acum să-1 sun repede pe Victor și să-i spun să nu se alarmeze.

— Ia ascultă, detectiv modern, îți spune ceva numele ăsta ?... Onisifor Benganetti... Cu doi ,,t“ !...

— Iar faci exerciții lexicale cu mine ?... Hai, las-o baltă, că am treabă !...

— Zău că nu glumesc ! îmi corectez eu tonul. E locatarul de deasupra.

— Aha ! Tu mereu ai ceva cu locatarii de sus. Freudism, băiete !...

— ...Zău 1 (fac economie de vocabular). A strigat cineva după ajutor (mă precipit de data asta)... și cînd m-am dus să văd ce e, o duduie (aici Victor mîrîie cu subînțeles) mi-a servit o poveste cu un șoricel, care-a speriat-o, chipurile... știi tu placa...

— Ei, și ? Crezi că e un cadavru acolo ?

Vedeți cum mă ia la vale ? Dar nici eu nu mă las.

— Stai să-ți spun esențialul !... La mine-n bloc nu există șoareci ! E cusută cu ață albă povestea asta 1...

— O fi avut un conflict cu soțul..., mă liniștește prietenul meu. Nu te mai băga în viața oamenilor cu familie ! Dacă tu ești becher, lasă-i pe alții să trăiască și ei cum pot ! Inclusiv pe mine, că am treabă.

Cu asta chiar că mi-a pus capac. Pentru moment.

— Biiine !... Tocmai făcusem rost de niște vin de buturugă și, cum eu nu beau... Dar dacă ai treabă, înseamnă că nu poți trece zilele astea pe la mine...

— De buturugă, zici ?... îmi vine greu să te refuz. O să mă sacrific. Bye, bye 1

Așa ne tachinăm noi. Avem multe amintiri comune, de pe vremea cînd eram liceeni. Viața i-a pus lui galoane pe umeri, iar mie — un catalog sub braț. Cu imaginația mea i-am dat de furcă. Totuși, de cîteva ori i-am fost realmente de folos. în ge-
neral — zice el — aș avea oarecare fler, dar sînt pripit și curios ca o domnișoară bătrînă. După mine, asta e o calitate, nu un defect (curiozitatea, vreau să zic). Dacă nu era calitatea asta, mai ajungeam noi pe lamă ? Noi în general, nu în special. Eu, unul, înclin să cred că altminteri omenirea ar mai fi zburdat și la ora asta prin copaci. Ceea ce, să fim drepți, unora, pe care-i cunosc eu, li s-ar potrivi de minune. Jungla, adică.

Un celebru cîntăreț de muzică ușoară se lamenta la radio : „Je faime, je faime...“. Pe acest fond „adeguat" — cum spun snobii în interviuri — mi-am servit un borș de lobodă cu iaurt — rețetă proprie —, pe care-1 preparasem seara trecută, cu ajutorul best-sellerului „Supe și ciorbe", ediția a H-a prescurtată. Apoi m-am retras la umbră, pe canapea, cu un roman modern, precum și cu intenția să mă desfăt în tihnă. Dar cum la radio cîntă- rețul lacrimogen cedase locul lui Bach, acordurile Concertului brandenburgic nr. 4 mă transportară departe de lectura mea cam indigestă, cu obiectivări și subiectivări, pe vreo trei sute de pagini plătite scump de editură, și la propriu, și la figurat.

Tocmai rătăceam pe sub niște coloane superbe, în plină Renaștere, cînd a sunat telefonul. Am renăscut rapid și am ridicat receptorul.

— Alo ? am mormăit cu voce somnoroasă.

— Țicule, tu ești ? mă luă la sigur un glas cam scîrțîit.

Nu mă cheamă Țicu, dar probabil că nu mă dezmeticisem de tot, așa că m-am răstit :

— Ce e, dom’le ?

— Vezi că ți-am găsit rame..., zice persoana, Cil o notă de mîndrie în glas.

M-am simțit dator să pun piciorul în pfag.

— Pe cine cauți dumneata, dom’le ?

Avea chef de discuție, după ce că greșise numărul.

— Nu e casa Benganetti ?

Vocea amabilă devenise dintr-o dată grosolană. Parcă eu eram de vină că nu-1 nimerise pe respectivul.

— Sunați cu un etaj mai sus 1 i-am recomandat politicos și i-am trîntit receptorul în auz.

Vasăzică am aflat și diminutivul vecinului de sus. Mă-ntreb cum s-a ajuns de la Onisifor la Țicu ? Probabil în virtutea aceluiași misterios principiu lingvistic care acționează și in cazul lui Ion, devenit, pentru intimi, Bebe.

Despre ce rame o fi vorba ? Demonul curiozității mă sîcîie. Haide, haide ! îi dau un bobîrnac, să mă lase-n pace. în definitiv, ce mă interesează pe mine ? Poftim ! Iar sună telefonul. Dacă e tot individul, am de gînd să mă exprim ceva mai dur. Dar nu e.

— Bătrîne, taie vițelul cel gras și scoate vinul de buturugă. Vin în vizită.

— Victore, băiete — zic — îmi pare rău, dar plec la țară ! Știi, mătușă-mea...

— Lasă-te de glume, că pe mătușa asta ai mai invocat-o de vreo cinci ori în ultima lună...

— Dacă nu mă lași să termin fraza !

— Termin-o și nu mai ptleca la țară, că n-ai de ce 1

— Cum ziceam, mătușă-mea mi-a promis un pur- celuș de lapte, dar nu s-a îndurat să-1 taie.

— Sînt dezolat..., face căpitanul. Are un accent de mare sinceritate.

— ...Dar un piept de curcan tot mi-a trimis...

— Gata ! în zece minute sînt la tine !

Prietenul meu s-a înviorat. Voi fi o gazdă primitoare. Pieptul de curcan se rumenește

deja la cuptor.

Peste un sfert de oră stăm la taclale și sorbim fiecare din ce poate : Victor din paharul cu vin de la mama lui (vița), iar eu din ceașca mea cu ceai de plante.

— E plăcut la tine. Știu că mă repet, dar asta e realitatea !... Vecinii nu te deranjează ? aruncă el o vorbă.

— la nu mai face pe nevinovatul ! Zi, unde vrei s-ajungi ? tranșez eu.

— La vecini ! Nu se vede ? Bîrfim și noi nițel, c-așa e moda ! își mîngîie căpitanul mustața lui de haiduc din Bîrsănești.

— Nu face pe motanul, că nu se prinde ! Recunoaște că nasul meu fin a descoperit iar un caz.

Căpitanul ridică ochii spre cer, mimînd disperarea. Profit de ocazie, ca să-i umplu paharul. El trece la atac asupra curcanului, iar eu, cîtă vreme e cu gura plină și nu-mi poate întrerupe povestea, îi dau drumul. Despre rame.

— O fi apicultor..., remarcă Victor, ronțăind cu poftă. Ăștia sînt oameni săritori. Mai fac schimb între ei, se ajută. Ca șoferii... Știi, ,,Apimondia“ e o instituție foarte serioasă... ehe..

.— Da ? zic cu cam dezamăgit. Credeam că e ceva necurat la mijloc.

•— Ți-am mai spus eu ! Ești ca o domnișoară bătrînă... Prea vezi peste tot numai spărgători și traficanți de carne vie !... Apropo ! Ce faci cu salata aia ? !

Ce să fac ! Dau fuga și-o aduc.

încă mai stau și mă-ntrcb de ce prietenul meu a venit în civil. E ceva la mijloc. îmi spune mie flerul. Să nu creadă el că mă duce. Mă refer la Victor, nu la... Orice ar face, nu mă poate împiedica să-i dau o mînă de ajutor la cercetarea cazului în perspectivă. Care caz ?... Păi să vedeți, deocamdată nici eu nu m-am lămurit. Dar îl simt pe-aici, pe-aproape. Ca un ronțăit de șoricel. Șoricel ?... Dacă aud bine, parcă zgîrie cineva la ușă. Deschid. îmi cade în brațe, ca un balot de paie, un individ necunoscut, mirosind de la o poștă a spirtoase. Cam devreme și-a luat ceaiul, nu ? Sper că veți fi de acord cu mine că alcoolul, ca aliment, e curată otravă (uite că mi-a ieșit o maximă excelentă !...).

Tipul, bărbos și pletos ca un hippy original, nu imitație, e serios grizat. Mai precis, beat mort, cum se spune în popor.

— Ei, cetățene, aici nu e „Doi cocoși" ! Restaurantul din cartier, adică. E casă particulară ! îl iau eu oficial și vreau să-1 scutur. Dar fiindcă se clatină îngrijorător și și-a pierdut uzul vorbirii, procedez exact pe dos. îl sprijin cu băgare de seamă să navigheze pînă la primul fotoliu din sufrageria mea. Acolo cade lat, mormăind ceva într-o limbă
care face mare economie de consoane. Dacă intuiția nu mă-nșală — și vă asigur că n-are ea curajul ăla — tipul dorește precis un întăritor.

— Greu, cetățene 1 sînt silit să-1 dezamăgesc pe loc. La mine nu găsești tării nici să dai cu tunul !... Vin nu pot să-ți dau, că-1 păstrez pentru prieteni. Și nici nu e spirtos, dacă yrel să știi. E juma-juma cu de măceșe și de soc. Dar asta rămîne între noi, că dacă află Victor, e-n stare să mă amendeze. Iar tălică nu faci parte dintre prietenii mei și nici nu se întrevede vreo posibilitate în sensul acesta. Cel mult un ceai medicinal pot să-ți ofer. Tare ! Doză dublă, în stare să trezească și-un pistolar care-a băut whisky de contrabandă (contrafăcut, bineînțeles), ca-ntr-un western.

Cetățeanul turmentat se strîmbă de parcă i-aș fi recomandat un produs toxic. Apoi, după eforturi ce demonstrează o voință de fier, își regăsește parțial limba.

— Don’ Nisifo’, toată-ncre’erea ! Da’ tre’ s’mă dre’ c-un uisld I Vă ’og f’umos !...

lac-așa ! încă unul care mă confundă cu vecinul de sus I Nu e deloc măgulitor pentru mine. Simt un puternic imbold să-1 dau pe ușă afară urgent, dar mă abțin. îmi licărește un beculeț în minte. Dacă tocmai acesta e prilejul așteptat ca să-mi verific ipotezele ? Să fim diplomați 1 în definitiv, e de datoria noastră să ne ajutăm semenii aflați în nevoie. Semeni, în cazul de față, e numai un fel de a zice, mă-nțelegeți...

•— Amice, îi spun, stai liniștit, că te ajut eu să te dregi imediat. Ți-aduc ceva bun.

Mormăie o mulțumire, apoi brusc, fața lui — atît cît i se zărește din stufărișul bărbii — își schimbă culoarea, trecînd de la sfecla roșie la citrice. Mă ocup de el ca o mamă adoptivă ; îi pun o compresă rece pe frunte și-i promit un ceai tare și fierbinte ca Talpa-ladului : ,,Tea-bag“ ! De fapt, tot mușețel. De data asta ideea îi surîde. Eforturile mele educative dau roade.

Revin cu ceaiul aburind. Tipul se frige nițel, dar nu-i strică. După ce-a golit ceașca, e în stare să lege propozițiile în fraze, așa cum îi stă bine unui artist plastic. Fiindcă

pacientul meu — ați ghicit 1 — c pictor. Șl încă unul talentat, afirmă dumnealui. O fi 1 Poate că nu-1 cred, fiindcă n-a apărut în postura cea mai avantajoasă. Asta cam așa e 1 Dar să nu ne luăm după aparențe... Că domnia-sa, cînd muncește, lasă totul deoparte. Chiar acuma are o comandă serioasă. Comandă, fiindcă așa vine vorba. De fapt, e vorba de d-na Agripina, care ia lecții de pictură ; de la cine ? Chiar de la maestrul cu care stau de vorbă 1 Vrea să restaureze niște tablouri vechi. Și e așa de talentată 1... Mie-mi spui ? Dar, nici o vorbă 1

— Mormînt 1 îl aprob eu și-i propun o gustare. Ceva ușor, dacă se poate. Cum să nu ! Niște pîine prăjită ar fi foarte indicată în cazul de față...

— Cu brînză de vaci..., completez eu meniul, iar pictorul încuviințează, picotind în fotoliul meu preferat. Treacă de la mine ! .

îi prepar niște „toasts" (respectiv pîine prăjită), care gîdilă plăcut mirosul, și-1 servesc ca pe un convalescent. Protejatul meu ronțăie delicat feliu- țele crocante, cu brînză, și parcă se mai întremează.

Intre două îmbucături, ține să-mi precizeze că are de gînd să deschidă o expoziție personală. Pînă acum n-a prea avut timp. A fost ocupat cu alte treburi.

Se vede cu ce s-a ocupat, zic în sinea mea. După care îl invit să tragă un pui de somn. Nici nu mai era nevoie de invitație. Artistul pornise deja la drum cu Morfeu. Am dedus asta după figura lui împăcată. Ehe ! Se vede că nu suferă ,,cu ficatul 1“ Dar nici o grijă ! Ciroza pîndește după colț — am să-1 avertizez cînd s-o deștepta, văzîndu-se treaz spre marea lui mirare.

Asta pictor ! Bun de pus în ramă. îmi vine expresia în minte, fără să vreau. Stop cadrul !... Ra- mă-rame... stai așa, s-o luăm ușurel cu deducția, că am pus mina pe un fir. De la telefonul cu pricina... De ce avea nevoie de rame d-1 Onisifor ? Nu puteți să-mi răspundeți 1 Să vă spun tot eu. Pentru niște tablouri vechi. Cum așa, cum așa ? Stați încet și nu vă-nghesuiți cu presupunerile ! Vechi-vechi, dar valoroase. Ei ? Ce ziceți de silogism ?

Mă rog, dacă nu e prea clar, să mă explic. Mă duc la raftul de jos al bibliotecii — mă urmăriți, nu ? — unde-mi țin colecția de reviste. Iau de-acolo o publicație de-acum zece ani și deschid la paginile din mijloc. Sînt reproduse acolo patru tablouri dispărute atunci din colecția celebră a muzeului din P. Maeștri flamanzi, secolul al XVI-lea. Furtul a făcut senzație la vremea lui. Din păcate, nu s-a mai auzit nimic de-atunci. Luată de vîrtejul altor evenimente (alinierea planetelor, concursul băutorilor de bere, triunghiul misterios al Bermudelor, nașterea a cinci gemeni ș.a.m.d.), lumea a uitat. Cu ex-
cepția mea. Pentru că prea mult mi-am dorit să descopăr o urmă. Și iată că acum s-a ivit șansa mea. Chiar dacă această șansă are înfățișarea unui pictor cu darul suptului. De ce nu, în definitiv ? Hazardul de-asta e hazard... Am mai suspectat eu și alți pictori sau amatori de pictură, cc-i drept, însă fără nici un rezultat. Dar dacă de data asta am tras lozul cîștigător ? Cum pe ce mă bazez?! Păi flerul meu, tovarăși, c cea mai bună bază !...

Van Gogh al meu doarme tun. Formez numărul lui Victor, dar n-am noroc. Mi se răspunde că e plecat pe teren. Sînt nevoit să mă descurc singur. Trebuie să-1 trag de limbă pe oaspetele meu. Să bat fierul cît e cald, pînă nu se evaporă alcoolul. Oricît ar fi de neplăcut, nu-mi pot permite să-1 las să-și facă somnul, cînd ne așteaptă probleme atît de arzătoare.

Mă așez la treabă ; deschid sertare cu zgomot, pun deșteptătorul să țîrîie, pînă cînd încep vecinii să-mi bubuie în calorifere, în semn de protest că nu respect ora do liniște în bloc. La țanc se aude și soneria de la ușă. în fine, bărbosul începe să facă ochi. E tocmai bun pentru cîteva întrebări cu cheie. Dar soneria zbîrnîie de mama focului. Parc-ar fi pompierii. Deschid și fac ochii mari de surpriză. Copila inocentă !... După ce se scuză („Vai, nu e nici un deranj", dar o țin în ușă), îmi aruncă o nadă.

— Știți, o cam întuneric pe palier. Nu cumva a greșit etajul un domn pe care-1 așteptam?

— Ce domn ? fac cu pe nedumeritul, deși mint ca un diletant. Din cameră, exact cînd trebuia să mă dea de gol, se aude o tuse de fumător imbătrî-
nit în rele. Tînăra aruncă o privire rapidă și atotcuprinzătoare, ca o cameră de televiziune — dacă-mi permiteți această modestă comparație —, apoi mă atacă frontal.

— îmi dați voie ? Numai o clipă !... Și se strecoară pe sub brațul (pe sub nasul) meu, lăsîndu-mă mofluz. O urmez total debusolat.

— Domnu' Coșoveanu-Lespezi ! exclamă tînăra mea cunoștință, cînd dă cu ochii de bărbos. După care mă privește reprobator.

Eu dau din umeri. Nu știu, n-am văzut.

-- Vai, dar e un mare pictor !... Cum, nu v-ați cunoscut ?

Și face prezentările. Uită și de data asta să spună cum o cheamă pe numele mic, deși noi mai știm cîte ceva.

Poftim interogatoriu încrucișat ! Planul meu genial s-a dus de rîpă. Cînd își bagă femeia coada, e și dracu' pe-aproape... (Iar am făcut un aforism ! Mai bine mă las de cercetări și scriu maxime și cugetări.)

Mulțumiri, din nou scuze, eu îmi compun o figură acru-amabilă și gata ! Mi l-a luat de sub nas. Ba, pe deasupra, trebuie s-o și ajut să-1 conducă pe scări, fiindcă se bălăbăne periculos. Iar dumneaei e atît de fragilă !...

Vrînd-nevrînd, o fac și pe asta. Sus ne ajunge din urmă un cetățean îmbrăcat cu o salopetă mîn- jită de rugină.

— Să trăiț' ! zice, zdrăngănindu-și geanta cu scule. Am venit să verific caloriferele.

— Ce calorifere, dragă ? Acum, vara ? se minunează domnișoara.

— Știți, instalația... să depune rugină și vine d-astupă țevile... Așa să face-n fiecare an, din vreme ! nu se lasă mustăciosul de caloril'erist.

— Mă rog !... Țicule, vezi c-a venit un instalator ! strigă dumneaei înspre bucătărie, de unde se aude o tuse înfundată — tabagică, o categorisesc eu imediat — și un mîrîit nedeslușit în loc de răspuns. Asta în timp cc-1 introducem pe maestrul Coșoveanu-Lespezi în apartamentul plin de mobilă sculptată, cu picioare de leu.

— Auzi, șefule ? îl fac atent pe instalator. Robinetul meu de la baie nu știu ce are, că huruie (vorbă să fie 1).

— Trec eu și pe la dumneavoastră, pe. urmă..., mă liniștește caloriferistul și-mi face un foarte discret semn cu ochiul..

Zău că e prea mult 1 O zi care se anunța atît de liniștită și cînd colo, n-ai timp nici să răsufli.

Peste cinci minute, Mustață își aruncă trusa cu chei franceze pe holul meu, alege una mai grea și-ncepte să umble pe la calorifer.

— Alo, tovarășu' ! Fii amabil și lasă-mi calori- feru-n pace, că el nu ți-a greșit cu nimic. Nici eu !

— Musai să verificăm, ca să audă toți cei interesați, că n-am fost doar într-un singur loc..., face el și-i dă înainte.

— Mai bați mult pe nervii mei ? îl întreb, nerăbdător să văd ce are să-mi spună nou. Sînt pur și simplu ros de curiozitate. De unde pînă unde prietenul meu, Victor, în rolul meseriașului bine temperat ?

— Gata verificarea ! conchide dumnealui, căpitanul, și se spală tacticos de rugină. Și-acum aștept explicații...

— Tot eu să-ți dau explicații ? explodez pur și simplu. Dar mă calmez rapid. Nu face bine la ficat. S-o luăm domol, așadar. Bănuiesc că ai motive serioase să umbli în salopeta asta, nu ? încerc să-i arunc o momeală.

— Bineînțeles ! Dar nu pot să ți le divulg, cel puțin deocamdată. Știi și tu cum e cu secretul profesional. Eu nu te-am întrebat cîți corigcnți ai lăsat...

— Ei, da ! Nici nu mai începe vorbă, dacă o iei așa. Dar, de fapt, crezi că-ți pot fi de folos cu ceva ?

— Oricare cetățean e dator să fie vigilent... (E clar ! Nu se prinde, că doar e vulpe bătrînă). Pe deasupra, tu ai și fler, mă flatează prietenul meu. Te văd după ochi că arzi de nerăbdare să mă copleșești cu noutățile tale. Așa că dă-i drumul 1

Oftez resemnat și-ncep să-i povestesc despre ciudatul vizitator al familiei de deasupra. Insist asupra ideii d-lui Benganetti de a-și restaura tablourile. De ce nu-și cumpără altele ? Sau de ce nu-1 pune pe pictor să-i facă portretul doamnei ? Nu e suspect ?

— Eh ! Iubitorii ăștia de artă sînt cam snobi, în general vorbind, observă căpitanul, înăbușindu-și discret un căscat.

— Așa ? mă aprind eu și pun în bătaie artileria grea. Ipotezele mele trebuie să le ia în considerație. Nu degeaba mi-am bătut capul în ultima vreme. Victore, hai să fim serioși ! Nu mai face pe plictisitul, fiindcă am niște supoziții fascinante.

Și drept argument suprem îi pun la vedere revista cu cele patru reproduceri.

— Ce zici de asta ? îl somez.

— Fii mai explicit, te rog ! Ce legătură arc cu pictorul ? Crezi că el le-a furat ?

Căpitanul e gata să mă persifleze.

— Am spus eu asta ? Urmărește-mă cu atenție — zic — și ai să te convingi că într-adevăr am fler.

— Folosește-ți cu încredere fantezia! *I'm pa- tient!...* Adică... am răbdare, mă-ndeamnă căpitanul.

Văd că s-a apucat să-nvețe engleza. Numai că eu sînt înaintea lui cu cel puțin trei lecții.

— Ipoteza mea este următoarea : chiar dacă nu ei au sustras pînzele din muzeu, precis știu ceva despre ele. Ce părere ai ?

— Raționamentul este foarte elegant, aș zice, mă măgulește prietenul meu.

— Elegant ? lete Nae ! îmi scapă cunoscuta expresie populară.

— ... dar plin de un umor involuntar ! își încheie Victor fraza, care nu mai e deloc măgulitoare. îi plac lui întorsăturile astea.

— Așadar nu vrei să discutăm serios ! Atunci, te rog să nu mai contezi pe colaborarea mea.

Amenințarea își face rapid efectul. Vedeți ? Esențialul în viață este să fii ferm pe poziție.

— Mă, da' supărăcios mai ești !... Mai bine dă-i înainte cu raționamentul, că abia l-ai început.

Buun. Să continui, atunci. Am și argumente.

— Primo : umblă ei cu gura căscată după pictură veche ? Umblă ! Fie și din snobism. Nu mă interesează motivul, așa că nu-1 comentez. Secundo : apar la dumnealor patru pînze care ar putea fi — observi nuanța ? — zic, ar putea fi cele căutate ? Apar 1
Ei ? Coincidențele nu trebuie trecute cu vederea. Mi-o spune mie intuiția.

— Ei, bravo ! Drept la țintă ! mă aplaudă căpitanul, zîmbind în colțul gurii.

— Nu rîde, că mai e un punct ! Terzo : De ce trebuie restaurate tablourile ?

Victor ridică din umeri. Tot eu trebuie să-i dau soluția :

— De ce trebuie restaurate niște picturi vechi ? ... Lansez triumfător argumentul meu, rezultat neîndoielnic al unei sclipiri geniale. Pentru că au stat ascunse mult timp, bătrîne ! E clar ca bună ziua. Presupun că hoțul a fost vreun necunoscător în materie. I s-a oferit probabil o anumită sumă pentru sustragerea pinzelor. Ulterior, a trebuit să le valorifice pe cont propriu, fie pentru că așa i-a trăsnit prin cap (după filmele lui Hitchcock), fie pentru că cel ce inițiase afacerea n-a mai apărut, cine știe din. ce cauză. Firește, a fost nevoit să aștepte pînă s-au mai liniștit lucrurile. Pînă atunci, a dosit tablourile prin vreun pod cu vechituri, unde nimănui nu-i dă prin gînd să le caute. Trebuie să accepți că astea nu sînt condiții ideale de conservare pentru picturi... Ei, ce părere ai ? întreb și-mi trag răsuflarea.

— Cam suspect mirosul ăsta !... face Victor și adulmecă în direcția bucătăriei mele. Nu cumva ai uitat ceva pe grătar ?

— E de la vecini!... Consumă toată ziua „organe[0]... Știi că el e măcelar... Dar de argumentele mele ce zici ? Sper că nu ți-am deranjat sensibilitatea cu ele...

— Iar te superi 1 ... Vezi, ăsta e defectul tău! Cum zicea nenea lancu.
— Bine, bine ! Treci la pa'ș'opt ! îi tai erudiția
.Căpitanul are un aer ușor jenat. Se uită gînditor la mine, apoi îndrăznește.

— Bădie, uite cum stau lucrurile. Să n-ai încredere în coincidențe. Ferește-te de ele, ca de... femei, era să zic !... Tu chiar crezi că vecinul ăsta, cu care împărți plafonul (Nu pe ăla intelectual, că n-ai ce — scapără o maliție), este implicat în furt ?

Și se uită la mine cu o figură gravă.

— Bănuiesc, zic.

— Dar argumente mai serioase n-ai ? N-o să-mi spui că bălmăjelile unui bețiv pot fi luate de bune.

— Victore, mă aprind eu, simt că banda care a operat e pe aproape. îmi spune obiectul ăsta ! și-mi bat cu arătătorul nasul, instrumentul meu principal de cercetare.

— Ei, da, dc data asta m-ai convins !..., mă ia la vale căpitanul.

— Atunci, dacă eu mă-nșel, tu ce căutai în apartamentul dumnealor (și arăt sus), cu chestia asta după tine ? (mă refer la trusa de scule).

— Sebi, băiatule, știi bine că nu pot să-ți spun nimic. Cel puțin *for the moment...* adică deocamdată, (învață, băiatul, învață !, a trecut la expresii...) Contez pe discreția

ta prietenească. Oricum, să știi că n-are nici o legătură cu bănuielile tale.

Speranțele mele cad în baltă. De atîția ani încerc să dau de urma tablourilor dispărute. Cîteodată, noaptea, visez că le-am descoperit în vreun pod vechi al unei case în curs de demolare sau în vreun geamantan schimbat din greșeală în gară (influența serialelor de televiziune). Și-mi zic fericit că, dacă visezi cu nădejde, nu se poate să nu ți se-mplinească dorința.

Mă fascina îndeosebi „Portretul artistului", care mă privea de la distanța a patru veacuri (aproximativ), cu ochi enigmatici, stăruitor. Probabil că aprecia și el strădania mea...

— ... N-are nici un rost!

Doar atît mai recepționez din tot ce spusese între timp prietenul meu. Mă uit la el ca picat din Lună.

— la ascultă, mă lași să-mi bat gura degeaba ? se supără el, de data asta.

Mdc, ce ție nu-ți place, altuia nu-i face ! I-o și zic. Pe urmă, incidentul fiind închis, trecem la proiecte de concediu. Cum rămîne cu excursia noastră ? îi reamintesc oarecum înciudat, fiindcă de doi ani mă tot amînă. Ba că nu-și poate lua concediu, ba că vara viitoare mergem sigur în Apuseni, că sînt mai ușor de bătut... La ficatul meu, nu-mi mai pot permite să urc Negoiul.

— Să vezi, s-a ivit ceva între timp. Am de rezolvat niște lucrări ; un coleg de-al meu e plecat la specializare și trebuie să acopăr și sectorul lui..., începe căpitanul să-și formuleze retragerea obișnuită. Mă-ntreb cum i-o fi explicînd soției.

— Mersi, m-am lămurit ! îi spun fără să fiu prea surprins. De ce nu spui deschis ? O lăsăm pe vara viitoare, mă arăt înțelegător, că nu toată lumea are concediu vara.

— Aaa, în vara viitoare o facem precis, se însuflețește brusc Mustață. Îți dai seama ?... Cetățile Ponorului... izbucuri... lapte de bivoliță de la cantonul silvic... zmeură..., se lasă el pur și simplu luat de valul amintirilor studențești.

— O splendoare, ce să mai vorbim 1 vin și eu cu contribuția lirică. Cît despre mine, cred că, pînă una-alta, mă duc într-o stațiune, la tratament.

— Perfect ! cade de acord imediat prietenul meu. Liniște, hrană dietetică, aer curat sută la sută...

— Și izvoare sulfuroase ! pun eu punctul pe i; și parcă și simt gustul lor dulceag, sănătos, deosebit de încurajator pentru ficat și alte organe surmenate.

Căpitanul mai zdrăngăne puțin cu cheia franceză pe la calorifer, pentru liniștirea eventualelor suspiciuni — e un meticulos, nu-1 știu eu ? — apoi se pregătește de plecare.

— Și zici că nu e o pistă de urmat ? mai fac o ultimă tentativă. Poate că stațiunea balneară mai suferă oarecare amînare...

— Bătrîne — o ia el pe coarda sentimentală — zău că-mi pare rău. Eu unul n-am încredere în coincidențe. Intre noi fie vorba, vecinii ăștia ai tăi au pe pereți vreo cîteva tablouri, așa cum spunea pictorul. Dar atît cît cunosc și eu în materie de pictură, pot să te asigur că nu e nimic care să-ți confirme ipoteza. Sînt pur și simplu niște copii cam stîngace. Atît!... N-are rost să adaptăm realitatea la teoriile noastre, oricît de scumpe ne-ar fi. Mai bine invers ! Așa e corect și științific, dacă vrei... Ți-ajunge expunerea ?

— Mi-e prea destul !

— Bun ! Atunci ia-ți gîndul de la povestea asta și vezi-ți de sănătate. Poate ieșim într-o duminică la rîu, dacă prind timp liber... Salut voios !...

Și pleacă. Un instalator ca atâția alții, cu bască pe cap, cu geantă cu scule, ca omul care și-a făcut datoria. M-aș mira să nu aibă și-o bicicletă cam rablagită, rezemată în fața blocului. Căpitanul nu face nici o dată treabă de mîntuială. Mă pricep eu să-mi aleg prietenii ! Sau invers, vorba lui.

Dinspre dealuri vine o seară albastră peste oraș. Cobor să-mi fac plimbarea obișnuită și mă intim- pinâ mirosul reavăn al pâmîntului udat do curînd. Nea Gogu, pensionarul de la parter, mînuind furtunul Cii un vajnic pompier, stinge setea grădinii. „Cine n-are pensionar să-și cumpere" (proverb pentru uzul asociațiilor de locatari).

Cu larga colaborare a celor de la „Spații verzi", Nea Gogu, care a fost asistent medical și are cunoștințe pe unde nu te-aștepți, a făcut în jurul blocului nostru o adevărată grădină, înconjurată de un gard crenelat ca un zid de cetate. In față, conifere, trandafiri și crini. în spatele blocului — răzoare : castraveți, fasole țucără, ridichi de lună, ceapă și usturoi. „Aprozar" la îndemînă. Dincolo de gard, la casele vecine, trîmbițează la ore mici cîte-o bestie de cocoș. Ca la țară 1 Cînd udă Nea Gogu

„proprietatea", mă așez pe băncuță, ca să mai stăm la taclale. Ca acum, de pildă, cînd furtunul se încolăcește în iarbă, ca un șarpe artificial.

— Cum mai merge cu ficatul, dom' profesor ? mă ia in primire Nea Gogu.

— Merge, merge ! răspund eu, pe tonul voios al morarului cînd toarnă grăunțele-n coș, la măciniș.

Se simte puternic un dampf de „Mărășească". Nea Gogu afumă nițel microbii.

— Cum vă-mpăcați cu persoanele de sus ? începe el discuția.

— Care persoane, Nea Gogule ? întind eu coarda un pic, să vedem cum trage peștele.

— Ăștia noi, dom'le 1 Vecinii dv. de la ultimul etaj. Nu vă bocăne-n cap ? mă lămurește interlocutorul meu, făcînd cu mîna un gest expresiv, cu care ocazi
eîi cade scrumul pe pantaloni fără să observe. ...Că trebuie să respecte .și ei programul de linișle-n bloc ! Ca toată lumea (Nea Gogu e scrupulos ia datorie).

— N-am de ce să mă plîng, deocamdată. Dar de ce mă-ntrebi ? încerc să-1 incit exact atît cit trebuie ca să aflu noutăți.

— Păi de l Nu știu cum să-ți zic, da' mie nu-mi plac cetățenii ăștia... (Nici mie 1 îl aprob în gînd). Ești tînăr, n-ai trecut prin cîte-am trecut eu... Multe nu le știi, cu toate că ai carte destulă. Păi eu mă uit la om și ți-1 cîntăresc dintr-o ochire cite parale face și cîte măsele are-n gură. Nu mai departe ăsta... Băngănete.

— Benganetti, Nea Gogule I Așa-1 cheamă..., îl corectez eu prompt.

— Fugi d-aci, dom'profesor I E Băngănete toată ziua, ascultă-mă pe mine. Și-a zis așa că e artist și nu suna destul do frumos numele de la tac'su. Să se dea mare în fața cui nu-1 cunoaște.

Nea Gogu începe să se ambaleze. Țigara se fumează singură. Mie nu-mi rămine decît să notez totul, cu urechea.

— Am fost prieten la cataramă cu socră-su! intră Nea Gogu pe făgașul mărturisirilor benevole.

Sînt un ascultător ideal : numai ochi și urechi. Cînd și cînd, emit onomatopee aprobatoare sau ex- primînd uimirea.

— ...Asta, veneticu', a aiurit-o pe fii-sa. Că și-aia e o poamă, nu știu de unde dracu' o fi ieșit așa, că nici taică-su, nici maică-sa nu erau ca ea. Oameni cinstiți, dom'le, ce mai... Eee l Știi ce sameni, da niciodată nu știi ce răsare..., emite Nea
Gogu o zicală in. variantă proprie, dar neverificată în practică, fiindcă el n-are copii.

— Ziceai de socră-su ! îl readuc la subiect.

— Așa... cum ziceam. L-a băgat în spital, dom'le. La nebuni, auzi ! Pe bază că ar fi dat în mintea copiilor. Niște nemernici, dom'le ! Amindoi. Ca să-i ia casa. Da' ce casă ! Vilă, nu cocioabă ! scuipă Nea Gogu într-o parte, cu dispreț. După care-mi descrie cu lux de amănunte vila și avantajele poziției geografice (piața la doi pași, stația de autobuz idem etc.). ...Și bietul de el stă acolo-n spital și nimeni nu-1 crede, de-o să moară îndopat cu medicamente, măcar că o parte tot nu le ia el, cînd nu-1 supraveghează. Că i-a uns ăsta, gineri-su, pe unii d-acolo. El, care n-a luat în viața lui un antinevralgic, că nici capul nu l-a durut vreodată, uite-așa i-a fost scris, doamne ferește ! Că d-aia am zis eu că e mai bine că nu m-am apucat să fac copii ! (Involuntar, mi-1 închipui pe Nea Gogu mamă... Efectul comic e irezistibil.)

— De mult s-a-ntîmplat asta ? devin curios.

— De unde, dom' profesor ! Mai acu' o săptămînă. Ba nu ! Mint... Miercurea trecută, că joi m-am dus eu p-acolo, să nu creadă c-a rămas singur fără nimeni. Că e zi de vizite, știi, era distrus, săracu'. Auzi, dom'le, ce i-a dat prin cap, al dracu' ! Ca-n filmele alea americane 1

— Și ea ? torn puțin gaz pe foc.

— Ea !... pufăie Nea Gogu în semn de dispreț. Păi ce, suflă-n fața lui ? De fapt, acu' mi-aduc aminte că nici nu e fata lui bună (bănuiesc că Nea Gogu se referă la prietenul lui...) ; e a nevesti-si, care s-a ținut c-un ofițer pe vremuri, c-așa a luat-o, cu copil cu tot. hn om ca DÎinea caldă, ce mai ! Pîinea
lui Dumnezeu !... Și-acu' uite cc-i face !... Mama ci s-a prăpădit, iar el a-ncăput pe mina ăstora. Ehe ! Da' Al de Sus nu bate cu prăjina !..., își exprimă Nea Gogu speranța în justiția divină.

In ce mă privește, mai am o nedumerire.

— Bine, dar atunci cum au obținut apartament, dacă au casă în alt oraș ?

— Să fii sănătos dumneata ! Păi amîndoi sînt artiști !...

Figura mea exprimă o atare uimire, încît Nea Gogu consideră că e cazul să mă lumineze și în privința asta.

— La teatru, dom'le. Nu știu ce-or fi învîrtind pe-acolo, că le-a dat și locuință aici, în locul lui Georgescu, care s-a mutat după ce s-a căsătorit. Era vorba să le dea la baletistele alea două care veneau în vizită, că s-aveau bine cu el, mă-nțelegi; da' probabil că le-a aranjat în altă parte. Păcat că nu le-a repartizat pe ele, că erau fete drăguțe. Cam distractive ele, da' simpatice ! Le știți și dv., ce naiba I

Ajuns în acest punct oarecum picant al relatării, Nea Gogu mă privește cu subînțeles; eu iau un aer nevinovat. El se pregătește să mai aprindă un „ci- gare" tip „Mărășești[11], cînd îi retează gestul la jumătate vocea consoartei, venind din bucătăria un- de-și duce o mare parte din viață.

— Hai odată, Gogule, că ne-apucă noaptea 1

Nea Gogu se scuză în grabă.

— Nevastă-mea !... Trebuia să curăț spanacu' ...Am uitat ca pămîntu' !

Și dispare cu pași mărunți și grăbiți, tîrșîindu-și papucii.

Mai rămîn cîteva minute să-mi clasez informațiile. Or fi ele bogate, clar numai la prima vedere. îmi cam taie elanul detectivistic. Ticăloși d-ăștia, mersi ! La „Faptul divers[11] întîlnești asemenea cazuri. Și totuși ! Nu-mi vine să cred că nu e ceva putred în Danemarca. Mi-o spune iarăși nasul meu. Așa îneît evacuez rapid terenul, fiindcă mirosul de chiftele ce iese în valuri pe fereastra bucătăriei (le-a pus usturoi din belșug madam Gogu !) ar da gata un regiment de husari. Oricum, ficatul meu are timp să se zbată convulsiv, ca un ogar aproape sugrumat în zgardă, cînd îi zbughește de sub nas ditamai șol- danul.

îmi prepar un suc de morcovi : specialitatea casei. Storcătoarea mea electrică face zgomot ca un avion „Concorde[11] la decolare. îmi desfac centura — de siguranță, era să zic — și mă așez la masă. Mă tratez întîi cu sucul minunatei rădăcinoase, după care atac furibund farfuria cu brînză de vaci. Am de gînd să mă îngraș. Asta de cînd mi-a spus o colegă de cancelarie : „Tu ai fi băiat drăguț, dar ești cam slăbuț 1" (rimă involuntară). Vreau să sper că s-a referit doar la fizicul meu. Am și luat-o ca atare. Constat că, de obicei, din ce spune lumea, fiecare ia ce-i convine. Dovadă refrenul inspiratului șlagăr cu care mă asedia la un moment dat tranzistorul meu personal : „Așa e viața / Are și ușor și greu...[11]. O filozofie practică, de necombătut. Prin urmare, să ne conformăm. Mă duc la teatru. Am văzut azi un afiș violet pe roz, care anunța, în stagiunea estivală a teatrului clin urbea mea, spectacolul „Eu sînt mama acestui orfan[11] de Alice Onincaru
-Delapaltin. Printre interpreți — adică mai pe la coadă — figura și numele lui Onisifor Benganetti, personaj pe care încă n-am avut prilejul să-l văd la față pînă acum. Voi avea această șansă ca spectator. „Ocaziile se creează, băiete, nu se așteaptă !", mă dăscălea un prieten al meu (nu dau nume). Ca să-mi întăresc moralul, fac apel și la o friptură slabă (ca vaca lui Svejk). Altfel se simte omul cînd și-a făcut plinul și poate apăsa liniștit pe accelerație. Așa că demarez. La figurat, desigur, fiindcă sînt un pieton convins.

S-a nimerit să fie sîmbătă. Dinspre grădina de vară vine în valuri o muzică electrizantă. Tineretul local petrece în compania unei formații în marc vogă. Noi, adulții, haidem la sală.[6]

... Orga de lumini[0] s-a stins de zece minute. Cei patruzeci" de spectatori (cu aproximație) transpiră acum fără jenă, dar nu din cauza emoției estetice. Privim pe scenă cu speranță, doar-doar va apărea și găina cu oul de aur. Ți-ai găsit !... Mater dolorosa și-a abandonat pruncul în urmă cu douăzeci de ani, iar la vîrsta critică și-a adus aminte brusc de o- drasla părăsită și vrea să-i cadă la piept, tocmai cînd tînărul și-a făcut și el, ca omul, un rost în viață, devenind strungar.

Cu conștiința împăcată, mă afund într-o reverie prelungită. Nu mai înregistrez nici lamentările duioasei mame, nici justificatele foșnete ale ambalajului de ciocolată ce se consumă în jur cu sîrg.

Sînt readus la realitate de un răcnet. îl omoară ?... Am un reflex spontan, gata să intervin pentru a stîrpi orice manifestare de violență. Dezamăgire. Nu-1 omoară. Zbieretele provin de la un individ
fălcos, cu fruntea de două degete. Același principiu al economiei stricte de'material a folosit natura și cînd l-a înzestrat cu mîini și picioare. Numai la corzile vocale a făcut o nejustii'icată risipă. *Ecce homo* !... îl arăt în sinea mea cu degetul. Sonorul Onisifor —

el este, după cum v-ați dat seama — mai răcnește cîteva replici neinteligibile, după care-și pregătește o ieșire de mare efect dramatic. Dacă nu se împiedică !... Dar ireparabilul se produce, iar individul e proiectat în culise, stîrnind un zgomot total neartistic. Publicul se hlizește, bucuros de acest divertisment gratuit. în spatele meu, cineva aplauda totuși cu multă însuflețire. întorc capul, intrigat, și recunosc trăsăturile bine conturate de un machiaj corespunzător ale „copilei inocente". Vasăzică, sig- nora Benganetti se află la post. Răspunde de succesul la public al monstrului sacru, Onisifor.

Așa da ! Așa zic și eu armonie conjugală. Chiar dacă, nu cu mult timp în urmă, p anumită vînătaie îmi zdruncinase această impresie... „între arme, muzele tac". O fi fost atunci. Dar acum, iată, e rîndul muzelor să-și ia revanșa.

Pînă la final, explozivul talent, adăugîndu-și pe rînd o mustață și o perucă, mai execută două intrări de efect, compunînd două personaje economicoase din toate punctele de vedere. Fiecare apariție a sa este acompaniată de rîsul gîlgîit, abia stăpînit, al tovarășei sale de viață. Chicotelile semnifică, fără îndoială, marile satisfacții artistice pe care le resimte necunoscuta spectatoare văzîndu-și în acțiune actorul favorit. Efectul nu întîrzie să se arate. Doi pensionari, socotind că spectacolul a durat și așa prea
nnult, se grăbesc spre ieșire, ca să prindă șl telejur- malul de noapte.

Cînd, în fine, pe scenă, mama denaturată cade-n tbrațele vînjoase ale copilului regăsit în plină ma- tlturitate, cade și cortina cu grăbire, în aplauzele sanemice ale celor rămași cu stoicism pe poziție. (Orga de lumini se aprinde numai cu un sfert din Ilucșii de care dispune. De ajuns, totuși, centru ca cdonna Benganetti să mă recunoască, mimînd o plă- • cută surpriză, în clipa în care dăm nas în nas. amîn- tdoi grăbiți, dar, ce-i drept, spre ținte diferite.

—>:Vai, nu știam că vă place teatrul !... îmi dăruiește un zîmbet Copila, zbătîndu-și pleoapele indigo. Eu îi răspund ca în „Ghidul de conversație român-englez“ și realizăm o convorbire pe măsură, întrucît e cazul să mai pedalez puțin pentru strîn- gerea relațiilor, încerc să ating un punct sensibil :

— Soțul dv.... dacă-mi permiteți, știți, eu nu mă pricep la critică, dar ca spectator de teatru, ca simplu spectator vreau să zic..., șovăi un pic, exact atît cît trebuie ca să-mi dau seama că mă aflu pe drumul cel bun. Ochii mari și întunecoși, ca niște ferestre de la o casă pustie, ai Inocentei mă oglindeau. îmi'vine să ametesc — nu suport prăpăstiile — și-mi cobor privirile asupra bustului, caro merită să fie lăsat liber în tricoul bleu, cum și este de fapt.

— Spuneți, vă rog, nu vă formalizați! ciripește tînăra, invitîndu-mă la o camaraderie studențească. Pentru noi, artiștii, părerile spectatorilor sînt cele mai prețuite stimulente.

Iată o declarație parcă trasă la șapirograf. Oricum, mă surprinde. Credeam că pentru respectiva
stimulentul cel mai de preț e cafeaua, dacă nu oareșicare băutură întăritoare cu rude prin străinătăți.

Ca să creeze, probabil, o atmosferă mai destinsă, vecina mea scoate un. pachet de țigări, își aruncă una în colțul gurii, exti'age cu aceeași dexteritate și o brichetă cu care-și aprinde paiul rău mirositor. Ca bărbat galant, i-aș fi dat foc cu plăcere. Dar dacă nu fumez !... Mrs. Benganetti trimite o trîmbă de fum printre dinți în direcția mea, tocmai cînd declar :

— Voiam să spun că d-1 Onisifor a fost cît se poate de reușit în compozițiile din această seară. Părerea mea !... V-aș ruga să-i transmiteți felicitări din partea...

Uite-o cum a înflorit toată ! Pe onoarea mea dacă nu-1 iubește pe butucănosul ăla cu ochi de pește fiert, care posedă pe puțin două decenii în plus față de dumneaei.

— Vai, dar nu se poate ! își scutură copila scrumul pe hol, cu o grație gen anii ’30. Lui Ţicu o să-i facă o plăcere deosebită dacă îl felicitați personal.

Tînără domniță îmi deschide astfel o portiță (iarăși rimă involuntară !...) spre terenuri demne de explorat pentru un detectiv. Deci pornim în tandem spre cabinele actorilor.

Talentatul interpret împarte cabina cu încă un coleg, prilej de a-i arunca acestuia priviri triumfătoare. Pe acela nu-1 felicită nimeni, nici măcar vreo elevă cu acnee juvenilă. Urmează o primire cît mai zgomotoasă, ca să audă și ocupanții cabinelor alăturate.

— Pe mine mă căutati ?... Poftiți, poftiți, sînt onorai ! îmi zîmbește larg cu proteza îngălbenită de nicotină și trage spre mine un scaun, după care-și continuă operațiunea de demachiere.

— Ţicule, dînsul e un admirator al tău..., îl informează soției virtuoasă, cu voce virginală.

La care eu mă conformez și pun banda : ce mult mi-a plăcut, ce resurse artistice generoase, etcetera, etcetera. Firește, într-un limbaj elevat, așa cum îi stă bine unui prof. de Română, gr. II.

— Domnule, sînt pui- și simplu „tușat“ ! mă lasă perplex sir Lawrence Olivier-Benganetti cu barbarismul sustras din limba lui Voltaire.

Nu simte deloc nevoia să adauge, măcar de complezență, formula care s-ar potrivi de minune în cazul lui : „Crod că exagerați ! Modesta mea persoană nu merită atîta atenție[14] ș.a.m.d.

Mde ! Ce să-i faci ! Și soarele arc o mulțime de pete, deși joacă un rol principal în era noastră plină de energie și avînt.

Intre timp, orologiul bate unsprezece ceasuri din noapte. Coborîm împreună și, cînd gingașa persoană îi spune artistului că sînt una și aceeași persoană cu vecinul (,,— Un etaj mai jos !“), domnul Benganetti, căruia i se pare foarte potrivită ora pentru conversații pe teme teatrale, mă invită la un pahar de vorbă.

— îmi parc rău, dar n-am voie tării ! ridic eu uncie obiecții, nu prea întemeiate, din punctul dumnealor de vedere.

Se vede că nu sînt o persoană modernă.

— Cum așa, nici un whisky „Johnny Walker“ ? se miră maestrul, care pronunță „oalcăr“, ca unul pentru care limba engleză nu mai are nici un secret.

— E de la mama lui ! completează radioasa jumătate a lui Benganetti, aducînd un argument decisiv în discuție.

— Nu de la mama mea !... E vorba de „uiskii“... știți cum e expresia populară ! E veritabil, dom’le, nu de-ăla de ploșnițe ! precizează el parcă ofensat de presupusa mea intenție de a pune la îndoială calitatea băuturilor casei.

— Regret foarte tare. Sufăr de ficat, mărturisesc eu, ca unul strîns cu ușa. De fapt, mi-e un somn teribil, iar de strîns relațiile le putem strînge și mîine, pe lumină, nu așa, ca huhurezii.

Dar nu am norocul să scap așa de ieftin.

— Măcar un suc de ananas puteți lua cu noi, nu ? insistă noua mea cunoștință, signor Benganetti, sprijinit foc cu foc de privirile copilei îndreptate spre subsemnatul ca două revolvere cu surdină (or fi existînd asemenea arme periculoase, înzestrate cu gene atît de lungi, îneît fluturate languros să măture un sfert din obraz și jumătate din fruntea junei Rodica ? Precis că sînt adăugite, vreau să zic false, genele adică).

Fie 1 Aflîndu-mă la o asemenea strîmtoare, nu mai are rost să cochetez cu destinul. Zic adio lui Morfeu și dulcelui meu tovarăș — perna. Mă predau. Cu gîndul secret că voi afla niscai noutăți.

Instalat confortabil într-un fotoliu, mă delectez cu ananasul sus-pomenit și care merită toată stima. Amfitrionii mei, oameni serioși, se îndeletnicesc cu niște pahare înalte și groase la bază, în care și-au
turnat cîte trei degete (c vorba dc degetul mare, nu de altele, să fim bine înțeleși !) din mult lăudatul lichid de obîrșie scoțiană. Atmosfera e tot mai destinsă. Era să zic distinsă. Discutăm, firește, despre teatru.

— Șecspir !... E o chestie, dom’le ! îmi atrage atenția reputatul artist. Urmează poza monstrului sacru oferind muritorilor de rînd o replică celebră.

— „Tu bii or not tu bii... zăt iz zăcuaiștăn !“ îmi aplică maestrul Onisifor o lovitură artistică în moalele capului, într-o pronunție care îmi jignește auzul. Cel mai lezat rămîne tot sărmanul Shakespcarc. Nu-i dă prin cap histrionului că subsemnatul învață de zor engleza fără profesor, după Eckersley.

—• ...Visul meu, profesore, e să-1 joc nu pe Ham- let ! Nuuuu... ! (atunci de ce a lansat celebra replică ?)... eu nu sînt cu pretenții, ca alții, îmi cunosc măsura (și-și mai toarnă trei degete de „oal- căr“). Vlaicu Vodă, ăsta e visul meu ! îmi mărturisește noul meu amic. Ala da rol, domnule ! „Ui- tă-te la mine, doamnă ! P-acest piept, p-această frunte...“, trage voievodul un răcnet teribil ,pe replica spătarului Dragomir, privind fix la lampadar. Dar se-ntrerupe brusc ca să mă întrebe :

— Cum îți zice pe numele mic ?

Trecerea rapidă în registrul normal mă ia fără veste, așa că mă înec cu sucul de ananas. Sînt bătut cu vigoare prietenească după ceafă, pînă-mi revine vocea și întreb la rîndul meu :

— Dar de ce mă-ntrebați ?

— Hai, frate, ce naiba ! Ne cunoaștem, nu ?... Zi-mi Țicu, ca-ntre prieteni ! Eu cum să-ți zic du- mitale ? se arată sociabil popularul artist

.— Pentru prieteni, sînt Sebi. De la Sebastian.

Am o simplitate agreabilă în exprimare, nu-i așa ? Se simte formația umanistă.

Odată îndeplinită și această formalitate, bănuiesc că vom deveni prieteni la cataramă, din punctul dc vedere al maestrului, cel puțin. Sînt la al doilea pahar cu suc de ananas parfumat și dc la o vreme mi se pare că luni de zile n-am făcut altceva decît să mă hrănesc cu această plantă exotică. Probabil că ficatul meu sensibilizat îmi inspiră asemenea gîn- duri necuviincioase față de ospitalitatea vecinilor. Fericita familie, tot mai bine dispusă, își împrospătează destul de des „alcoholul“ din „sondele” personale. în timp ce capul familiei perorează despre ultimele lui succese artistice (e plin de imaginație), gingașa lui soție privește galeș către firele de păr ce-mi țișnesc prin despicătura bluzei de vară. Jenat (sînt un pudic, ce să mă mai ascund !), îmi închei nasturii pînă la gît, iar dumneaei își împinge la ofensivă bustul, pune picior peste picior, oferind vederii cîte o coapsă bine pîrguită. Simt că roșesc de timiditate, dar maestrul, transportat de admirație pentru propria-i persoană (tocmai povestește cum l-a „halit” pe actorul nr. 1 al teatrului — maestrul Ino-. cențiu Sovîrv-Rariță, în „Macbeth”; chipurile, l-a umbrit iremediabil), nu remarcă nimic. E ca un cocoș de munte în timpul cîntatului ; n-aude, n-a- vede. Acum a trecut laalte amintiri.

— ...Și i-am trîntit-o-n față, înțelegi ? Zic : Oi fi dumneata director, dar te bag undeva... ! Bineînțeles, a doua zi mi-am luat hamul și prașția și-am venit aici, unde tocmai aveau stringentă nevoie do genul meu...

Combativ, tipul. După cîte spune, nu e de colea. Juna se simte datoare să intervină :

— Țicule dragă, ce expresii sînt astea ? ..Hamul și prașția"... Adică cu sînt prașție pentru tine ?

îmi înghit cu greutate rîsul o dată cu ultima sorbitură de suc.

— Ei, alta acum ! Te scandalizezi și tu pentru o expresie ? Așa vine vorba..., o calmează măreț Oni- sifor. Apoi mă lămurește în continuare.

— De-atunci să-1 vezi pe stimabilul cum se ferește de mine ca un „individ" ! (se vede că în mintea lui Țicu e un termen peiorativ). Dom’lc Sebi, e ceva de groază ! Ne-am întîlnit odată în capitală, la un simpozion al „atemeului". S-a făcut galben ca lămîia... pardon 1... de frică. Ei, cum crezi că a procedat ? (pauză de efect). A șters-o franțuzește ! (Eu știam că englezește, dar artistul o fi filofran- cez...). Credea că-1 bat acolo, în public. Așa 1 Nu mă murdăresc eu !... Zic : Las’ să se ducă-n plata Domnului ! Eu sînt mai presus de-alde ăștia 1 Am ceva civilizație-n sînge !...

Sub forma unei alarmante concentrații de alcool, aș adăuga eu.

Tocmai în acest moment sună telefonul. Țicu se îneacă în sonda lui, iar Copila inocentă apucă leneș receptorul cu două degete, de parc-ar fi contaminat, și i-1 oferă. Artistul îl înșfacă zdravăn :

— Alo ? Da, eu sînt! Care spital, domTe ?... Aha, da 1 Da-da-da 1 Și ?... Nu e posibil ! Cum a fugit ?

Și se învinețește la față.

începe să-mi fie teamă pentru sănătatcii prietenului meu recent. Se pare că, totuși, nu e nici un motiv de îngrijorare în privința asta. Tipul își re-
capătă uimitor dc repede echilibrul psihosomatic și se pornește să-1 ia la refec pe cel de la capătul firului.

— Așa aveți grijă de pacienți ?... Mai ales cînd poate să fie un pericol public!... Da? Las’ că vin la fața locului !... O să discut cu doctorul Peștea- nu !... Dacă e nevoie, cer anchetă !... Mă rog !... Mîi- ne dimineață !...

Și trîntește receptorul. După care se repede la pahar, ca unul care a traversat deșertul Kalahari pe jos.

între timp, profitînd de împrejurare, mi-am pregătit o retragere discretă. Asta întrucît am intuit că soții au să-și comunice noutăți importante.

— Pe mine vă rog să mă iertați ! rostesc eu formula cuvenită. Cred că și așa am

abuzat de amabilitatea dv. E și cam tîrziu...

Cuvintele mele trec pe la urechile doamnei ca un roi de musculițe, fiindcă face. o figură sîcîită. (d-1 Benganetti tocmai se pregătea să-i comunice bomba). îmi adresează totuși un zîmbet cinema- scopic, care ar putea însemna orice — mai ales plictiseală.

Am și ajuns în hol, de unde le urez noapte bună și le mulțumesc pentru tratație. Apoi mă retrag cu torțe, pe cînd maestrul emerit îmi face în treacăt un semn de adio cu mîna în care ține paharul gol, dacă nu cumva a fost, de fapt, îndemnul adresat consoartei să-i mai toarne niște „aguardiente“.

Mă trezește soarele care e de trei sulițe pe cer, una dintre ele folosind-o ca să mă îmboldească pe mine. Nu mai e cazul să fac gimnastică, așa că m
ămulțumesc doar cu cîteva exerciții de respirație, care-mi redau pofta de viață, după chefui de-aseară și mai ales după baia de fum tabagic de la „ita- lienii“ autohtoni.

Exact cînd mă așez la micul dejun, se aude sus o bubuitură de trei megatone, ca atunci cînd se sparge ditamai vasul la bucătărie. Am presimțirea că va trebui să mă despart de frumosul meu castron auriu pentru o perioadă de timp nedefinită. Peste două minute, soneria. La ușă, domnișoara — pardon ! — d-na Benganetti. în capot arată mulțumitor pentru o persoană care, în ajun, a turnat în ea atîta alcool de cereale bine distilat. Nefardată, are o față destul de comună. Nici ochii nu mai par atît de focoși și întunecați, acum cînd nu mai sînt subli- niați cu dermatograf. Dar trupul, în ciuda așa-nu- mitelor excese, îi face cinste, de ce să nu recunosc, ca un becher obiectiv ce sînt. Toate acestea-mi trec fulgerător prin minte, demonstrînd cu brio teoria comprimării timpului, pe care, în versiunea lui Ein- stein, mărturisesc deschis că n-am prea înțeles-o. Ceea ce n-a împiedicat-o să funcționeze, după cum vedeți.

— Vai, dom’le profesor, mă scuzați că vă deranjez !..., mă atacă, la persoana politeții, tînăra cu voce ușor răgușită, emanînd un vag parfum de viciu.

— Sebi, stimată d-nă ! Sebi — pentru prieteni !... îi zîmbesc larg și amabil, ca o fină aluzie la concepțiile familiei de artiști despre relațiile amicale.

— Ah, da, sigur...

Nu vrea să intre, n-are o ținută potrivită pentru ora respectivă. Aici are dreptate — îmi spun în gînd — și o mai tratez cu un „smile“

.— Sebi, n-ai cumva un castron mai mare ? Că al meu mi-a alunecat clin mină („A intrat nora-n blide“ — zice cu ti lc proverbul)... aș vrea să fac o cremă, știi, și mi-e să nu se taie... că la unsprezece am deplasare. E așa de tracasant! mi se confesează artista (mama castroanelor).

îi ofer obiectul solicitat și, la plecare, i se desface capotul ceva mai mult decît e normal, dezvăluind doar o mică parte din misteru-i feminin. Aș zice că e un avans, dacă, realist cum sînt, n-aș considera că e un simplu accident.

— Ce face domnu’ Benganetti ? Vreau să zic... Țicu..., mă interesez politicos.

— A, nu știi ? se întoarce copila către mine, strîn- gîndu-și capotul cu pudoare tardivă. Așa e, n-ai de unde să știi... E plecat la spital la V. Avem niște necazuri cu taică-meu, săracu’ ! mă lămurește dumneaei, după care mă asigură că-mi voi primi înapoi castronul nevătămat (îndoi-m-aș !), iar eu o rog să nu se formalizeze și-așa mai departe, tot tacîmul de amabilități care-ți fac o dimineață plăcută. De duminică 1

Dispare pe scări, unduindu-și corpul ca și cînd camerele de luat vederi (vederile ?) ale televiziunii ar înregistra imagine după imagine pentru emisiunea de varietăți.

Computerul meu începe să lucreze cu febrilitate. Vasăzică atîta tot despre telefonul de astă-noapte. De parcă nu s-ar fi întîmplat mare lucru. Totul e-n regulă în familie.

Oare ?... Dar ce ne pasă nouă ! Nu e cazul să ne băgăm nasul în secretele de familie.

îmi văd, deci, liniștit de micul dejun, care se prezintă chiar asa cum îl arată numele

.întrucât e duminică, ar fi cazul să vedem ce face bătrînul căpitan, de fregată. Mă-ndrept decis spre instrumentul modern de cerut și de făcut servicii de la distanță. Gînd la gînd cu bucurie !... Obiectul pomenit tocmai țîrîie insistent. Cine să fie, dacă nu Victor !

— Sebi, dormi cam mult ! Te-am mai sunat acum o oră. Dormi ca un pește, zău așa ! îmi ia el piuitul de la bun început.

Ca să vedeți că am spirit de observație, remarc nuanța afectivă din vocea lui, cînd pronunță cuvîn- tul „pește“.

— ...Era închis telefonul, că m-am culcat tîrziu aseară ! și casc demonstrativ în

receptor.

— Apropo de pește... (pronunță cu voluptate, ați văzut ?)... Hai cu mine la pescuit ! lansează el invitația care nu mai venise de mult.

— Bine, dar ai tăi ? (are și el nevastă, copil; om serios, nu ca alții, care nu s-au așezat pînă acum la casa lor).

— Mi-au dat liber azi. I-am dus la țară, la bunici... Ei, ce facem ? se arată nerăbdător pescarul.

— Mergem. Că peștii abia te-așteaptă.

— In cazul ăsta, fă-mi rost de niște rîme !

— Pardon ? Adică „I beg your pardon ?“.

— Rî-me ! Ai auzit bine. Tot aveți voi grădină acolo, în spatele blocului... Pui mîna pe o cazma și dai de două ori...

Poftim, îmi mai dă și explicații !

— Bine, și dacă nu găsesc rîme ? încerc o portiță de scăpare.

— Găsești tu ceva... niște gîndaci pe placul peștilor. Și grăbește-te !

Cc să fac ? Mă conformez. Cobor și întreb de Nea Gogu. Consoarta dumnealui îmi comunică însă că e plecat la fratele lui, intr-o comună apropiată. îmi expun cererea privitoare la cazma, o obțin și răscolesc binișor printre răzoare, pînă găsesc un pumn de insecte, care, bănuiesc eu, au scăpat pînă acum atenție entomologilor. Datorită înfățișării lor stranii (mă refer la insecte). Le adun într-o cutie goală de conserve. Să fiu eu în locul peștilor, nici nu m-aș atinge de asemenea jigănii. Dar rămîne de văzut. Poate că-n lumea lor, așa ceva o fi constituind o delicatesă. Cam ca stridiile la noi.

Cind îi restitui lui madam Gogii unealta agricolă în bună stare, neîntrecuta gospodină împrăștie pe o rază de cîteva cartiere mireasma delicată și sărbătorească a petrosinului cu care și-a curățit parchetul în ajun. Plus un neîndoielnic parfum de plăcintă cu carne ca pe vremea bunică-mi.

Mi-am luat cu mine și o carte a unui umorist contemporan. Poate îmi strică buna dispoziție... Ies în bulevardul nostru plin de trandafiri. Apare la țanc și căpitanul cu „Dacia[11] lui de culoarea untului și-o pornim voioși spre un rîu la vreo douăzeci de kilometri de oraș. Pasionatul pescar a auzit că e un loc foarte bun ; i l-a recomandat cineva cu mare căldură : „Colcăie peștii acolo, bătrîne l“.

Ne-așezăm pe mal, fiecare cu ale lui. Eu cu cartea, el cu undița. Să vedem ce prinde fiecare.

Cînd vede gîndacii de momeală pe care i-am adus, căpitanul zimbește pe sub mustață.

— Să sperăm că peștii de pe-aici nu se pricep la insecte 1...

Mă fac că nu-1 aud.

După cinci pagini cam nesărate, simt că m-apucâ somnul. Apa clipocește (ca-n Alecsandri), frunzișul arinilor din. zăvoi susură (plagiindu-1 pe Sadoveanu); din cînd în cînd vine cîte-o binecuvîntată adiere de vînt. E atît de cald, pină și la umbră, îneît, de-aș fi meteorolog, pe loc aș prevesti vreo aversă locală.

Peștii prietenului meu nu par să dea semne de interes față de momeală. Dar pescarul nu și-a pierdut răbdarea.

— Victore !

— îmmmm ?...

— Nu mă-ntrebi și tu ce mai fac vecinii mei ? Nu te mai interesează ? îi zgîndăr eu.

— Ba da ! răspunde flegmatic, în timp ce schimbă momeala.

Mă apuc să-i povestesc despre noii mei prieteni. In acest timp Victor trage de cîtcva oii în plin. Trei peștișori, cît degetul mic al unui copil, înoată vioi și optimiști (,,Ne dă el drumul înapoi, în apă, ce nu știm noi ?“ par să insinueze) în punga străvezie de plastic, cu apă, destinată acestui nobil scop.

— Crezi c-o să-1 găsească pe bătrmul fugit din spital? întreb eu curios la culme,.încheindu-mi povestirea.

— Sigur! Și pescarul mai saltă din mediul lui ambiant un peștișor lacom, trimițîndu-1 la arest în pungă.

— Auzi, Victore ? Ce-ai de gînd să faci cu bieții peștișori ? Presupun că nu intenționezi să-i prepari în vreun fel, fiindcă n-ai prins nici de-o ciorbă.

— Pînă la prînz, poate se mai înmulțesc..., rîde căpitanul fără zgomot, ca să nu sperie prada

.— Poate nu știi câ peștii au obiceiul incomod de a se înmulți prin icre ! țin să-i

amintesc unele cunoștințe sumare de zoologie. Dar ăștia nu par să posede așa ceva...

— Ssst! îmi taie căpitanul avintui verbal, după care trage cu grabă un caras lat de cel puțin două degete („coșcogea rechinul“, avea să zică el ulterior), care saltă-n iarbă ca un crap de cinci kile Pus la pungă, bagă în sperieți, dînd doar de două ori din coadă, toată trupa cea firava. Asta zic și eu argument apărut la timp 1 încep să nutresc oare-care speranțe câ astăzi mîncăm ciorbă de pește preparată de însuși „Maestrul[1]*. Adică de mine.

Furat de plăcutele ginduri, n-ara observat apariția intrusului.

— Permisul dumneavoastră ! s-a auzit deodată o voce scirțîită, care se voia autoritară.

Victor, preocupat de dansul dopului de plută, nici n-a întors capul. Eu, în schimb, i-am acordat toată atenția.

Fața gălbejită, de om care nu vede soarele prea des. Umărul drept, ceva mai ridicat decit celălalt. Creatura avea o pălăriuță vînătorească și, cu toată căldura de zile mari, purta un costum verde. Și. bineînțeles, o cravată portocalie. Pantofii, exact cum bănuiți ! Galbeni, cu talpă ortopedică. O servietă diplomat îi completa prestanța. Ce naiba putea să conțintî ? Hrană rece, ciorapi de schimb, cărți de joc, ziarul „Sportul'* ?... Tot ce se poate.

Era prea evidentă caricatura, ca să nu presupun că am în față o contrafacere. Sînt și de ăștia care se țin de glume stupide.

— Nu s-aude ? Mîrsîi vocea ca un ferăstrău tocit V-am cerut permisul dv. ! repetă el.

zlvea o siguranță de sine pe care doar marii actori o posedă. Mă gîndeam că s-ar putea, totuși, sâ fie nevoie să-1 luăm in serios, indiferent de aparențe, și mă-ntrebam îngrijorat dacă Victor are permisul la el. Ar fi penibil să...

— Aici e sector interzis ! scîrții iar Pălăriuță, după care se apropie de căpitan, decis, pare-se, să recurgă la măsuri drastice.

Moment în care prietenul meu aruncă pe mal ditamai ciortanul. Bravo, Victore ! zic în gînd; dacă continuă tot așa, îl prinde și pe tartorul peștilor, ceea ce nu se știe ce consecințe ar putea avea în zonă.

Scîrțîilă scoate un chitanțier și un pix („Gata amenda !“ îmi fulgeră prin minte) și-l somează iar pe căpitan. Acesta, flegmatic ca un englez aflat pe terenul lui particular, scuipă pe nadă și o aruncă din nou în rîu, foarte satisfăcut. Pe ur mă, fără să se întoarcă ;

— N-am, tovarășe ! Nu-1 am la mine !

Ireparabilul s-a produs. Măi trec fiori reci, ca și cum eu însumi aș fi în culpă. Am încălcat legea, ce mai !... Și ce frumoasă promitea să fie ziua !

— Aha! Zi mai bine că n-ai deloc!... exclamă amenințător Pălăriuță, trecînd rapid la persoana a doua singular, așa cum trebuie să se poarte un reprezentant al autorității publice față de contrave- nienți. Apoi scrise în chitanțier ceva care nu mirosea a bine. Și nici n-am luat bani la noi, pentru o eventuală amendă.

_ Ferăstrăul neascuțit se pune iar în funcțiune, fă- cîndu-i cu ou și cu oțet pe unii care umblă prin avutul statului ca vodă prin lobodă și nu respectă legile de ocrotire a vînatului.

— Trei sute ! conchide apoi, sec, rupînd hirtiuța din chitanțier. Numele ți-1 treci dumneata aici...

6

— Vai de mine ! Cum așa ?... se sperie Victor foarte tare, fapt care, paradoxal, face să-mi vină inima la loc.

— Trei sute am zis, trei sute rămîne ! Legea e lege pentru toți ! îl dăscălește sever Pălăriuță, um- flîndu-și pieptul anemic.

— Nu s-ar putea să ne-nțelegem așa, ca-ntre oameni ? strecoară căpitanul o aluzie cu voce rugătoare și sfielnică, bună să înduplece și pe zeița justiției. Băiatul ăsta — cu de mult am spus-o — ar face o frumoasă carieră în echipa de teatru amator.

— Plătești două sute pe loc și te-am iertat! devine subit mărinimos ocrotitorul naturii, în timp ce, cu un ochi versat, scrutează împrejurimile, probabil pentru a descoperi noi atentatori la bunurile A.G.V.P.S. (Asociația Generală a Vînătorilor și Pes-carilor Sportivi — pentru cine nu cunoaște).

— Pentru ce, dom’le ? intervin eu nedumerit și, se pare, total inoportun. Ce, alea-s trofee ? Sînt niște peștișori prăpădiți, care nu fac cinste apelor noastre colinare...

— Dumneata ce te bagi, dom’le ? Vorbesc cu contravenienta’, nu cu... mă pune la punct apărătorul peștilor.

Contravenientul se declară de acord să-i dea pe loc banii, ca să mușamalizeze cazul. Apoi, dintr-o dată, se ridică și se apropie de justițiar, îl apucă de guler și, cu vocea lui obișnuită de profesionist blajin, aruncă așa, la întîmplare, cîteva cuvinte care-l buimăcesc pe respectivul.

— Aristotele, băiete, ți-ai găsit de lucru la Ocolul silvic? Arată-mi și mie legitimația ta 1 Chiar să știi că aveam o grijă în ce te privește. Ziceam : „Și-o fi găsit Aristotel vreun loc de muncă pe măsura capacităților lui ?“.

Numitul Aristotel (găsesc că numele e o jignire pentru memoria marelui filosof grec) se trage înapoi ca fript și, cît se poate de slugarnic, o-ntoarce ca la Ploiești, evitînd cu iscusință să răspundă la întrebare.

— Să trăiți, don’ căpitan ! Nu v-am recunoscut, știți 1 Altminteri n-aș fi... cum să-mi permit ?... Că eu cunosc la cine să... Toată stima, toată stima !...

Și vrea să plece.

Victor îl reține și, pe un ton dulce, revine la întrebare :

— Zici că ești om al muncii, parc-așa am înțeles... Atunci nu e nimic rău. Fă-ti datoria, indiferent de persoană ! Nu ierta pe nimeni 1

Tipul se frămîntă, îl încearcă în fine sudorile. Era si timpul.

— Da !... Nu !... Adică, să vedeți... de mîine mă duc la... achiziții de păsări... Ziceam că, știți, e bine să-ncep de luni...

— Foarte bine ! îl aprobă din toată inima căpitanul. Duminica nici nu e indicat ! remarcă el malițios, fără ca individul să sesizeze ironia (parcă de asta-i arde lui acuma ?). Și pe-aici cu ce treburi ? (.a aer, la aer ?...

— Pe la un prieten, să trăiți!... schițează Aris- totel un gest vag, arătînd încotrova, spre munți.

De fapt, după cîte știu, cel mai apropiat sat e la vreo șase km. Putea să croiască și el o minciună mai de doamne-ajută...

— Auzi tu, Filosofule ? Treci mîine după-amiază pe la noi — știi la cine să te prezinți, că ești om umblat ! — cu dovada că te-ai încadrat în muncă. Asta ca să nu te mai conducem noi iar, c-avem alte treburi, mai urgente. E limpede ?

Și cu acestea, Victor se-ntoarce la uneltele sale de pescar, spre a constata că amatorii de delicatese i-au sustras momeala din cîrligul undiței.

— Da, să trăiți ! Mîine sigur !... Pardon !... Să trăiți !

Și-și scoate pălăriuța de pe cap, plin de respect, dînd la iveală un păr roșcat, semănat cu mare zgîr- cenie pe țeasta lunguiață. Tn clipa următoare dis- oare ca suflat de vînt spre șoseaua națională. Prietenul meu rîde molcom, explicîndu-mi :

— Cum mă-mbrac civil, nu mă mai recunoaște nici nevasta de șef !... Darmite Aristotel Ciuvică, zis Controlorii’, zis Crepdeșin printre cei de teapa 'ui. Escrocherii mărunte ; cu asta se ocupă. Ii place să se dea drept controlor sau inspector, de obicei pe la țară. Chipurile control inopinat! își procură o legitimație — are el de unde ; dacă citești ziarul local, ai observat că trei sferturi din populație pierde legitimații de serviciu, acte contabile... Mă rog, o puzderie de gură-cască săptămînal, care le declară, pe urmă, nule, la ziar. Ei, și unde găsește cîte-un gestionar mai slab de înger și cu musca ne căciulă, se lasă mituit. Ai văzut tehnica... Firește, cît mai greu, ca să scoată un preț bun. Ai văzut ce aplomb arc individul. Ultima dată a jucat, nici mai mult, nici mai puțin, rolul unui inspector școlar — nou în muncă, bineînțeles — într-o comună do pe la marginea județului, mai departe de ochii șefilor. Îți dai seama că trei zile a stat parazitul pe mîncare și băutură și s-a-ntors de-acolo cu sacoșa plină, promițîndu-le naivilor cîte-n lună și-n stele.

— Bine, dar nu l-ați prins ? mă indignez pe bună dreptate, fiindcă și-a făcut de cap tocmai cu cei din breasla mea.

— L-am găbjit cînd cobora din autobuzul ITA. Un lucrător de-al nostru, cu ochiul format, l-a dibuit imediat în mulțime. Noi îl căutam pentru altă escrocherie, iar individul ne-a căzut proaspăt în mînă cu povestea „inspecției", crezînd că noi am și aflat-o. De-abia după ce s-a „mărturisit”, i-am spus că pe-asta chiar că n-o știam. Să-i fi văzut mutra !...

Victor țîțîie nemulțumit. Iar i-au furat momeala nepricopsiții de peștișori. Se vede că și printre ci sînt unii cu tupeu.

— Dar cu încadrarea ce e ?

— A, nimic deosebit. După ce a fost trimis să ispășească pedeapsa la locul de

muncă, a dispărut a doua zi. Promisese că se face om de treabă etc., cunoști cîntecul. Și-acuma, l-ai văzut. Inspector 1... Dar pentru prima dată în cariera lui și-a greșit victima. Ironia soartei ! Și-o fi închipuit că lucrătorii din Miliție nu pot avea și ei o pasiune, ca tot omul.

— Un hobby, vrei să zici ? îi reamintesc termenul consacrat

.— Yes, sii- ! salută mustăciosul, cu două degete la o pălărie închipuită.

Pînă la urmă, ziua e totuși minunată, apa tot cristalină și e o îneîntare să trăiești. Chiar și ficatul meu toarce mulțumit ca un motan. La un moment dat, peștii nu mai trag deloc (și-or fi terminat gloanțele ?). E timpul să ne retragem victorioși. Tot avem dc-o fiertură.

Ulterior, constat că Victor a uitat să-mi dea peștișorii pentru ciorbă. Parcă văd că o să procedeze tot ca data trecută : îi dă vecinilor care au pisici. Al doilea fapt care-mi vinc-n minte este vocea lui Pălăriuță-Aristotel. Știți unde-am mai auzit-o ? N-o să vă vină să credeți !... Ei, bine, cl era individul de la telefon, cu povestea ramelor pentru Țicu... Ca să vedeți cum se leagă lucrurile și ce mică e lumea !

Astfel că merit o porție dublă de brînză de vaci. Și un pahar cu vin negru — „Puterea ursului[11] — de coacăze. De la mătușă-mea.

Știam eu că așa o să mi se-ntîmple !... Individul care ne amenința, avea în mînă ditamai revolverul cu surdină. Ce puteam face ? Am ridicat frumușel mîinile tustrei : eu, Benganetti și soața domniei lui. Actorul era vînăt tot și tremura ca o frunză de plop, juna era gata să leșine, numai cu îmi țineam, nu știu cum, firea. Chiar mă gîndisem de multe ori cum aș reacționa într-o situație similară și — poftim situația ! Totuși, obiectiv vorbind, am de ce să fiu mîndru. Se vede că am ceva sînge J’ece. Pîndcsc un moment de neatenție la scelerat, care l-a pus pe maestrul Țicu să dea jos dc pe pereți cele patru tablouri (Aha ! eram sigur !...) și — culmea ! — îi
cere să le scoată din rame și să le facă sul. Mi se pare că chestia asta am văzut-o într-un film... Pistolarul parcă mi-ar fi cunoscut. Are un ciorap de damă tras pe figură, dar vocea asta... Atenție, băiete ! Nu mă duci tu pe mine !... Sigur ! Asta e Aristotel Ciuvicâ ’... Buun ! Are o picătură de sudoare pe vîrful nasului. Incomodat, pistolarul vrea să alunge musca ce-1 gîdilă. Acum ori niciodată ! Mă arunc înainte și-1 lovesc cu muchia palmei (unde și cînd oi fi învățat eu karate-do ?) peste mîna cu pistolul. Arma se descarcă, dar naiba știe cum și de ce, răpăie dintr-o dată ca o mitralieră și brusc mă trezesc că sînt într-o t-anșee unde cineva comandă : „Culcat, soldat ! Culcat !“. Involuntar protestez : ,.Păi nu sînt culcat ?“ Ba da, și acum chiar că mă trezesc.

S-a luminat de ziuă și vecinii se scoală mai devreme, că nu arc toată lumea con^odiu o dată cu mine. Iar bătrînul lor robinet huruie și clănțăne ca o companie de mitraliere din ultimul război mondial.

Ce lucruri ciudate poate visa omul! Am citit undeva că, în timpul visului, creierul reorganizează informațiile primite peste zi. în cazul meu, ordonarea cu pricina pare cam deficitară. Harababură totală, dacă-mi permiteți să mă exprim mai brutal. Asta mi se trage precis de la vinul de coacăze. Pe viitor să fim mai'atenți, tovarăși dragi! Alcoolul a dus de rîpă imperii, darmite...

Mai bine să-mi împrospătez proviziile și să mă pregătesc. A trecut săptămîna, iar Victor mi-a zis că mergem într-o excursie.

Pe la opt trecute, apare căpitanul și ne îndreptăm spre nord cu viteză legală. Șeful pretinde că n-avem

de ce ne grăbi. Mie unuia mi se pare o deplasare cu scop precis. Nu mi-a destăinuit încă unde mergem și de ce, dar nici eu n-am insistat. îl las să fiarbă de nerăbdare și să facă pe misteriosul. Spune el tot cind și-o pierde .pacienta în fața calmului meu olimpian.

Tot drumul m-a întreținut cu o bine docum^ - tată expunere despre motivele ornamentale de pe pereții caselor țărănești din zona submontană, pe care eu le admiram în timp ce el șofa. Nu m-am lăsat nici eu mai prejos. Dimpotrivă, am înviorat conversația, presărînd-o cu cîte-un : „Zău ?!“, „Chiar așa îi zice ?“, „Extraordinar !“ și alte exclamații din fondul nostru principal de expresii orale și morale.

Cînd conversația se epuizează, intrăm în orașul C., vestit odinioară ca stațiune de odihnă, iar acum centru industrial nu mai puțin faimos.

Apucăm pe-o străduță ce urcă pînă sub pădurea de brazi. Stopăm în fața unei vile de ■vârstă mijlocie, cu nelipsitul turnuleț, cu geamuri rotunde, ca de corabie. Pe

frontispiciu, litere mari, înflorate anunță că aici e „Vila Maria“. în fața, o grădină nu prea mare, dar bine organizată din punct de vedere legumicol și horticol.

— Ei, ai vreo idee, prietene ? Unde crezi că sîn- tem ? îmi testează Victor perspicacitatea.

— Well, sir — îl imit pe colaboratorul lui Sher- lock Holmes —, presupun că sîntem la vila vecinilor mei. Dinastia Benganetti, secolul Ics-Ics.

Comisarul aprobă cu un zîmbet admirativ logica mea impecabilă. Era și greu de ghicit, ce să zic!

De cînd ne tot învîrtim în jurul problemei, e și normal să avem in față doar cazul Benganetti, nu ?

— Dacă știi și de ce, îți las volanul pe mînă la întoarcere, să instaurezi teroarea printre găinile de pe drum.

— Habar n-am, pater ! Bănuiesc că-năuntru ne-așteaptă o surpriză. Nu cumva... ,,Copila ino- centă“ ? îmi trece prin minte o idee cam pricăjită.

— Asta e raționament de becher !... (Iarăși punct pentru el...) Las-o baltă cu presupusul !... mă sfătuiește bătrînul căpitan de navă, apăsînd elegant pe butonul soneriei de la poartă.

îmi amintesc imediat că dulcineea lui Benganetti e în deplasare, așa că încasez bobîrnacul în tăcere.

— Oricum, n-aveam permisul de conducere la mine, așa că ai pierdut !

Bună replica, nu ?

Dar iată că ușa masivă de stejar se deschide fă- cînd loc unui bătrîn vînjos, bărbierit proaspăt, care șchiopătează către noi pe cărarea pavată cu cărămizi, făcîndu-ne semn să avem răbdare. în drum se oprește o clipă, se apleacă greoi și azvîrlind un bulgăre de pămînt, ușuie cu năduf găinile ce scurmă pe lîngă gard.

Nu știu de ce, am senzația că se joacă ultimul act al unei piese (bună, rea ?) în care rolul meu nu e clar încă. De fapt, nici celelalte, dacă ne gîndim bine... încurcată treabă !

— Ale naibii — face bătrînul — îmi ciugule roșiile ! Dar vă rog să poftiți ! Și ne scutură zdravăn mîinile, cînd ne prezentăm. Numele lui nu-mi spune nimic : Zîrnă. Oricît îl rostogolesc prin memorie, nu izbutesc să-1 leg de nimic. Ne poftește în casă și intrăm înti'-o sufragerie vastă, cu mobilă stil (nu
știu ce stil, dar așa e !) și sînt foarte atent să nu dărîm ceva.

Ei bine, intr-un fotoliu de-ăsta minunat cine trăgea trabuc, tacticos ca la el acasă ? Să rămîn mut de uimire ! Nimeni altul decît Nea Gogu. Că era și el la fel de surprins ca și mine, miram dat seama dintr-o privire. Ne-am salutat, după care Victor sparse gheața (se pricepe băiatul ăsta să pescuiască și la copcă).

— Tovarășu' Zîrnă, există o rcclamație împotriva dumneavoastră...

Replica veni cu neașteptată promptitudine.

— Sigur, tovarășe căpitan ! E adevărat!... Eu am furat ceasul din turnul bisericii...

Și ne adresă un zîmbet ironic, dezvăluind o dantură bună de spart nuci cu ca, deși cam patinată de vreme. Prietenul meu nu păru să fie luat prin surprindere. Puse cu poftă, săltîndu-și comic vîrfurile mustăților lui răsucite. întrevederea promitea să fie interesantă. Nea Gogu își aprinse o țigară de 25 de cai-putere (Trabant !) și pufăi din gros. Eu ciulii urechile, ca să nu pierd nici o silabă.

— Putem vorbi deschis, da ? se asigură Victor, redevenind serios.

— Pentru Gogu răspund ca de propria-mi per- soană ! garantă Zîrnă. Am mers cot la cot pînă-n Tatra. El mi-a salvat viața... Mă-ngropase un obuz, și dacă nu era el să știe de mine și să mă caute, nici dracii' nu mă mai scotea din groapa aia. Avusesem un șoc, explică el.

— Lasă, măi Costache, ce naiba... ! se jenă Nea Gogu, de parcă acela divulgase cine știe ce com-
promițătoare aventuri galante. Ca sa vezi ce se as- cundea sub înfățișarea lui de pensionar !...

— Bine. Atunci să intrăm in subiect..., propuse căpitanul. O anumită persoană v-a reclamat pentru că ați fi pătruns în locuința dumnealui, cu citeva zile în urmă, și ați fi forțat-o pe soția sa să vă dea unele acte personale. Va trebui să dați o declarație... Să vedem dacă nu cumva cazul e de competența tribunalului. De altfel, persoana în cauză amenință că veți fi dat în judecată, dar deocamdată n-a făcut-o. Așteaptă să-i restituiți

actele, știți dv...

Costache Zîrnă se încruntă și sc înroși tot!

— Aha ! Vasăzică hoțul de păgubaș I... Tot eu să trag ponoasele ?

Victor îl privea răbdător. Nea Gogu se înfășurase într-un nor de fum gros (pentru mascarea mișcării trupelor), iar eu așteptam încordat să aflu ce lovitură de teatru mai urmează.

— Nu e vorba de ponoase, îl liniști căpitanul. Vrem doar să aflăm adevărul.

— Adevărul e unul singur, zise cu înverșunare Zîrnă. Eu n-aveam ce căuta în spital. Mă simt mult mai bine muncind, decît să stau în pat și să mă-n- doape cu medicamente imul ca Pește anu !...

— De-asta ați fugit din spital ? se interesă Victor. Mă-ntreb cum ați reușit performanța...

Nea Gogu se-necă subit cu fumul și-ncepu să horcăie. Eu și amfitrionul am sărit imediat să-i dăm primul ajutor ; eu l-am bătut pe spate, iar bătrînul i-a adus un pahar cu apă...

— N-aveam ce căuta în spital ! reluă Costache Zîrnă cu aceeași încăpățînata convingere. Alde gi-
nere-miu m-a îmbătat într-o seară, nu știu ce mi-a pus in pahar, și pe urma am aliat c-aș li semnat un act de donație a casei, in favoarea lui. Noroc cu Gogu, săracu' ! Și cu doctorița Merealbe...

— Lasă, măi Costache, nu mai... — făcu iarăși rușinat Nea Gogu.

— Ce să las, băiete, nu e de lăsat nimic ! se în- dîrji Zirnă. Dacă e să se afle adevărul, atunci să-1 spunem pîn-la capăt !... Așa... Și cum ziceam, alde Bângănete ăsta — că toanta de fii-mea nu găsi și ea un creștin ca lumea, i l-a adus dracu’ pe Onisifor 1 — zic, ăsta m-a dat pe mina lui Pește anu, că adică aș fi iresponsabil. Cu plan, vezi dumneata. Că erau înțeleși, doar îl umflase Cnisifor cu curcanii mei din curte și cu mobila de mahon din camera mică, de zicea fii-mea că-i trebuie pentru ea. în fine, noroc că Gogu o cunoștea pe doctoriță — nu mă-ntrerupe. Gogule ! .—, i-a expus cazul amănunțit, ea mi-a refăcut toate analizele, a văzut că sint normal și că escrocu’ de ginere-miu umbla să scape de mine ca să se facă stăpîn al vilei. Și să-i dea cu piciorul căscăundei de fii-mea. Dacă n-am avut și eu noroc d-un băiat, de !

— Lasă, măi Costache, că și băieții!..., îl compătimi Nea Gogu.

— Și Pește anu, de, nu putea să se ocupe numai de mine, îmi prescrisese tot felul de sedative, de-aș fi umblat ca beat tot timpul și n-aș mai fi fost om normal. Dar doctorița — ce femeie de inimă ! — îmi schimba pe furiș medicamentele cu tot felul de vitamine. Pe urmă, mi-a eliberat și certificat că
sînt în toate facultățile — mă rog, tot ce trebuie —, după carc-am plecat bine mersi, destul de legal, cu Gogu care venise c-un prieten de-al lui, șofer, dar nu ne-am dus direct acasă la Onisifor. Iar Pcșteanu cred c-a zis c-am fugit ca să se justifice pentru plocoanele primite de la ginere-miu. Că doctoriței n-avea curaj să-i zică nimic, fiindcă se aștepta ședința de partid, ca să pună problema lui pe tapet, d-aia umbla cu zăhărelu’ pe lîngă ea... Mi-a povestit Gogu c-a auzit de la o asistentă mai în vîrstă, tot prietenă cu...

— Costache, zău, ce naibii !..., se auzi vocea lui Nea Gogu, din mijlocul cetei toxice.

Ehehe, avea Nea Gogu ăsta la prieteni...

— Gata, bre, n-am zis nimic ! se scuză Zîrnă. Și-apăi, cum vă spuneam, sun eu la Onisifor la ușă, pe la patru după-masă, într-o zi, cînd nu se aștepta nimeni — lumea dormea — cred că nu ne-a văzut nimenea ; și Gogu era cu mine, ca martor. Buun ! Deschide fii-mea, cu ochii cîrpiți de somn, noi intrăm, ea holbează ochii, o iau scurt pe doi la întrebări, că unde-i e bărbatu’, ea — că hîr, că mîr, că e-n turneu. Nu ne dădea voie să intrăm în cameră, ne ținea pe hol. Cînd văd așa, o dau la o parte, intru-n sufragerie — nimeni ! In dormitor, la fel ! Măi să fie !... Auzisem ou un zgomot în baie... Forțez ușa și ce să vezi ? Cînd o bușesc de perete — că nu sînt chiar c-un picior în groapă cum ar vrea unii —, dau peste o stîrpitură, unu cu o juma’ de cocoașă, cu un păr rar și roșcovan, pe jumătate dezbrăcat..

.Pauză de efect. Noi abia respirăm. Am impresia că se conturează la orizont ceva ce intuisem eu mai de mult.

— îl iau de gît c-o mină, cu ailaltă o iau pe ea de coade — vorba vine — și-ncep să mi ți-i judec. Ii iau buletinul individului, să văd cine e, Gogu notează datele ăluia, ca să știm de unde să-1 luăm la o adică, pe urmă i-am dat liber, de-a plecat ca glonțu ! Ei, și-atunci o iau cu duhul blîndeții_pe fii-mea și-i zic : „Bine, măi nepricopsita, d-aia te-ai luptat tu ca să mă bagi pe mine de nebun în spital, să-i dai casa lui Onisifor — care te dă ori- cînd pe ușă afară — ca să te destrăbălezi și să-mi pătezi și mie obrazu', acum la bătrînețe ?... Tu nu vezi, proasto, că Onisifor ăsta te-a stricat de tot ? Marele actor!... De unde actor?... Nu cred că mai stă el mult timp în teatru !...“ Ea, nimic ! „Fac ce-mi place, că sînt majoră, o viață am și nu vreau să mă dădăcești tu !“ ... Pîn-la urmă, cînd i-am arătat că e martor și Gogu la tot ce s-a-ntîmplat și alde Onisifor o să afle tărășenia, a lăsat-o mai moale și-a-nceput să mă roage s-o iert. Atunci i-am cerut să-mi dea actul ăla de donație, că știe și ea foarte bine cum m-a-mbătat bărbatu-său, de m-a pus să iscălesc fără să știu ce fac — se și vede după semnătură —, eu am să cer și expertiză, dau și declarație, să vedem cui i se dă dreptate, mie sau lui gi- nere-miu ? Așa i-am spus. Și zic; „Tu cui crezi c-am să-i las tot ce am, dacă nu ție ? Mai am eu pe altcineva în afară de tine ? Că eu am iubit-o tare mult pe maică-ta și n-aș vrea să se răsucească-n mormînt..“.
A-nceput să plîngă, n-a mai scos o vorbă ; s-a dus și mi-a adus actul și-am plecat fără să mă mai uit în urmă...

Nea Gogu tei minase de mult a doua țigară. Eu înregistrasem tot romanul de familie Dar unde e pana care să-1 povestească așa cum merită ?

— Vă rog să scrieți toate acestea pe hîrtie și să semnați ! La lei și prietenul dumneavoastră, făcu semn din cap căpitanul, către Nea Cogu. Cu actul ce-ați făcut ? Sper că nu l-ați distrus...

— Bineînțeles că nu ! Am să-1 anexez la declarații și-1 atac în justiție, dacă e nevoie, ca nefondat. Eu n-am ajuns niciodată pe băncile Tribunalului, dar dacă e nevoie...

— Să sperăm că nu va fi cazul nici acum. Dacă tot ce ne-ați declarat se va dovedi exact... Deși, s-ar putea, totuși, să acționați prin tribunal. Uite cum facem acum : noi ieșim să ne plimbăm prin împrejurimi. Ne-ntoarcem peste două ore. Aveți timp să scrieți pînă atunci, nu ? propuse căpitanul.

— Sigur, tovarășe căpitan 1 ziseră la unison bă- trînii prieteni.

înainte de a ieși, Nea Gogu mă luă deoparte și-mi zise cam încurcat:

— Don' profesor, da' cum fac eu cu ortografia, — Dom' profesor, da' cum fac eu cu ortografia, — Dimpotrivă, Nea Gogule ! l-am bătut eu pe umăr, consolator. Ăsta e semnul autenticității, mă-n- țelegi ? Ca un fel de ștampilă personală. Adică nu te-a învățat altcineva ce să scrii și cum...

Sper că nimeni nu va trage de aici concluzia greșită că trebuie să lase deoparte ortografia, numai ca să-și păstreze intactă personalitatea. Mai e și
sstilul, care e omul — știți și dv. dictonul! (iar co asonanță involuntară !).

Și dacă impresia dv. este că excursia s-a dovedit :foarte instructivă, să știți că nu vă înșelați. Sînt ,,,de același acord“ cu dv., cum zice un elev de-al imeu. Greșiți însă, considerînd că cele întîmplate imi-ar fi spulberat bănuielile. Ba mai mult, le-au îîntărit. Nu se poate ca niște indivizi imorali și puși pe căpătuială să nu fi încercat și lovitura cu ta- blourile. Eu, oricum, sînt la post. Vă rog să contați pe mine.[7]

[1]

Trebuie să recunosc, spre rușinea mea, că nu poți ține seama numai de realitatea exterioară și să supralicitezi luîndu-ți angajamente greu de îndeplinit. E cazul meu ! Mai pe înțeles, dragi ascultători, transmitem în acest moment din stațiunea balneoclimaterică O., foarte plăcută și liniștită, cu ape miraculoase tămăduitoare, la nivelul celor de la Vichy (o comparație cu străinătatea se impunea). Ficatul meu personal a ținut morțiș să venim aici, eu și cu dînsul neputîndu-ne despărți nicicum, și iată-ne printre suferinzi și suferinde. Ele tricotează și strigă la copii, ci joacă table sau șah, eu citesc solitar pe o bancă sau pe dealurile cu finețe din jurul cochetului orășel, în care evenimentul zilei este sosirea ziarelor, pe la ora 11 a.m.

E ora presei ; îmi arunc privirile pe ziarul abia sosit din capitală. O știre publicată la „Faptul divers[11] are darul să mă smulgă pentru un timp din liniștea în care mă cufundasem. O reproduc integral, fiindcă merită toată atenția. De reținut că c tipărită cu litere cursive, ca să fim exacți :

Negustorii clandestini

La punctul de trecere a frontierei, vameșii au observat comportarea suspectă a doi turiști — Jan Pepeneac din Podul Iloaei și Gheorghe Fal- căroșie din Priseaca —, în momentul cînd li se făcea obișnuitul control vamal. La o verificare mai atentă a autoturismului cu care călătoreau cei doi, au fost descoperite, ascunse în barele de protecție, pînzele a patru pictori celebri, sustrase din muzeul de artă din P. Specialiștii consultați au confirmat că este vorba, într-adevăr, de tablourile dispărute în urmă cu arii de zile. Puși în fața evidenței, cei doi negustori clandestini vor trebui să dea socoteală asupra proveniență acestor obiecte de artă. Descoperirea i-a făcut să rămînă... tablou. In ulei... De aceea vor fi puși cu grijă la adăpost, credem, intr-un loc adecvat.

Uite-așa amestecă viața satisfacția cu dezamăgirea. Mă bucur, firește, că s-au descoperit pînzele, dar îmi pare rău că n-am fost eu cel care să le dea la iveală. Așa e omul, mereu nemulțumit. Deși, una peste alta, toate sînt bune și frumoase. Și cu această constatare, mă îndrept către pensiunea unde mă așteaptă dieta cea fidelă.

Din nou la iarba verde de acasă, vorba cântecului, care mi se potrivește perfect, întrucît tocmai pregătesc o ciorbă de verdețuri. După apele minerale, sînt ca un nou-născut.

Vara înaintează, ca și veacul. Adică lent pentru unii și rapid pentru alții. Eu — la mijloc.

Nu am, deocamdată, vești de la Victor. Sînt foarte —ccurios să-i aflu părerea dspre notița din ziar. Poate își unele amănunte. Formez numărul lui și mi se răs- ipunde sec : „Nu este ! Reveniți mîine !“. Deci jpe-asta am rezolvat-o. Ce poate să mai facă un burlac la ora asta ? Ilaidem la ștrand !...

...N-aș zice că a fost o inspirație prea fericită. Un ‘tineret fără griji, plin de avînt și energie, s-a stră- • duit, cu rezultate peste așteptări, să-mi arunce apă-n ochi și urechi și să mă asurzească, pe cînd înotam liniștit la mijlocul bazinului. Hojmalăii bronzați și :slăbănogi se căzneau să le impresioneze pe fetișcanele trupețe (prea dezvoltate pentru vîrsta lor), sărind pe neașteptate, în grup, cu urlete, pe deasupra nimfelor, direct în apă, și luînd „burți" răsunătoare și producătoare de valuri demne de scufundarea „Titanicului" și a mea. Pe plajă am avut parte de clipe ceva mai liniștite ; n-am călcat decît pe trei chiștoace de țigări aprinse și am scăpat cîteva expresii tari, din vocabularul periferic al limbii paterne, scandalizînd cîteva doamne obeze care zăceau ca niște morse la umbra sfrijită a celor trei pomi și jumătate (supraviețuitori ai unei întregi plantații), mestecînd alene cărnuri prăjite, însoțite de bere, și vorbind toate în același timp.

Socotind, la un moment dat, că mi-am educat răbdarea îndeajuns, m-am retras demn, lăsînd terenul în stăpînirea adolescenților, dintre care jumătate îmi fuseseră elevi, motiv excelent pentru a găsi, probabil, că este de-a dreptul indecent să mă salute. I-am privit cu duioșie, gîndindu-mă la „perlele" din lucrările lor de control și m-am simțit răzbunat la gîndul că se vor însura mîine-poimîine
(secolul vitezei, deh !) și vor vedea ci pe naiba în persoana îngerașilor blonzi de azi, cărora le dau tîr- coale ca fluturașii pe lîngă lămpile unde-și vor arde aripile și independența.

Seara, am coborît pentru o plimbare scurtă prin parc. Dar pe banca de sub iederă, Nea Gogu m-a luat în primire, ca să-mi comunice noutăți zguduitoare.

— Dom’ profesor, zice dumnealui, pufăind din nemuritoarea ,,Mărășească“, stai colea, să mai schimbăm o vorbă. Ai fost plecat, că nu te-am mai văzut ?...

— Da. La băi... Dar ia spune-mi, ce mai face prietenul dumitale ?

— Costache ? Bine ! A ieșit bine. El a avut dreptate. Acu, de vreo săptămînă, s-a-nsurat. Cu una, o văduvă (înără — n-are decît vreo cincizeci și cinci de ani, d-abia a ieșit la pensie ! Femeie de casă.

Rămîn copleșit de uimire și invidie. Și ăsta s-a-nsurat ? Ei nu, că n-oi fi eu ultimul de pe lume ! Dacă mă ambiționez.:.

— Și cei de sus ? Fii-să, gineri-su ?

— S-a termenat ! ... face Nea Gogu un gest grăitor și scoate un colac de fum în memoria lor.

Mă sperie, pur și simplu. S-or fi asasinat reciproc ? Dar frumosul meu castron auriu ? Aveam eu o presimțire că nu-1 voi mai revedea, dar nu-mi venea să cred în superstiții.

Și totuși !'...

— Onisifor s-a pus tare pe băutură (asta o știam...) de inimă rea, că l-a părăsit nevasta și-a primit și-o amendă zdravănă pentru încercare de escrocare a lui socră-su. Dar eu cred c-au fost prea blînzi cu el! Ce, asta e pedeapsă ?

— Cum l-a părăsit ? mă mii' eu iarăși (mi-e să nu devină un tic.)

— Așa, simplu ! A plecat într-o zi cu unu' și dusă a fost... Acuma e la București, cucoană mare, cică !

Și Nea Gogu mai aprinde un trabuc.

— Nu cumva a plecat cu un individ c^m cocoșa[1] și cu voce scîrtîită ? dau eu glas bănuielilor mele, întemeiate de altfel.

— Nuu ! face Nea Gogu, ca și cînd aș fi spus o enormitate. Al de-a luat-o e om cu bani — pictor sau sculptor, așa ceva, sau zugrav de biserici.

— Unul cu plete și cu barbă ? exprim din nou culmea mirării (v-am spus eu că mirarea asta începe să devină un tic la mine ?).

— Da, da, așa ceva. Cică-i dădea lecții de pictură. Și pîn' la urmă a pus gheara pe el!... Te pui cu femeia, dom'le ? zice filosofic Nea Gogu, ca omul pățit.

îmi revin cu greu sub povara uluitoarelor noutăți. Complexă e viața, s-o știți de la mine. Deși am o intuiție ce nu mă dă de rușine, de data asta am fost bătut clar la puncte.

Nea Gogu e chemat din nou la datorie. E ca o scenă din eterna piesă conjugală cu variațiuni.

— Gogule ! strigă cîntat consoarta. Vino să cureți morcovii, c-ai vrut salată de „bef".

Și Nea Gogu părăsește cu regret chiștocul, dar satisfăcut de impresia produsă de veștile lui asupra subsemnatului.

înainte de culcare, o lectură dintr-un poet contemporan ce se dă drept descendent din Macedonski
(evident, fără știrea acestuia !) constituie un excelent somnifer, fără efecte secundare.

Abia duminică reușim să ne vedem și să ne tragem pumni prietenești pe sub coaste (,,undo-i greu voinicului[11]). Și unde mergem ? Tot la pescuit ! De data asta ne oprim în alt loc, la apă mai adîncă, unde rîul face un cot și apa se rotește ca-ntr-un Mael- strdm (citiți-1 pe Poe !) ceva mai modest.

— Tu cum ai proceda ca să scoți niște tablouri din țară, dac-ai fi contrabandist, să zicem ? îmi răspunde Victor, în stilul cunoscut, cu întrebare la întrebarea mea privind episodul știut.

— Doamne ferește ! dau eu înapoi prudent. N-aș renunța la tihna mea nici pentru trei ,,Gioconde"...

— Păi da, că misogin cum ești..., mormăie Victor pe sub mustață.

— Asta e o știre mult exagerată, cum a zis Twain.

— Să-ți aud ipoteza și pe urmă-ți povestesc cum a fost, mă ispitește iar pescarul amator.

— O.K., mister. In Eckersley, dacă ai ajuns la lecția respectivă, ceea ce nu cred, fiindcă atunci nu mai avea cine să-i prindă pe delincvenți, există următoarea anecdotă foarte instructivă : Se zice că un american foarte bogat vrea să scoată din Anglia un portret valoros, reprezentînd-o pe regina Victoria. De aceea plătește din gros' un maestru al penelului, să-i picteze pe tabloul respectiv un peisaj. Zis și făcut... Tabloul este scos pe sub nasul celor de la vamă, dus în America, unde[7] milionarul îl trimite unei firme specializate, cerînd să-i înlăture peisajul pictat deasupra, pentru a scoate la lumină originalul.[3]

După trei zile, primește o scrisoare in care i se cer instrucțiuni suplimentare : „Domnule, am înlăturat de pe pînză peisajul, apoi portretul reginei Victoria și sîntem în prezent în fața unei compoziții repre- zentînd o uzină de gaz... Cînd doriți să ne oprim ?"...

— Bună ! se distră căpitanul. Și ?

— Cum și ? mă revolt eu. Lăsînd la o parte poanta tipic englezească, e de așteptat ca negustorii iliciți să-și fi bătut și ei capul cu metode de camuflaj, pentru ca pînzele să pară fără mare valoare, nu ?

— Ei, bine, aici chiar că ai nimerit-o 1 mă aprobă Măria-Sa Undițarul și extrase din riu o minge găurită. Schimbă momeala (ii fusese oare mîncată de biata minge ?) și, după ce se asigură că tac ca un pește, continuă :

— Lucrurile sînt mai complicate decît crezi. Tablourile furate erau, de fapt, niște

copii reușite.

— ? I ! (Asta înseamnă că am rămas mut).

— Originalele, întîmplător sau nu, se aflau în laborator, pentru restaurare. Nu numai la noi se procedează așa, ai mai aflat și tu de asta, nu ?

— Atunci de ce toată tevatura ? bîigui eu.

— Ca să le tăiem cheful de la început, pînă nu le vin idei mai periculoase. Oricum, tot furt din avutul statului se cheamă, am dreptate ? Poți lăsa un delincvent nepedepsit ? Mai ales cînd furtul a fost premeditat!...

— Ai perfectă dreptate, șefule !... Nu-1 lăsa să-ți scape ! îi strigai pe neașteptate. Maestrul Ordinului Undiței mă privi cu stupoare, neînțelegînd. I-am arătat dopul undiței, de la care-și abătuse atenția. Profitînd de nebăgarea lui de seamă, obiectul în cauză, după ce s-a zbătut de mama focu
-lui, o croise dintr-o dată spre malul celălalt, cu intenția, clară pentru mine, de a se sinucide între rădăcinile și răgăliile de acolo.

Cu un reflex uimitor (aplaudat de mine la scenă deschisă și de care i-am amintit apoi săptămîni în șir), Mustăciosul trase, trestia undiței se îndoi cumplit, peștele fu azvîrlit pe mal, ca dintr-un arc. Alergarăm amîndoi pînă acolo, ca nu cumva să pierdem prada.

Era, într-ădevăr, o captură care meritase efortul. O ditamai broasca, cu buza ruptă de cîrlig (mie, nu știu de ce, îmi amintea de actorul Midiei Simon), se holba la noi, năucă. Ne holbarăm și noi la ea pînă cînd, trezindu-se înaintea noastră din aiureala acestei întîlniri de gradul trei, batraciana făcu un salt olimpic și dispăru înapoi în mediu-i familiar (sau familial).

Am păstrat o tăcere cuviincioasă cel puțin o jumătate de oră, pînă ne-am depărtat bine de locul sinistrului.

— Data viitoare mergem la păstrăvărie..., făcu prietenul meu, posomorit, în timp ce ne apropiam de orașul nostru de baștină.

— Așa da ! l-am aprobat din toată inima. Măcar acolo știi ce pescuiești!'

KKW'î.jn

1N LOC DE FINAL

Nu cer decit să-mi recunoașteți meritele. Pe mine personal ignorați-mă! **31; ?/ î».< • ui-^/n**

** Mă puneți mereu in coadăi? rVeți vedea ce-puternic lovesc, cu. ea.. ... .'* **: . . . ii ^.^-.**

CUPRINS

PASIUNI DOMESTICITE *7*
împrumut pe termen lung 8
Cuplajul..... . . 19
Ecloziunea..... 28
Edison n-a avut urmași..... 38
Formula optimismului..... 44
Tratament la domiciliu..... 54
ȘI TEATRUL E O LUME (SAU VICEVERSA) . 59
Șclierzando..... 60
Arta navigației .....*4*..... 65
Test de fidelitate..... 70
(D)EFECTE SCENICE..... 81
Dezghețul..... 82
Vocația..... 89
Fiare vechi..... 96
Control bine ieșit..... 100
Soluția optimă 102
Daltonismul vigilent..... 105
Intre confuzii și contuzii..... 110
Intrare In istorie..... 112
Rapsodie manuală..... . . 117
Secretul longevității..... 118
Competiția.....125

REGIA DE CULISE.....133
Trimisul special.....134
Ziua a șaptea..... 142
Rezonanță 144
Un tîrg pripit..... 153
RESTUL E ... LITERATURA..... 163
Cum poți deveni celebru (metodă rapidă)... 164
Un coeficient neglijat..... 1'1
Cursa contra cronometru..... 179
Interferență..... 184
Ilobby 186
IN LOC DE FINAI 25
Wl .....< ?7‘* j^ ^* ft^'WHt aâ^-q-H
<ir „. •„.♦.. -■. .- i^AXi^anol fHPy^ <11 .,.♦..... fti^î^torO
(xi 321-iuu SG Ai;>aa
Ki hnw^ ^-xui^T
IM .....■ • - n**^ * ^^
FH . . . . C/ncno^H Hqhq jnU u’d
uj vr. . / v' ' \ /‘turx.H^ „: a juTwm
K‘« '. (LblqrÂ *:b.>. Â* btdaMo inhv^B- î*<.M miO
lîf / J , . / / J^Uum Litjnrt-’n?. ull
. ’, ... ’inFjiWi\rtn’feiftkn
MJ 4 tr ’ • ‘ • • • • £fți*« ^J’ wiU
o&î . /,.. 2^*- * • ᵏ * . . . . VfkfolL

•-» A6PH ?*4 CKU HiRedactor: ANDREI ARICESCU Tehnoredactor : ECATERINA ALBICI Bun de tipar : 10 octombrie 1986.
Coli de tipar : 8.

Tiparul executat sub comanda nr. 67 la I. P. „Filaret“, str. Fabrica de chibrituri nr. 9—11, București
Republica Socialistă România
EDITURA

Lei 9

In timpul spectacolului, nu-mi permit să tușesc ilerit cu subînțeles.
Adevărul iese la iveală ca untdelemnul deasupra apei. De aceea niulți se prăjese cu el.
Prostului nu-i lipsește mintea, ci instrucțiunile de folosire...
Ați observat ce greu e să-ți faci un nume in literatura, dacă nu ai un renume ?